

ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ปริญญานิพนธ์
ของ
รวีพร ผาด่าน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2557

ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

บทคัดย่อ
ของ
รวิพร ผาด่าน

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2557

รวีพร ผาด่าน. (2557). ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา, อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ มัดเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ขวบ ที่กำลัง ศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนบ้านพุบองป่าสี ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 13 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่ม อย่างง่าย ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยทำการทดลอง สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 40 นาที รวมระยะเวลาในการทดลอง 5 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 25 ครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยวก่อน-หลังการทดลอง สถิติที่ใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่อิสระจากกัน

ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ มี ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กหลังการทดลองอยู่ในระดับดี ซึ่งสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

FINE MOTER ABILITY OF EARLY CHILDHOOD CHILDREN ENHANCING
PATCHING AND TEARING CREATIVE ART ACTIVITY

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

May 2014

Rawiporn Padan. (2014). *Fine Moter Ability of Early Childhood Children Enhancing Patching and Tearing Creative Art Activity*. Master thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Rachan Boonthima, Dr. Patana Chutpong.

The purposes of this research were to study and compare fine moter ability of early childhood children enhancing patching and tearing and creative art activity, before and after participated in the creative art activity.

Subjects were student 4 – 5 years old , kindergarten II, second semester, academic year 2013 at Poobongpakhi School, Thombol Huaykhamin, Amphur Danchang, Suphanburi Province. The simple random sampling was used to select the subjects. The experiment was carried out 25 times within the period of 5 weeks, 5 days per week and 40 minutes per day.

The research instruments used in study were The Fine Moter Ability of Early Childhood Children Test and The Patching and Tearing Creative Art Activity Lesson Plan. It was One Group Pretest - Posttest Design. The data was statistically analyzed by the mean, standard deviation and t – test for dependent samples.

The result shown that; Fine motor ability of early childhood children after participating in patching and tearing creative art activity at good level was higher than before significantly at .01 level.

ปริญญาานิพนธ์
เรื่อง
ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก
ตัด ปะเศษวัสดุ
ของ
รวิพร ผาด่าน

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คนบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.2557

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาานิพนธ์ คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลักประธาน
(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา) (รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

.....ที่ปรึกษาร่วมกรรมการ
(อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์) (อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา ประธานควบคุมปริญญาานิพนธ์และอาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์ กรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์และรองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ที่สละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิดตลอดจนชี้แนะแนวทางในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอดระยะเวลาในการทำปริญญาานิพนธ์ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ และรองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญญาพร อุณาภูล รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เต็มศิริ เนาวรังสี อาจารย์ ดร.มิ่ง เทพนครเมือง อาจารย์ธัญวัศม์ นิธิกุลธีระภัทร์ อาจารย์ยุพภรณ์ ชูสาย ที่ได้กรุณาพิจารณาตรวจและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณะครูและนักเรียนระดับอนุบาล 1 โรงเรียนบ้านบุ่งป่าขี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการทดลองและเก็บข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอน ให้ความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่มีค่าแก่ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณนางสาวกัญชลิษา เวียงบรรพต ที่ให้ความช่วยเหลือด้านการแปลภาษาอังกฤษ และนายสมชาย เวียงบรรพต ซึ่งเป็นกำลังใจสำคัญให้แก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณ พี่ เพื่อน และน้องนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการศึกษาปฐมวัยทุกท่าน ที่มีส่วนช่วยเหลือให้คำแนะนำ คำปรึกษาตลอดจนเป็นกำลังใจตลอดมา และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาบิดามารดา ที่ได้ให้ชีวิตอบรมเลี้ยงดูและให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย อีกทั้งพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ที่ทรงคุณค่ายิ่ง

รวิพร ผาด่าน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการงานวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	7
ความหมายของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	7
ความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	8
พัฒนาการความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	10
การส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	14
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก.....	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ.....	24
ความหมายของศิลปะ.....	24
ความหมายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์.....	25
ความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์.....	26
ประเภทของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์.....	28
คุณค่าของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	31
หลักการในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	33
กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย.....	36
กิจกรรมสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ.....	38
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ.....	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การดำเนินการทดลอง.....	48
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	57
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	57
สมมุติฐานของการวิจัย.....	57
ความสำคัญของการวิจัย.....	57
ขอบเขตของการวิจัย.....	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	58
การดำเนินการทดลอง.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สรุปผลการวิจัย.....	59
อภิปรายผลการวิจัย.....	60
ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	62
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	63
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	63
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ก.....	72
ภาคผนวก ข.....	84
ภาคผนวก ค.....	101
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	109

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง.....	48
2 ตารางการดำเนินกิจกรรม.....	50
3 การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ.....	55
4 การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ.....	56
5 ตารางการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ.....	76

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
2 ตัวอย่างเด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ.....	102

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ สิ่งที่ได้กได้รับประสบการณ์และการเรียนรู้ในช่วง 6 ปีแรกของชีวิตจะมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาช่วงอายุระหว่าง 0-6 ปี ถือเป็นช่วงโอกาสทองของการเรียนรู้ ในวัยนี้สมองเติบโตอย่างรวดเร็ว ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาและได้รับการกระตุ้นด้วยวิธีการที่ถูกต้อง จะช่วยสร้างเสริมให้มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543: 16) เด็กอายุ 3 – 5 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือก ตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: ความนำ) ทั้งนี้การวางรากฐานของพัฒนาการทุกด้านควรเริ่มตั้งแต่วัยปฐมวัยเพราะการปูพื้นฐานให้เด็กมีความพร้อมนั้นขึ้นอยู่กับการฝึกอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่เยาว์วัย การจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงควรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กระดับปฐมวัยทุกคนเจริญเติบโตและเรียนรู้ด้วยความสุขเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสและคุ้นเคยกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง โดยเด็กวัยนี้มีพัฒนาการการเรียนรู้ที่เริ่มจากการรับรู้การเข้าใจเฉพาะสิ่งที่เห็นและจับต้องได้ (วิชาการอนุบาลรักลูก. 2534: คำนำ) ดังนั้นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยหากได้รับการส่งเสริมและช่วยเหลืออย่างถูกวิธี และเป็นไปตามขั้นตอนของพัฒนาการเด็กแล้ว จะทำให้เด็กเหล่านั้นมีความพร้อมและมีศักยภาพที่จะพัฒนาต่อไปอย่างสูงสุด

ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน โดยกล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นอวัยวะหนึ่งในการประกอบกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง เช่น การใส่ - ถอดกระดุม รูดซิป การแปรงฟัน ผูกเชือกกรองเท้า งานศิลปะ รวมทั้งการขีดเขียน ถ้าเด็กใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้คล่องแคล่ว จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ (อิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล. 2546: 111) และการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยควรส่งเสริมให้ใช้กล้ามเนื้อสายตาร่วมกับมือ เพราะการประสานงานของกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กยังไม่พร้อมเท่าที่ควร (ลลิตพรรณ ทองงาม. 2539: 32 ; อ้างอิงมาจาก Lowenfeld and Lambert Brittain. 1964) การเล่นและการจัดกิจกรรมศิลปะต่างๆ จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนาความพร้อมทางมือและตามากที่สุดเด็กจะเรียนรู้อย่างสนุกสนาน เด็กจะใช้มือในการหยิบจับวัสดุต่างๆ ทำให้เข้าใจวิธีการใช้นิ้วจับดินสอได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับพัฒนา ชัยพงศ์

(2541: 122) กล่าวว่า การพัฒนากล้ามเนื้อเล็กให้แข็งแรงเด็กก็พร้อมที่จะลากลีลามือซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียน เพราะความคล่องแคล่วของกล้ามเนื้อนิ้วมือมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการเขียนของเด็ก ซึ่งกิจกรรมหรืออุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือกับสายตา(Eye Hand Coordination) ให้ประสานสัมพันธ์กัน ได้แก่ การร้อยลูกปัด ร้อยเชือก ร้อยดอกไม้ เย็บกระดุม รูดซิปรีเยิงสี เรียงไม้หนีบ ปักหมุด ตอกตะปู เป็นต้น (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542: 22 – 24) ประสิทธิภาพต่างๆ ที่จัดให้กับเด็กถือเป็นประสบการณ์ตรงที่让孩子ได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้ใช้ประสาทสัมผัส และกล้ามเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กซึ่งเป็นทักษะการใช้มือ การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตาจึงถือว่ามีความสำคัญยิ่ง (สุวิมล ตั้งสัจพจน์. 2540: 27) เพราะมือของคนเราก็คือฐานของสมองสำหรับผู้ที่ได้รับการบริหารมือมาตั้งแต่เด็กๆจะเป็นผู้ที่มีสมองดี มีความคิดฉับไว และการฝึกฝนความคล่องแคล่วของการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการเขียนของเด็ก ซึ่งสามารถฝึกฝนได้โดยการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก (เกียรติวรรณ อมาตยกุล. 2539: 9) ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันโดยกล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นอวัยวะหนึ่งในการประกอบกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง เช่น การใส่ - ถอดกระดุม รูดซิปรี การแปรงฟัน ผูกเชือก ร่องเท้า งานศิลปะ รวมทั้งการขีดเขียน ถ้าเด็กใช้กล้ามเนื้อเล็กได้คล่องแคล่ว จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ (อิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล. 2546: 111) การเล่นและการจัดกิจกรรมศิลปะต่างๆ จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนาความพร้อมทางมือและตามากที่สุดเด็กจะเรียนรู้อย่างสนุกสนาน เด็กจะใช้มือในการหยิบจับวัสดุต่างๆ ทำให้เข้าใจวิธีการใช้นิ้วจับดินสอได้อย่างถูกวิธี สอดคล้องกับ พัฒนา ชัชพงศ์ (2541: 122) กล่าวว่า การพัฒนากล้ามเนื้อเล็กให้แข็งแรงเด็กก็พร้อมที่จะลากลีลามือซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียน เพราะความคล่องแคล่วของกล้ามเนื้อนิ้วมือมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการเขียนของเด็ก ซึ่งกิจกรรมหรืออุปกรณ์ที่ช่วยส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือกับสายตา(Eye Hand Coordination) ให้ประสานสัมพันธ์กัน ได้แก่ การร้อยลูกปัด ร้อยเชือก ร้อยดอกไม้ เย็บกระดุม รูดซิปรี เรียงสี เรียงไม้หนีบ ปักหมุด ตอกตะปู เป็นต้น (เยาวพา เดชะคุปต์. 2542: 22 – 24) จากการศึกษาวิจัยพบว่าการเพิ่มความสามารถในการใช้มือ จะนำไปสู่การเขียนได้ดีขึ้น ที่สำคัญกว่านั้นคือ ครอบครัวที่ไม่ปล่อยให้เด็กทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง แต่คอยทำให้เด็กแทบทุกอย่าง เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการช้าในด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ซึ่งการสอนในระดับปฐมวัยควรเป็นการสอนโดยมุ่งเน้นการฝึกความพร้อมต่างๆ ตลอดจนการส่งเสริมความสามารถด้านร่างกายอารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญามากกว่าที่จะมุ่งเน้นในด้านวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538: 32 ; อ้างอิงจาก Kaufman , A.S. , Zalma R. & Kaufman , N.L. 1978)

การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน ซึ่งกิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้เด็กได้เป็นผู้ริเริ่มกิจกรรม ควรเน้นให้มีสื่อของจริง เปิดโอกาสให้เด็กได้สังเกต สำรวจ ค้นคว้า และทดลองด้วยตนเอง (กรมวิชาการ. 2540: 23) กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้ศิลปะหรือวิธีการต่างๆ เป็นเครื่องมือ เช่น การวาดภาพ ระบายสี พิมพ์ภาพ ปั้น ฉีก ตัด ปะ การประดิษฐ์เศษวัสดุ ฯลฯ (กรมวิชาการ. 2540: 15) สอดคล้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ทางศิลปะ เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง เด็กได้สัมผัสกับสื่อวัสดุต่างๆ ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า เด็กได้รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ ช่วยฝึกการแก้ปัญหา ผ่านคลายอารมณ์ ทำให้จิตใจสงบ อ่อนโยน มีสมาธิในการทำงาน (คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. 2546: 50)

จากที่ได้กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุเพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมากในการเตรียมความพร้อมด้านการเขียนให้กับเด็กปฐมวัย เพราะการเตรียมความพร้อมที่ดีย่อมทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านการเขียนที่ดีตามผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ผลที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้ดียิ่งขึ้นในชั้นประถมศึกษาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้ดูแลเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยในการนำกิจกรรมไปใช้ในการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ขวบ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขื่อนกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี รวม 9 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง อายุระหว่าง 4 - 5 ขวบที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนบ้านพุดองป่าซี้ ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 13 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก** หมายถึง การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กในการทำงานที่ละเอียดซึ่งไม่ต้องอาศัยการเคลื่อนที่ของร่างกาย แต่เป็นการใช้ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ แขน ไหล่ ให้ทำงานประสานสัมพันธ์กับสายตา โดยผ่านระบบประสาททางกล้ามเนื้อ เพื่อทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ทำให้สามารถทำงานได้เป็นอย่างดี ในการศึกษาครั้งนี้สามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีทั้งหมด 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน

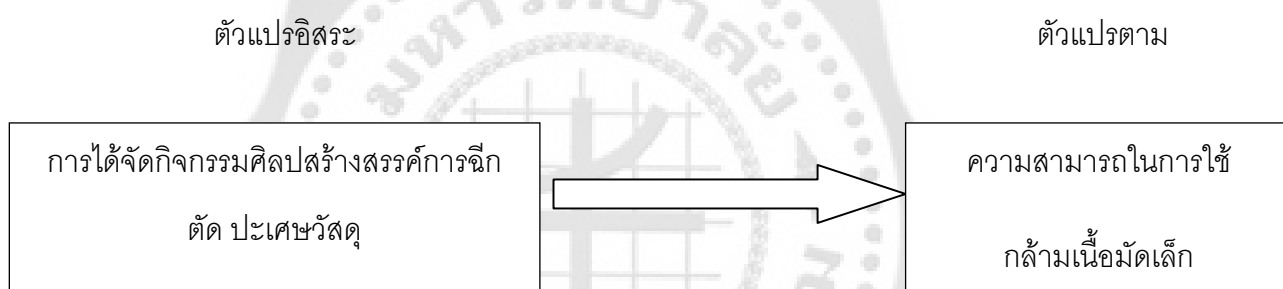
ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น

2. **การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ** หมายถึง การดำเนินกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทางความคิด จินตนาการ ได้สำรวจและจัดกระทำกับวัสดุโดยตรงโดยใช้เศษวัสดุต่างๆ เช่น กอลงนม เชือก ปอ ฟาง ถุงขนม แกนกระดาษทิชชู ไม้ไผ่ เปลือก

ไม้ ลังกระดาษ ขวดน้ำ ขวดน้ำอัดลม ขวดน้ำผลไม้ ไม้ไอศกรีม สมุด หนังสือเรียน แผ่นพับ กระดาษ หนังสือพิมพ์ กระดาษวารสาร กระดาษนิตยสารต่างๆ เป็นต้น โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับแผนการจัด ประสบการณ์ในชั้นอนุบาล 1 ของโรงเรียนบ้านพุบองป่าชี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 กิจกรรม ดังกล่าวจัดขึ้นวันละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก ฝึกความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ นิ้วมือ แขน ไหล่ ให้ทำงานประสานสัมพันธ์กับสายตา และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์เพื่อเตรียมความพร้อม ในการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป

3. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ขวบ ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนบ้านพุบองป่าชี ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอ ด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้ดีขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

- 1.1 ความหมายของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
- 1.2 ความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
- 1.3 พัฒนาการความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
- 1.4 การส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
- 1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก
- 1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุ

- 2.1 ความหมายของศิลปะ
- 2.2 ความหมายของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 2.3 ความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 2.4 ประเภทของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 2.5 คุณค่าของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.6 หลักการในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.7 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย
- 2.8 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
- 2.9 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
- 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

1.1 ความหมายของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

นิวแมน (Neuman. 1978: 26) ให้ความเห็นว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึงกระบวนการของการใช้ประสาทสัมผัสให้ประสานสัมพันธ์ในการทำกิจกรรมอย่างระมัดระวัง

ฟอร์แมน และ ฟ्लीท (Forman and Fleet. 1980: 3) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึง ความสามารถในการบังคับการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อแขน มือ และนิ้วมือ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยสัมพันธ์กับการใช้สายตา

กรวิภา สรรพกิจจำนง (กรวิภา สรรพกิจจำนง. 2532: 6 - 7) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึง ประสิทธิภาพในการทำงานของกล้ามเนื้อแขน มือ นิ้วมือ ที่ประสานกันดีทำให้สามารถกระทำกิจกรรมต่างๆตลอดจนช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวันได้อย่างถนัด เช่น การหยิบจับสิ่งของต่างๆ การแต่งตัว การรับประทานอาหาร เป็นต้น

ออเดร (วรรัตน์ อยู่คง. 2547: 27 ; อ้างอิงจาก Audrey.1998) ให้ความหมายของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึง ความสามารถในการใช้อวัยวะเพียงบางส่วน โดยเฉพาะมือและนิ้วมือในการทำกิจกรรม เช่น การตัด การเขียน หลักการทำงานที่สำคัญ คือ ความสามารถในการควบคุมการประสานสัมพันธ์กันของมือ นิ้วมือ และตา

นภเนตร ธรรมบวร (2540: 73) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นความสามารถในการบังคับกล้ามเนื้อเล็กส่วนต่างๆให้ทำงานประสานกัน เช่น ตากับมือ นิ้วมือ ได้แก่ การวาดภาพ การลากเส้น การตัดกระดาษ การร้อยลูกปัด และการลากเส้นตามรอยปะ เป็นต้น

กรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์ (2529: 42) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก คือ การใช้กล้ามเนื้อมือ เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการประสานงานระหว่างมือกับตา ซึ่งแสดงออกให้เห็นทางความสามารถในการใช้มือของเด็ก

เอื้อพร สัมมาทิพย์ (2537: 221) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึง ความสามารถในการใช้มือ และนิ้วมือในการทำกิจกรรมต่างๆโดยสัมพันธ์กับการใช้สายตา

อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล (2546: 111) กล่าวว่า กล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นกล้ามเนื้อที่ใช้ในการทำงานละเอียดที่ไม่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวของร่างกาย ส่วนใหญ่เป็นการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่นิ้วมือ โดยต้องทำงานสัมพันธ์กับสายตาด้วย

รัชนี รัตนา (2533: 7) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หมายถึง ความสามารถในการทำงานประสานสัมพันธ์กันดีระหว่างกล้ามเนื้อตา กล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ ทำให้สามารถกระทำกิจกรรมต่างๆได้อย่างถนัดและมีประสิทธิภาพ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 100) กล่าวถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก หมายถึง การสร้างเสริมความสามารถในการหยิบ จับ คัดเขียน และทำกิจกรรมที่ต้องใช้กล้ามเนื้อ นิ้วมือ ฝ่ามือและข้อต่อ

พรณี ช.เจนจิต (2528: 85 – 94) กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก คือ ความสามารถในการปรับตัวที่เด็กมีทักษะการใช้มือในการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันได้ เช่น การช่วยตัวเอง การแต่งกาย การทำงานต่าง ๆ ตลอดจนการเล่น

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก หมายถึง กล้ามเนื้อที่ใช้ในการทำงานที่มีความละเอียด ที่ไม่ต้องอาศัยการเคลื่อนไหวของร่างกาย เป็นความสามารถในการบังคับควบคุมการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ นิ้วมือ ไหล่ให้ประสานสัมพันธ์กับสายตาและประสาทสัมผัส ทำให้สามารถทำกิจกรรมต่างๆ และช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้อย่างคล่องแคล่วมีประสิทธิภาพตามความถนัดของแต่ละบุคคล

1.2 ความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก

กล้ามเนื้อเล็กเป็นอวัยวะที่สำคัญหนึ่งในการประกอบกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง เช่น การใส่ - ถอดกระดุม รูดซิป การแปรงฟัน ผูกเชือกกรองเท้า งานศิลปะ รวมทั้งการขีดเขียน ถ้าเด็กใช้กล้ามเนื้อเล็กได้คล่องแคล่ว จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ เช่น ด้านสติปัญญาให้ดีขึ้น เพราะกล้ามเนื้อเล็กมีส่วนทำให้เด็กได้ใช้มือสำรวจ สังเกต จากการสัมผัสจับต้องในทุกๆกิจกรรม (อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล. 2546: 111) ซึ่งการใช้มือเพื่อที่จะจับของเล่นและเรียนรู้ทักษะในการช่วยเหลือตนเอง เช่น การกินอาหารและแต่งตัว (สมศรี เมฆไพบุลย์วัฒนา. 2551: 22 ; อ้างอิงจาก อแวร์เนส. 2003: Online) เป็นการฝึกความพร้อมด้านกล้ามเนื้อ นิ้วมือให้แข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และการฝึกความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือจะช่วยให้เด็กได้ออกกำลังและพร้อมที่จะใช้ในการเขียน (พูนสุข บุญยสวัสดิ์. 2544: 41) เด็กจะสามารถเขียนสิ่งใดได้ ก็ต่อเมื่อมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อและสายตาทำงานประสานสัมพันธ์กันได้ดี (เยาวพา เดชะคุปต์. 2528: 123) ซึ่งจะทำให้การควบคุมและการประสานงานกันของกล้ามเนื้อเล็กกับสายตามีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของการรับรู้ และสติปัญญาของเด็กปฐมวัยด้วย (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542: 64)

พัฒนา ชัชพงศ์ (2541: 122) กล่าวถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ไว้คือ การพัฒนากล้ามเนื้อนิ้วมือให้แข็งแรงเด็กก็พร้อมที่จะลากลิ้นมือ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 100) กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อนิ้วมือที่มีความสำคัญต่อเด็กมาก เพราะเด็กต้องใช้มือในการทำกิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การเขียนหนังสือ การจัดกระทำหยิบจับ ปั้นแต่งสิ่งต่างๆ

เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2539: 9) กล่าวถึง ความสำคัญของความสามารถในการใช้
 กล้ามเนื้อมัดเล็ก ไว้ดังนี้ มือของคนเราคือฐานของสมองผู้ที่ได้รับการบริหารมือมาตั้งแต่เด็กๆจะเป็นผู้
 ที่มีสมองดี มีความคิดฉับไว การฝึกฝนความคล่องแคล่วว่องไวของการใช้กล้ามเนื้อนิ้วมือมี
 ความสัมพันธ์ อย่างมากกับความคิดอันฉับไวของเด็กและในทางตรงกันข้ามเด็กที่ไม่มีความสามารถ
 เคลื่อนไหวนิ้วมือได้คล่องแคล่วมักจะมีคิดอะไรช้าไปด้วย

ไทด์แมน และ บัทเทอร์ฟีลด์ (รัชนี รัตนา . 2533: 12 ; อ้างอิงมาจาก Tidyman and
 Butterfield . 1951: 363 – 365) กล่าวถึง ความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่มี
 ความสำคัญต่อการเขียนซึ่งต้องอาศัยการประสานงานที่ดี ระหว่างสายตากับมือตลอดจนการควบคุม
 กล้ามเนื้อมือและแขน นอกจากนี้ยังต้องอาศัยความแม่นยำของการรับรู้ รูปร่าง และสัญลักษณ์ต่างๆได้
 ถูกต้อง

แลนเดอร์ส (Landers. 2006: Online) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของความสามารถในการ
 ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กว่า การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อตาและมือจะทำให้สามารถพัฒนาทักษะใน
 การเขียน การวาด และการจับวัตถุเล็กๆหรือ อุปกรณ์ เด็กวัยก่อนเรียนเรียนรู้ที่จะจับต้องวัตถุผ่าน
 กระบวนการมอง ซึ่งจะบอกเขาให้ทำหรือไม่ทำอะไรที่เด็กกำลังทำกับวัตถุ

จรัล คำภารัตน์ (2541: 14) กล่าวถึง ความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ
 มัดเล็ก ไว้ดังนี้คือ ในขณะที่เด็กกำลังลากเส้นในลักษณะขีดเขียนไปมานั้นสมองของเด็กได้จินตนาการที่
 ไร้ขอบเขต และทำให้กล้ามเนื้อและประสาทตามีความสัมพันธ์กัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536: 2) กล่าวว่า ความสำคัญของ
 ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา การฝึกประสาทสัมผัส
 และความคล่องแคล่วซึ่งจะนำไปสู่การอ่านและการเขียนของเด็ก

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521: 101 – 102) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของความสามารถในการ
 ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ไว้ว่ามีได้หมายถึงเพียงการเขียนตัวอักษรตามความหมายของผู้ใหญ่ แต่การเขียน
 ของเด็กอนุบาลเพียงการขีดเขียนไปมาก็เป็นการเขียนในขั้นเริ่มต้นแล้ว ซึ่งประโยชน์ของการเขียนก็เพื่อ
 สื่อความและแสดงออกซึ่งความคิดเห็นเป็นสื่อในการแสดงออกที่ตามองเห็น โดยต้องใช้ความสัมพันธ์
 ระหว่างตากับมือในการบังคับควบคุมการทำงาน

จากข้อความที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมีความสำคัญ
 ต่อเด็ก กล่าวคือ กล้ามเนื้อมัดเล็กเป็นอวัยวะที่สำคัญ การเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อตา มือ นิ้วมือ และแขน
 ที่มีความสัมพันธ์กันจะทำให้เด็กสามารถทำกิจกรรมประจำวันต่างๆได้คล่องแคล่วว่องไว ซึ่งการบริหาร
 กล้ามเนื้อเล็กให้แข็งแรงจะช่วยให้การพัฒนาการรับรู้และส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญาที่ดี
 ตลอดจนเป็นพื้นฐานด้านความสามารถในการเขียนของเด็กต่อไป

1.3 พัฒนาการความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย (2525: 124) กล่าวถึง พัฒนาการความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ดังนี้ เมื่ออายุ 3 – 4 ขวบ จะเริ่มใช้ช้อนป้อนอาหารเองได้ เมื่ออายุ 5 – 6 ขวบ จะขว้างและรับลูกบอลได้คล่องแคล่ว

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2543: 249) กล่าวถึง พัฒนาการความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ดังนี้

เด็กวัย 3 ขวบ ต่อแท่งไม้สี่เหลี่ยมได้สูงถึง 9 - 10 อัน เขียนวงกลมได้แต่ยังวาดรูปคนไม่ได้

เด็กวัยประมาณ 4 – 6 ขวบ การใช้มือก็มีความละเอียดขึ้น เด็กวัยนี้จึงมีความสามารถแต่งตัวเองได้ หวีผม แปรงฟัน ล้างหน้า ใส่รองเท้า ผูกเชือกกรองเท้าได้ เมื่อปลายวัย ช่วยทำงานเล็กๆน้อยๆได้ ความสามารถในการเรียนดีขึ้น

เด็กวัย 5 ขวบ เขียนรูปสามเหลี่ยมได้

เด็กวัย 6 ขวบ เขียนรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนได้ การวาดรูปคนก็ต่อเติมมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้นจนเป็นรูปร่างคนครบบริบูรณ์ขึ้น

อธิษฐาน พลศิลป์ศักดิ์กุล (2546: 111) กล่าวถึง พัฒนาการความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ขึ้นอยู่กับระดับสติปัญญาตามวุฒิภาวะของสมองที่เป็นไปตามวัย โดยการพัฒนาจากต้นแขนไปสู่ปลายแขนหรือจากต้นไปสู่ปลาย ดังนี้

อายุ 1 ปี สามารถใช้นิ้วโป้งและนิ้วชี้ได้แต่ยังไม่คล่อง จึงกำสิ่งของทั้งมือ และลากเส้นเป็นแนวตั้งจากบนลงล่างขึ้นๆลงๆได้

อายุ 2 ปีขึ้นไป สามารถเขียนโดยลากเส้นต่อเนื่องกัน ก่อนจะรู้จักลากเส้นตามแนวนอนสลับซ้ายขวา

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯสหประชาชาติ (2529: 23 - 27)กล่าวถึง พัฒนาการความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย โดยแบ่งตามความสามารถตามช่วงวัยแรกเกิดถึง 6 ขวบ สำหรับวัย 2 – 6 ขวบ ดังนี้

อายุ 2 – 3 ขวบ รู้จักแต่งตัวและเลือกเสื้อผ้าได้เอง เขียนรูปหัวและตัวหรืออาจจะส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย สามารถทำงานง่าย ๆ ได้

อายุ 4 -5 ขวบ เขียนรูปมีหัว มีตัว มีส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่สำคัญ ๆ ได้เขียนรูปสี่เหลี่ยมหรือสามเหลี่ยมตามแบบได้

อายุ 6 ขวบ สามารถรับลูกบอลที่โยนมาให้จากระยะไกล 1 เมตร เขียนรูปหัว มีตัว มีขา แขน และมือได้

จันทร์เพ็ญ ศรีมันตะ (2531: 70 - 81) กล่าวถึง พัฒนาการความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กไว้ดังนี้

อายุ 3 ปี สามารถหยิบเศษผงโดยปิดตาข้างหนึ่งได้ ตัดกระดาษด้วยกรรไกรได้ วางบล็อก 3 ชั้น เป็นสะพานได้ ควบคุมดินสอให้อยู่ระหว่างหัวแม่มือและนิ้วมืออีกสองนิ้วได้ เขียนวงกลมทับตามแบบและอักษรได้ วาดรูปคนโดยมีศีรษะและอวัยวะอื่นของร่างกายอีกสักสองอย่าง

อายุ 4 ปี สามารถปิดตาข้างเดียวหยิบและวางเศษผงหรือวัสดุเล็กๆไว้ที่เดิมได้ ร้อยลูกปัดได้ แต่ยังไม่ร้อยรูเพิ่มไม่ได้ ต่อบล็อกเป็นหอคอยสูง 10 ชั้นได้ จัดบล็อก 6 อันเรียงเป็นบันได 3 ชั้นได้ กัดหัวแม่มือลงบนนิ้วแต่ละนิ้วได้ตามตัวอย่าง จับดินสอได้อย่างเด็กลงไป เขียนทับกากบาทและเขียนตัวหนังสือที่ง่ายๆบางตัว เช่น ง บ ป ได้ วาดรูปคนมีศีรษะและขาอาจจะมีแขนและลำตัวด้วย

อายุ 5 ปี สามารถร้อยรูเพิ่มได้ นำบล็อกมาเรียงเป็นขั้นบันได 3 - 4 ชั้น เขียนทับรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส (ต่อมารูปสี่เหลี่ยม) และตัวอักษรบางตัวได้ อักษรบางตัวเขียนได้โดยไม่ต้องมีคนบอก วาดรูปคนโดยเริ่มต้นที่ลำตัวก่อนแล้วจึงวาดศีรษะ แขน ขาและหน้าตา และยังวาดบ้านพร้อมหลังคามีหน้าต่าง ประตู ปล่องไฟได้ด้วย ระบายสีภาพด้วยความระมัดระวัง

อายุ 6 ปี เขียนทับรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสได้อย่างถูกต้อง เขียนทับรูปบันไดได้เรียบร้อยพยายามจะวาดรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน วาดรูปสามเหลี่ยมได้ถูกต้องกว่าเมื่ออายุ 5 ปี

สุชา จันทร์เอม (2543: 41 - 42) กล่าวถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กแบ่งตามช่วงวัยดังนี้

อายุ 3 ขวบ

1. ช่วยจัดโต๊ะอาหารได้ ไม่ทำถ้วยชามหล่น
2. ต่อแท่งไม้สี่เหลี่ยม 9 แท่ง ได้ในทางสูง
3. สร้างสะพานโดยใช้แท่งไม้สี่เหลี่ยม 3 แท่งได้
4. แต่งตัวเองได้ถ้าช่วยกมัด หรือปลดกระดุมให้
5. ปลดกระดุมด้านหน้าเองได้
6. เขียนแบบกากบาทได้เขียนรูปคนตามที่สั่งได้

อายุ 4 ปี

1. กัดกระดุมเสื้อเองได้
2. เขียนกากบาทได้เหมือน

อายุ 5 ปี

1. ผูกเชือกกรองเท้าได้
2. เขียนรูปสามเหลี่ยมได้เหมือน

3. เขียนตัวอักษร

อายุ 6 ปี

1. สามารถใช้มือและใช้ตาประสานกันดีขึ้น
2. การจับดินสอในการเขียนทำได้ดีขึ้น
3. ขอบวาดภาพระบายสีแต่จะทำได้ไม่เรียบร้อยเพราะความไม่อยู่นิ่งของเด็ก
4. เด็กสามารถจะมองเด็กอื่นเล่นโดยที่มือของตนยังทำงานต่อไปได้
5. สามารถใช้มือและตาพร้อมๆกันขณะเดินหรือนั่งเขียนหนังสือตัวเล็กๆได้
6. ชอบใช้มือหยิบอาหารใส่ปากมากกว่าใช้วาวช้อนส้อม

ดวงเดือน ศาสตราจารย์ (2535: 117 – 129) สรุปพัฒนาการด้านความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กวัยต่างๆจากของกิเซล ไว้ดังนี้

อายุ 3 ขวบ

1. ต่อก่อนไม้ได้สูง 9 ก้อน
2. ต่อก่อนไม้เป็นรูปสะพานได้
3. หยิบลูกกวาดใส่ขวดได้ 10 เม็ด ในเวลา 30 วินาที
4. เขียนรูปวงกลมตามแบบได้
5. เขียนรูปกากบาทได้
6. จัดรูปเหลี่ยมใส่ช่องทำได้ถูกต้องตามแบบ
7. กินอาหารได้เองโดยไม่หกเลอะเทอะ
8. รินน้ำจากเหยือกได้
9. ใส่รองเท้าได้เอง
10. ใส่เสื้อผ้าที่ไม่มีกระดุมได้

อายุ 4 ขวบ

1. เขียนแบบวางก้อนไม้เป็นรูปประตูได้
2. วาดรูปคนมีส่วนสำคัญ 2 ส่วน
3. วาดรูปกากบาท
4. พับกระดาษได้ 3 ทบ (ตามแบบ)
5. ล้างหน้า ล้างมือ และแปรงฟันได้เอง
6. ใส่เสื้อผ้าและถอดได้เอง เฉพาะชั้นนอก

อายุ 5 ขวบ

1. ต่อก่อนไม้ทำชั้นบันไดได้ 2 ชั้น

2. วาดรูปสามเหลี่ยมเหมือนแบบ
3. แต่งตัวและถอดเสื้อผ้าได้เองโดยไม่ต้องช่วยเหลือ

อายุ 6 ขวบ

1. เล่นต่อก้อนไม้ทำบันไดได้ 3 ชั้น
2. วาดรูปคนมีส่วนคอ มือ และใส่เสื้อผ้า
3. แต่งตัวและผูกเชือกทรงเท้าได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536: 38 – 40) กล่าวถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ดังนี้

วัย 4 -5 ปี

1. เสียบคลิบกระดาษลงบนกระดาษ
2. จับดินสอดด้วยนิ้วมือในท่าทางที่ถูกต้อง
3. พับกระดาษซ้อนกัน 3 ทบได้ และใช้นิ้วรีดตามรอบพับ
4. ประกอบภาพตัดต่อ 6 – 10 ชั้น ลงในกรอบ
5. มีความคล่องในการใช้กรรไกร ตัดกระดาษเป็นรูป □ △
6. ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปร่างหายาบ ๆ ที่ผู้อื่นอาจไม่เข้าใจความหมาย
7. เขียนรูปมีหัว มีตัว มีส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่สำคัญ ๆ ได้
8. เขียนรูป □ หรือ △ ตามแบบได้
9. สามารถเขียนเส้น (เส้นตามรอยปะ)
10. วาดรูปบ้านแบบง่าย ๆ
11. ระบายสีรูปทรงและแบบอิสระง่าย ๆ ที่มีขนาดใหญ่ภายในขอบรูป
12. สามารถพับนิ้วมือของตนเอง เอาขึ้นหรือหัดลงทีละนิ้ว
13. สามารถกะขนาดรูปร่าง ของสิ่งของรู้ว่าอะไรเล็กหรือใหญ่

วัย 5 – 6 ปี

1. สามารถรับลูกบอลที่โยนมาจากระยะไกล 1 เมตร
2. ใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการเล่นดินน้ำมัน เช่น ขวด
3. กรอกน้ำ – ทราย ลงในภาชนะ และเทออกได้
4. ไขและหมุนลูกบิดประตูด้วยกุญแจ
5. เปิดปิดเข็มกลัดที่มีขนาดใหญ่
6. ร้อยด้ายขึ้นลงผ่านรูที่เจาะบนกระดาษฝึกการเย็บ
7. ตอแท่งไม้ได้เป็นรูปต่าง ๆ ได้

8. ประกอบภาพตัดต่อจำนวนไม่เกิน 12 ชิ้น เข้าด้วยกัน (ไม่มีกรอบ)
9. ประกอบภาพตัดต่อ 16 – 20 ชิ้น เข้าด้วยกันลงในกรอบ
10. ใช้กรรไกรได้คล่อง ตัดกระดาษตามรอยเป็นภาพต่าง ๆ ได้
11. ปั้นดินน้ำมันเป็นรูปสิ่งของที่มีรายละเอียดสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้
12. เขียนรูปมีหัว มีตัว มีขาแขน และมีมือได้
13. เขียนรูป □ ตามคำสั่งโดยไม่มีแบบ
14. ลอกแบบตัวพยัญชนะขนาดสูง 2 – 4 เซนติเมตร
15. เขียนตัวพยัญชนะตามรอบปะได้
16. เขียนชื่อตัวเองได้
17. ระบายสีภาพที่มีความละเอียด เล็ก โดยอยู่ในขอบเขต

อำไพพรรณ ปัญญาโรจน์ (2545: 322 – 323) กล่าวถึง ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ดังนี้

อายุ 1 ปี หยิบ จับสิ่งของด้วยนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ จับดินสอกลางแท่งด้วยอุ้งมือแล้วขีดเขียนไปมา

อายุ 2 ปี ชอบเล่นของเล่นที่ออกแรงมากขึ้น เช่น ตี หรือตอกด้วยค้อน ดึงออก หรือสวมใส่ของสองสิ่งที่มีรูปร่างเหมาะสมและมีสีสะดุดตา

อายุ 3 ปี กล้ามเนื้อแข็งแรง ใช้มือหยิบจับอาหารตลอดจนใช้ช้อนตักอาหารเข้าปากได้ช่วยตัวเองในการแต่งกาย เช่น ถอดและใส่กระดุมเสื้อได้เองแต่ยังต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยเหลืออยู่ สามารถจับดินสอขีดเขียนได้

อายุ 4 ปี วัยนี้สามารถช่วยตัวเองในการแต่งตัว ล้างมือ แปรงฟัน ได้มากขึ้น

อายุ 5 – 6 ปี เด็กวัยนี้สามารถใช้กรรไกรตัดกระดาษตามรูปได้ดี ปั้นดินน้ำมันเย็บผ้าด้วยเข็มเล่มโต วาดเขียนด้วยดินสอและสีน้ำได้

จากที่กล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า พัฒนาการความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยนั้นจะมีพัฒนาการเป็นไปอย่างมีระบบตามช่วงอายุของเด็กแต่ละวัย โดยจะพัฒนาจากนิ้วมือต้นแขนไปสู่ปลายแขนหรือจากต้นไปสู่ปลาย ซึ่งความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กควบคู่ไปกับกล้ามเนื้อใหญ่และระดับสติปัญญาตามวุฒิภาวะของสมองที่เป็นไปตามวัย

1.4 การส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542: 22 – 24) กล่าวถึง อุปกรณ์ที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้แก่

1. อุปกรณ์ประเภทที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือกับสายตา (Eye Hand Coordination) เช่น การร้อยลูกปัด ร้อยเชือก ร้อยดอกไม้ เย็บกระดาษ รูดชিপ เรียงสี เรียงไม้หนีบ ปัก หมุด ตอกตะปู เป็นต้น

2. อุปกรณ์ประเภทหนึ่งที่ทำต่อวัตถุ (Manipulative) เช่น การต่อบล็อกต่างๆ ได้แก่ บล็อกไม้ บล็อกพลาสติก บล็อกชุด บล็อกกลวง ตัวต่อพลาสติกต่างๆ เป็นต้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 103) กล่าวถึง กิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อฝึกการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือแล้ว ยังเป็นการพัฒนาทักษะการใช้มือ เนื่องจากการกระตุ้นจากปลายกล้ามเนื้อเล็กจะส่งผลต่อไปยังใยประสาททำให้เพิ่มความเจริญงอกงามของใยประสาท ซึ่งมีหลายกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมการปั้นเป็นงานส่งเสริมการทำงานของกล้ามเนื้อฝ่ามือ ข้อมือและนิ้วมือ ในการบีบ บี ดึง นวด ทูบ และประดิษฐ์ ซึ่งส่งผลให้เพิ่มความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ มีทักษะการใช้มือใช้นิ้วในการทำงานคล่องตัวขึ้น วัสดุที่นำมาใช้ได้แก่ ดินเหนียว ดินน้ำมัน ปัจจุบันนิยมใช้แป้งหรือแป้งโด (Play Dough)

2. กิจกรรมการฉีกกระดาษ การตัด การปะติดกระดาษบนภาพ โดยเน้นความสามารถของการจับ การถือและการกะประมาณ โดยแตกต่างกันดังนี้

เด็กอายุ 4 - 5 ปี

1. แปะกระดาษตามรูปรอยได้
2. ตัดกระดาษตามรูปรอยได้

เด็กอายุ 5 - 6 ปี

1. ใช้กรรไกรได้คล่อง ตัดกระดาษตามรอยพับต่างๆได้ ปะติดตกแต่งภาพในกรอบได้

3. การวาดภาพ ระบายสี

เด็กอายุ 4 - 5 ปี

1. จับดินสอดด้วยท่าทางที่ถูกต้องได้ดี
2. เขียนรูปตามแบบได้
3. วาดรูปสิ่งที่คุ้นเคยได้
4. วาดรูปคนครบส่วนประกอบของร่างกายได้
5. วาดรูปบ้านได้
6. ระบายสีรูปทรงและแบบอิสระได้ในกรอบรูป

เด็กอายุ 5 - 6 ปี

1. วาดรูปคนและเสื้อผ้าให้รายละเอียด
2. เขียนรูปตามจินตนาการ หรือตามคำสั่งได้โดยไม่มีแบบ
3. ระบายสีได้สวยงาม ในภาพที่มีความละเอียดขนาดเล็กโดยอยู่ในกรอบรูป

4. การพับ

การพับเป็นกิจกรรมเพิ่มความสามารถในการควบคุมกล้ามเนื้อนิ้วมือ ข้อมือ และ การใช้สายตาให้สัมพันธ์กับมือ การพับแต่ละอายุต่างกัน ซึ่งความสามารถแตกต่างกันตามวัยดังนี้

เด็กอายุ 4 – 5 ปี

1. พับกระดาษซ้อนกัน 3 ทบได้
2. ใช้นิ้วรีดรอยพับได้
3. พับเป็นรูปร่างอย่างง่ายได้ เช่น จรวด เรือสำปั้น

อายุ 5 – 6 ปี

1. เรียนพับกระดาษรูปต่างๆได้
2. พับกระดาษเป็นรูปร่างที่มีรายละเอียดได้

5. การฝึกความคล่องของกล้ามเนื้อเล็ก

เป็นกิจกรรมที่ฝึกการเคลื่อนไหวพื้นฐานของกล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่ การต่อไม้บล็อก การร้อยลูกปัด รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการหยิบจับ การใช้มือ เช่น การเล่นเกม การตีพิมพ์ เป็น ต้น ซึ่งกิจกรรมฝึกความคล่องแบ่งตามอายุ ดังนี้

เด็กเล็กมากอายุ 1 – 3 ปี

1. ร้อยลูกปัด
2. รูดเชิบบ
3. ตีตกระดุม
4. ต่อไม้บล็อก
5. แกะห่อของที่ผูกเชือกหลวม

เด็กอนุบาลอายุ 3 – 6 ปี

1. ต่อไม้บล็อก
2. จัดแยกสิ่งของ
3. ร้อยด้าย
4. ผูกเชือก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2526: 101 – 107) ได้เสนอกิจกรรมงานร้อย ที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กอายุ 5 – 6 ปี ดังนี้

1. ร้อยลูกปัดเม็ดเล็กด้วยด้ายหรือเอ็น
2. ร้อยหลอดกาแฟด้วยเชือก
3. ร้อยเชือกทรงเท้า
4. หัดเย็บผ้า (เป็นรูปภาพเจาะรูโยรอบใช้เข็มไหมพรมร้อยขึ้นลงตามรูที่เจาะไว้)
 - 4.1 ร้อยดอกไม้ ใบไม้ โดยใช้ก้านมะพร้าว
 - 4.2 ร้อยไหมพรมแล้วทอเป็นผืน

อแวร์เนส (Awareness. 2003: Online) กล่าวถึง การส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยการจัดกิจกรรมให้มือทั้ง 2 มือประสานสัมพันธ์กัน ได้แก่

1. การปรบมือ เพื่อกระตุ้นกล้ามเนื้อและแขน โดยสามารถใช้ประกอบเพลง และการเล่นเกม
2. การจัดกิจกรรมการสัมผัส ได้แก่ การใช้อุปกรณ์ครีมโกนหนวด น้ำ ทราาย เมล็ดข้าวหรือมัทกะโรนี และวาดภาพด้วยนิ้วมือ เช่น การตักทรายขึ้นลง การละเลงสีด้วยนิ้วมือ
3. การจัดกิจกรรมที่ให้มือได้กำและจับ
 - 3.1 ถือที่ใส่ไว้มือหนึ่ง ใช้อีกมือหนึ่งหยิบของใส่หรือหยิบของออกจากที่ใส่
 - 3.2 ถือแบ่งไว้ที่มือหนึ่ง ใช้อีกมือสวมแหวนหรือถอดแหวนออกจากแบ่ง
 - 3.3 เอาแหวนออกจากเส้า
 - 3.4 ถือกระดาษด้วยมือหนึ่ง อีกมือใช้ขีดเขียน
 - 3.5 ร้อยของเล่นโดยใช้ไม้แทนเข็ม
 - 3.6 หมุนกล่องของเล่นที่มีตุ๊กตาโผล่ออกมา
 - 3.7 ตักน้ำจากถ้วยหนึ่งไปอีกถ้วยหนึ่ง
4. การจัดกิจกรรมที่ให้มือได้เคลื่อนไหว
 - 4.1 หยิบสิ่งของหยิบสิ่งของลงในกล่อง
 - 4.2 เล่นของเล่นเครื่องมือช่าง
 - 4.3 วางลูกปัดรวมกัน
 - 4.4 ร้อยลูกปัดเม็ดใหญ่
 - 4.5 หมุนถังน้ำ

ฟิชเชอร์ และเทอร์รี่ (Fisher and Terry. 1997: 284) กล่าวถึง การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กเพื่อส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กก่อนที่จะเรียนเขียนไว้ดังนี้

1. การวาดรูปบรรยายสี จัดที่ให้วาดบนพื้นหรือบนกระดาษที่ใช้ขาตั้ง เส้นต่างๆ ที่เด็กต้องใช้ในการเขียนอักษร เช่น เส้นตรง วงกลม หรือเส้นพื้นฐานต่าง ๆ นั้น จะพบได้จากการวาดของเด็ก

2. การออกแบบให้เด็กได้ออกแบบเอง เช่น ลวดลายที่ขอบรูปภาพของจุดสารที่ห่อหนังสือ รูปทรงของตุ๊กตาหมีตัว ความคิดในการออกแบบของเด็กจะมาจากลีลาเส้นและอื่น ๆ

3. ถาดทรายทำได้ง่ายและเด็ก ๆ จะรู้สึกสนุกสนานมากในการใช้นิ้ววาดเส้น

4. ระบายสีด้วยนิ้วมือ

แอนเดอร์สันและแลพ (Anderson and Lapp. 1979: 102) กล่าวถึง วิธีส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก คือ ฝึกกล้ามเนื้อ และฝึกการบังคับเครื่องมือที่ใช้เขียน ให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กของมือด้วยการเล่นต่าง ๆ เช่น เล่นโทรศัพท์ จัดโต๊ะ เปลี่ยนเสื้อตุ๊กตา ตัดกระดาษด้วยกรรไกร เขียนภาพด้วยนิ้วมือ ปั้นดินเหนียว ถักสาน และฝึกใช้ชอล์กเขียนบนกระดานดำ หรือใช้สีเขียนในกระดาษแผ่นใหญ่ ๆ ให้การฝึกฝนเกี่ยวกับพื้นฐานในการเขียนโดยตรง เข้าใจรูปร่างตัวอักษรที่แท้จริง และรู้จัก วิธีเขียน เด็กจะได้รับการเขียนวงกลมเป็นอันดับแรก ๆ โดยมีการกำหนดทิศทางที่เริ่มต้นให้ เช่น เขียนรูปนาฬิกา ขนมหกเหลี่ยม ๆ ลูกบอล ฟองสบู่ เป็นต้น ต่อจากนั้นก็เชื่อมโยงวงกลมกับเส้นตรง เช่น ให้อาณาภพเวียนมีล้อ อาณาภพโค้งวงมีขนไก่ที่หาง อาณาภพไม้ตะพดมีหัวกลม

สุมนา พานิช (2531: 24) กล่าวถึง วิธีการส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กไว้ คือ การฝึกให้เด็กใช้นิ้วมือวาดภาพ ระบายสี ปั้น ตัดกระดาษ เขียนหนังสือ ทำกิจกรรมอื่น ๆ ในเรื่องการช่วยเหลือตนเอง เช่น ตัดกระดาษ รูดซิปป ฯลฯ

พูนสุข บุญสวัสดิ์ (2544: 41-42) กล่าวถึง วิธีการส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ไว้ดังนี้

1. ให้เล่นโยน – รับลูกบอล โยน – รับห่วงยางหรือลูกช่วง
2. ให้เล่นเกมและการละเล่นที่ใช้มือ นั่งเล่นอยู่กับที่ เช่น หมากเก็บ อีตัก หมากขุม

ฯลฯ

3. ให้ใช้ไม้ขีดเขียนเล่นบนดิน ใช้นิ้วมือขีดเขียนเล่นบนทรายและชุดอุโมงค์ ก่อเจดีย์ทราย ใช้ชอล์กขีดเขียนกระดานเล่น

4. ให้เล่นกับงานศิลปะ เช่น ให้อาณาภพระบายสีด้วยสีเขียนหรือสีไม้ ให้อาณาภพด้วยฟูกันหรือแปรงทาสีอันเล็ก ๆ และใช้สีน้ำ สีฝุ่น หรือสีโปสเตอร์ ให้อาณาภพด้วยนิ้วมือด้วยแป้งมัน ผสมสีหรือโคลน ให้อาณาภพด้วยกาวน้ำโรยทรายสี หรือโรยขี้เลื่อยไม้ปนผสมสี หรือกายมะพร้าวปนผสมสี ให้อาณาภพด้วยเชือกหรือหลอดด้าย ให้พิมพ์ภาพด้วยเศษวัสดุ หรือฟองน้ำ หรือกระดาษขยำหรือใบไม้ ก้านกล้วย ให้เล่นสีบนกระดาษหยดสี เทสี เป่าสี ทับสี ภูบสี ให้ทำงานกระดาษด้วยเล่นปั้นแป้งที่ผสมสีใส่อาหาร ดินน้ำมัน ดินเหนียว ปั้นทรายผสมน้ำ ให้ประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ

5. ให้เล่นของเล่นที่ใช้มือ นิ้วมือ เช่น เล่นโทรศัพท์ เล่นเปลี่ยนเสื้อผ้าตุ๊กตา รูดซิป ตัดกระดาษ ผูกเชือกกรองเท้า เล่นใส่ของลงกรอบหรือในช่องที่มีรูคล้ายของนั้น เช่น ใส่หมุดลงในช่อง กระดานหมุด ใส่รูปทรงลงในกล่องหยอดรูปทรง สวมลูกกลมแต่งไม้ เล่นร้อยลูกปัด เล่นเย็บผ้าบนแผ่นหนังตอกตาไก่ เล่นถักสานด้วยกระดาษเส้นหรือพลาสติกเส้น เล่นต่อไม้บล็อก ต่อเลโก้ เล่นภาพตัดต่อ เล่นกรองน้ำ เล่นก่อเจดีย์

6. ให้เล่นเครื่องดนตรีสำหรับเด็ก เช่น เขย่าลูกแซค ตีกลอง ตีฉาบ ตีฉิ่ง ตีระนาด เป่าปี่ ตีดีเปียนโน ตีดีกีตาร์ ฯลฯ เครื่องดนตรีเหล่านี้ทำด้วยวัสดุที่เหลือใช้ก็ได้

จากเอกสารที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก นั้น ทำได้โดยให้เด็กฝึกทักษะในการใช้มือหยิบจับสัมผัสกับวัตถุ สี และอุปกรณ์ที่หลากหลาย ตลอดจนการเคลื่อนไหวของมือให้ประสานสัมพันธ์กัน โดยการส่งเสริมให้ฝึกฝนทักษะในการทำกิจกรรมต่างๆ เช่น การวาดภาพระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ พับกระดาษ การถัก การร้อย เป็นต้น

1.5 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

กีเซล (ประมวญ ดิตคินสัน. 2524: 178 – 179 ; อ้างอิงมาจาก Gesell. 1947) ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาพัฒนาการ กล่าวว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กสามารถแบ่งออกเป็นระยะและมีขั้นตอนพัฒนาการ โดยเริ่มจากขั้นแรก คือ การใช้มือตะปบ ขึ้นต่อมาจับของด้วยนิ้ว 4 นิ้ว ติดกันกับฝ่ามือ โดยเริ่มใช้ฝ่ามือตอนใกล้ๆ ส้นมือ ต่อมาเลื่อนไปใช้ใจกลางมือ จากนั้นหัวแม่มือจึงค่อยเคลื่อนมาช่วยจับขั้นสุดท้ายคือการหยิบของด้วยหัวแม่มือกับปลายนิ้ว ซึ่งทั้งหมดเป็นกล้ามเนื้อเล็กที่มีความสำคัญแก่ชีวิต เพราะเป็นรากฐานของบุคคล เมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่พฤติกรรมของบุคคลจะมีอิทธิพลมาจากสภาพความพร้อมทางร่างกายได้แก่ กล้ามเนื้อ ต่อกระดูกและประสาทต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมเป็นเพียงส่วนประกอบของการเปลี่ยนแปลง โดยที่กีเซลได้แบ่งพัฒนาการเด็กออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. พฤติกรรมด้านการเคลื่อนไหว (Motor Behavior) เป็นความสามารถของร่างกายที่ครอบคลุมถึงการบังคับอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายและความสัมพันธ์ทางด้านการเคลื่อนไหวทั้งหมด

2. พฤติกรรมด้านการปรับตัว (Adaptive Behavior) เป็นความสามารถในการประสานงานระหว่างระบบการเคลื่อนไหวกับระบบความรู้สึก (Motor Sensory Coordination) เช่น ประสานงานระหว่างตากับมือ (Eye – Hand Coordination) ซึ่งดูได้จากความสามารถในการใช้มือของเด็ก (Manipulation) เช่น ในการตอบสนองต่อสิ่งที่เป็นลูกบาศก์ การสั้นกระดิ่ง การแกว่งกำไล ฯลฯ ฉะนั้นพฤติกรรมด้านการปรับตัวจึงสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเคลื่อนไหว

3. พฤติกรรมทางด้านภาษา (Language Behavior) ประกอบด้วยวิธีสื่อสารทุกชนิด เช่น ท่าทางการเคลื่อนไหวท่าทางของร่างกาย ความสามารถในการเปล่งเสียง

4. พฤติกรรมทางด้านนิสัยส่วนตัวและสังคม (Personal – Social Behavior) เป็นความสามารถในการปรับตัวของเด็กระหว่างบุคคลและบุคคลกับกลุ่มภายใต้ภาวะแวดล้อม และสภาพความเป็นจริงนับเป็นการปรับตัวที่ต้องอาศัยความเจริญของสมอง และระบบการเคลื่อนไหวประกอบในส่วนที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ก็เชลพบว่าก่อนที่คนเราจะทำอะไรง่าย ๆ เช่น หยิบอาหารใส่ปากได้นั้น มีการเรียนรู้หลายขั้น ขั้นแรกทารกใช้มือตะปบ ขึ้นต่อมาจับของด้วยมือ 4 นิ้วติดกันฝ่ามือ โดยเริ่มใช้ฝ่ามือตอนใกล้ ๆ สันมือ ต่อมาจะเลื่อนไปใช้ใจกลางมือ ครั้นแล้วใช้หัวแม่มือค่อย ๆ เลื่อนมาจับ ขั้นสุดท้าย คือ การหยิบของด้วยนิ้วหัวแม่มือกับปลายนิ้ว ยิ่งไปกว่านั้น ก็เชลได้ตั้งข้อสังเกตว่าการควบคุมปฏิบัติการแห่งกล้ามเนื้อของคนเรามีพัฒนาการเริ่มจากศีรษะจรดเท้า เรียกว่า Cephalo – Caudal Sequence คือหันศีรษะได้ก่อนขั้นคอ แล้วจึงคว่ำ คืบ นั่ง คลาน ยืน เดิน และวิ่งตามลำดับ ส่วนพัฒนาการการควบคุมปฏิบัติการกล้ามเนื้อ เริ่มจากใกล้ลำตัวก่อนเรียกว่า Proximdistal Sequence ที่แขนขา ทารก ย่อมบังคับการเคลื่อนไหว แกว่งแขนขาได้ก่อนมือ และทำเด็กใช้แขนคล่องก่อนมือ และใช้มือคล่องก่อนนิ้ว ดังนั้นเด็กเล็ก ๆ เมื่อต้องการจับอะไรก็คว้าไปทั้งตัว ต่อมาจึงยื่นออกไปเฉพาะแขนแล้วจึงใช้มือและนิ้วดังกล่าวถ้าจะให้เด็กเล็กๆ เขียนหนังสือมักจะได้ตัวโตเพราะกล้ามเนื้อมือยังใช้ไม่คล่อง ได้แต่วาดแขนไปกว้างๆ ต่อมาเมื่อการบังคับกล้ามเนื้อบรรลุวุฒิภาวะแล้ว ทำให้เขียนตัวเล็กๆได้ เพราะสามารถบังคับกล้ามเนื้อและนิ้วได้

อิริคสัน (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2545: 47 ; อ้างอิงมาจาก Sprinthall. 1998) กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กวัย 2 – 3 ปี ขั้นการควบคุมด้วยตนเองหรือสงสัย อายุ โดยเด็กเริ่มเรียนรู้ที่จะช่วยตนเอง สามารถควบคุมตนเองและทำงานง่าย ๆ ได้เหมาะสมกับวัย เช่น การหยิบอาหารเข้าปาก ซึ่งถ้ามีการบังคับหรือเข้มงวดมากเกินไปเด็กอาจรู้สึกว่าคุณเองไม่สามารถทำได้จะส่งผลให้เด็กเกิดการพึ่งพาผู้อื่น

เคปฮาร์ท (โทมัส, อาร์. เมอ. 2535: 427 - 433 ; อ้างอิงจาก Kephart. 1971) ได้กล่าวถึงพัฒนาการเป็นลำดับขั้นของเด็ก คือ เริ่มจากการรับข่าวสารข้อมูลของเด็ก (information processing stage) เรียกว่า innate หรือ stimulus – responde reflex period (ระยะที่มีอยู่เดิมแต่กำเนิดหรือระยะของปฏิกริยาการกระตุ้น – ตอบสนองโดยอัตโนมัติ) ระยะนี้เด็กจะมองกระพริบตา สะดุ้ง หมุนตัว และทำอะไรตามแบบอัตโนมัติ ระบบประสาทและกล้ามเนื้อจะค่อย ๆ เจริญเติบโตขึ้นมาทีละน้อยปฏิกริยาอัตโนมัติบางอย่างจะมีการปรับให้เข้าตามสถานการณ์ จากนั้นขั้นการรับรู้ (perceptual stage) จะเชื่อมโยงหรือปรับให้เด็กแยกภาพและพื้นได้ โดยอาศัยประสบการณ์ของเด็ก เมื่อเด็กมีกิจกรรม จะต้องอาศัยการใช้กล้ามเนื้อเล็ก เช่น การจับวัตถุเล็กๆ เด็กจะกระตุ้นนิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ให้บีบเข้ามาในทิศทางตรงข้ามเพียงอย่างเดียว โดยไม่ออกแรงกระตุ้นส่วนอื่นๆ เมื่อเด็กเรียนรู้บรรลุการควบคุม จะทำให้เด็กสามารถบังคับมือให้เขียนหนังสือแยกมมมองที่เหมาะสม

และเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อไปสู่สิ่งนั้นได้ และเริ่มพัฒนาไปสู่การค้นหาโดยอาศัยตา และประสาทสัมผัสต่างๆ เพื่อให้เรียนรู้และสัมพันธ์กับการใช้กล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหวอย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว

จากที่กล่าวข้างต้น จะเห็นว่าทฤษฎีเกี่ยวกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กนั้นแสดงให้เห็นว่าเด็กมีพัฒนาการของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กเริ่มมาจากการเคลื่อนไหวอวัยวะในส่วนของกล้ามเนื้อใหญ่ก่อนแล้วจึงค่อยๆ พัฒนาเป็นการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ซึ่งจะเป็นความรู้ไปตามวุฒิภาวะ และการเรียนรู้ของเด็ก โดยที่การรับรู้ด้านประสาทสัมผัสของการทำงานประสานสัมพันธ์กันได้อย่างคล่องแคล่วของกล้ามเนื้อเล็กนั้น จะอาศัยความรู้สึกและประสบการณ์ของเด็กซึ่งจะช่วยให้การควบคุมกล้ามเนื้อเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮิลการ์ด (พรอณี ช. เจนจิต. 2528: 35 ; อ้างอิงมาจาก Hillgard. 1962) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องความพร้อมในการใช้กล้ามเนื้อเล็ก พบว่าเด็กที่มีอายุมากกว่ามีวุฒิภาวะมากกว่าจะเขียนรูปได้เร็วและง่ายกว่าเด็กที่มีอายุน้อย จากการทดลองกับเด็กกลุ่มหนึ่งอายุประมาณ 2 – 3 ขวบ โดยการฝึกให้ติดกระดาษ ปีนบันได และการใช้กรรไกรเป็นเวลา 12 อาทิตย์ เปรียบเทียบกับเด็กอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังกลุ่มทดลอง เด็กกลุ่มนี้มีอายุแก่กว่ากลุ่มแรก 3 เดือน ผลปรากฏว่าหลังการฝึกหัด 12 อาทิตย์ เด็กในกลุ่มทดลองสามารถทำกิจกรรมเหล่านี้ได้ดีกว่ากลุ่มควบคุม หลังจากนั้นกลุ่มควบคุมได้รับการแนะนำให้ทำกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นภายในเวลา 1 อาทิตย์ ผลปรากฏว่าเด็กกลุ่มนี้ทำได้ดีเท่ากับกลุ่มทดลอง ซึ่งได้รับการฝึกหัดมาเป็นเวลา 3 เดือน ผลจากการทดลองนี้สรุปได้ว่าเด็กอายุมากกว่าใช้เวลาในการฝึกการใช้กล้ามเนื้อเล็กน้อยกว่าเด็กที่มีอายุน้อย

เชลเดิน (Shelden. 1998: 3089) ได้ศึกษาถึงความแม่นยำในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและการสังเกตพฤติกรรมการทำงานระหว่างกล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนที่เป็นอัมพาตไม่สามารถเดินได้กับเด็กปกติ โดยนักเรียนที่เป็นอัมพาตไม่สามารถเดินได้ต้องประสบกับความยากลำบากมากกว่านักเรียนที่มีร่างกาย และสภาพแวดล้อมทางการศึกษาปกติ เช่น มีข้อจำกัดด้านการเขียน การทำกิจกรรมในห้อง เรียน ทั้งนี้ได้มีมาตรฐานในการทดสอบทักษะต่างๆ ด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กเพื่อหาระดับมาตรฐานของสติปัญญาที่เด็กต้องเกิดทักษะในการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับเด็ก การวิเคราะห์ผลด้านการทำงานของกล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยทำการวัดซ้ำๆ หลายๆ ครั้ง ผลปรากฏว่าการทำงานของกล้ามเนื้อมัดเล็กและพฤติกรรมในการทำงานทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คอฟแมน ซาลมาและคอฟแมน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา. 2538: 32 ; อ้างอิงมาจาก Kaufman , Zalma . & Kaufman , 1978) ได้ศึกษาวิจัยพบว่า การเพิ่มความสามารถในการใช้มือ จะนำไปสู่การจับลูกบอล และสิ่งอื่นรวมทั้งการเขียนได้ดีขึ้น

โลเวนเฟลด์และแลมเบทบริทเทน (ลลิตพวรรณ ทองงาม. 2539: 32 ; อ้างอิงมาจาก Lowenfeld and Lambert Brittain. 1964) จากการศึกษาได้ใช้แบบทดสอบแสตนฟอร์ด ปิเน็ต (Standford-Binet Test) โดยให้เด็กผูกเชือกปรากฏว่า

เด็กอายุ 5 ขวบที่สามารถทำได้ มีจำนวน 35 %

เด็กอายุ 7 ขวบที่สามารถทำได้ มีจำนวน 69 %

เด็กอายุ 9 ขวบที่สามารถทำได้ มีจำนวน 94 %

งานวิจัยในประเทศ

รัชนี รัตนา (2533: 71) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวัน ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองสูงกว่าความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวัน และเมื่อเปรียบเทียบภายในกลุ่มพบว่าทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมต่างก็มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงขึ้นกว่าก่อนทดลอง

กรรณา ญาณวินิจัย (2545: 46 – 47) ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ชั้นปฐมวัยที่ฝึกโดยการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์ ผลการศึกษาพบว่า

1. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ชั้นปฐมวัยที่ฝึกโดยการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์อยู่ในระดับพอใช้

2. ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียน ได้ชั้นปฐมวัยที่ฝึกโดยการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วรรณิ์ อยุ่คง (2547: 58) ได้ศึกษาความสามารถของกล้ามเนื้อมือของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมการปั้น ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการปั้นมีความสามารถของกล้ามเนื้อมืออยู่ในระดับสูงกว่าก่อนการทดลองทำกิจกรรมการปั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กรวิภา สรรพกิจจำนง (2532: 45) ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้แนะและแบบอิสระพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการ

ฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบอิสระมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะแบบสร้างสรรค์แบบชี้แนะ

ปทุมทิพย์ ไพศาล (2547: 43 – 46) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนวัดหลักสี่ ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมากขึ้นหลังจากได้รับการ ใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนมีการพัฒนาความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมากขึ้นหลังจากไม่ได้รับการใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์มีการพัฒนาความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมศรี เมฆไพบุลย์วัฒนา (2551: 56) ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หรือยดดอกไม้ ผลการศึกษาพบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หรือยดดอกไม้ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์หรือยดดอกไม้ ไม่มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสรุปได้ว่าความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของกล้ามเนื้อมือ นิ้วมือ และการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เป็นพื้นฐานสำคัญในชีวิตประจำวันและการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งการเคลื่อนไหวสัมผัส หยิบจับ สิ่งต่างๆ ของเด็กยังพัฒนาไม่เต็มที่ ต้องอาศัยการฝึกหัดและเตรียมความพร้อม เช่น การจัดกิจกรรมศิลปะประเภทวาดภาพระบายสี การตัด ฉีกปะ การขยำ การประดิษฐ์เศษวัสดุ การร้อย ล้วนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อมือให้แข็งแรงตลอดจนการพัฒนากล้ามเนื้อมือและตาให้ประสานสัมพันธ์กันได้ดีจนพร้อมที่จะลากเส้นลากมือ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเขียนที่จะนำไปสู่การเขียนในระดับประถมต่อไป

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ประเศษวัสดุ

2.1 ความหมายของศิลปะ

มีนักการศึกษาที่ได้ให้ความหมายของศิลปะไว้ดังนี้

สิริพรรณ ตันติรัตน์ไพศาล (2545: 8) กล่าวถึงศิลปะว่า คำว่า Art ในภาษาอังกฤษมีรากฐานมาจากภาษาละตินว่า Ars ซึ่งมีความหมายถึง ทักษะหรือความชำนาญ หรือความสามารถพิเศษ ศิลปะทางภาษาจีนใช้คำว่า ยี-ซู ก็มีความหมายถึงความฝึกฝนทางทักษะเช่นกัน ส่วนคำว่าศิลปะในภาษาไทยมาจากภาษาสันสกฤตว่า ศิลป ภาษาบาลีว่า สิปป์ มีความหมายว่า ฝีมือ ยอดเยี่ยม หรือศิลปะเกี่ยวข้องกับทักษะหรืองานฝีมือ ปัจจุบันนี้ความหมายของศิลปะได้ขยายกว้างขึ้นมากกว่าลักษณะงานฝีมือ โดยความรวมถึงความพยายามอันเกิดจากจิตสำนึกในอันที่จะสร้างสรรค์ สีสัน รูปทรง เส้น เสียง สีลาการเคลื่อนไหว และปรากฏการณ์อื่น ๆ ที่แสดงออกซึ่งความรู้สึกนึกคิดหรืออารมณ์

กูด (วารสารณ์ นาคะศิริ. 2546: 16 ; อ้างอิงจาก Good. 1973: 38) กล่าวถึงศิลปะว่าเป็นกิจกรรมของมนุษย์ที่มีจุดหมายเพื่อส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจ มีทักษะเพื่อสร้างผลงานขึ้นมา

วรางคณา กันประชา (2548: 25) กล่าวว่าศิลปะเป็นแนวทางในการแสดงออกถึงความสามารถของเด็ก รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดโดยการถ่ายทอดทางผลงาน รูปภาพ หรือสิ่งของ ทั้งนี้เด็กจะใช้ศิลปะเพื่อเป็นการสื่อสารความคิดความรู้สึกต่าง ๆ ที่เด็กได้เห็น ได้รับรู้ โดยใช้จินตนาการและประสบการณ์ของเด็กแต่ละคน

ปีเตอร์สัน (Peterson. 1958: 101) กล่าวว่า ศิลปะเป็นแนวทางในการแสดงออกของเด็ก ซึ่งเด็กต้องการโอกาสได้แสดงออก อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้ ความรู้สึก และความเข้าใจ รวมทั้งบุคลิกภาพและความอิสระของเด็กออกมาได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ได้รับการถ่ายทอดจากประสบการณ์และจินตนาการของเด็กแต่ละคนนั่นเอง เช่นเดียวกับ เดอ ฟรานเชสโก (จารุณี เนตรบุตตร. 2543: 11 ; อ้างอิงจาก De Francesco. 1958: 135) ที่ได้กล่าวถึงศิลปะว่าเป็นกระบวนการที่สามารถนำมาสานต่อความเข้าใจพฤติกรรม และพัฒนาศักยภาพให้เกิดแก่เด็กได้ โดยอาศัยลักษณะธรรมชาติของเนื้อหาที่เปิดกว้างให้เด็กมีการแสดงออกอย่างเสรี ไม่มีเรื่องของความถูกผิดมาเป็นกฎเกณฑ์ต่อการทำงานทั้งประกอบกับลักษณะเนื้อหาวิชาที่มีความยืดหยุ่นสูง มีกิจกรรมหลายรูปแบบ และไม่มีคำตอบจำกัดตายตัวศิลปะจึงสามารถตอบสนองการแสดงออกของเด็กทุกเพศทุกวัย ซึ่งกรมวิชาการ (2545: 2) ก็ได้มีความคิดเห็นสอดคล้องเช่นกันคือ ลักษณะธรรมชาติของศิลปะเป็นการเรียนรู้เทคนิค วิธีการทำงาน

ตลอดจนการเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างอิสระ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดัดแปลง จินตนาการมีสุนทรีย์ภาพและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและสากล

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พ.ศ.2548) ได้กำหนดว่า ศิลปะหมายถึง ฝีมือ ฝีมือทางการช่าง การแสดงออกซึ่งอารมณ์สะเทือนใจให้ประจักษ์เห็น

พีระพงษ์ กุลพิศาล (2545: 38 - 39) ได้กล่าวถึง กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ว่าเป็นกิจกรรมทางความรู้สึกที่มีวัสดุที่ใช้และกลวิธีต่างๆเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดเป็นผลงานออกมา โดยระหว่างการทำกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การมองและการเคลื่อนไหวของร่างกายจะประสานงานกันตลอดเวลา เด็กจะต้องควบคุมลำตัว แขน นิ้วมือ และส่วนอื่นๆจนกลายเป็นความชำนาญหรือทักษะเฉพาะตัวไปในที่สุด

ส. ศิษย์คณศ (2522: 20) ได้กล่าวถึง ศิลปะเด็กว่าเป็นศิลปะสำคัญขั้นพื้นฐานแก่งานของเด็กไม่เรียบริ้อย สีเปรอะ โครงร่างไม่ได้สัดส่วนแต่จุดหมายใหญ่เพื่อนำเด็กให้ได้ใกล้ชิดธรรมชาติ รักความงาม กล่อมเกลาจิตใจให้สูงขึ้นสู่ขั้นพุทธิปัญญาแห่งการสร้างสรรค์ความดีงาม

อารี สุทธิพันธ์ (2528: 21) ได้ให้ความหมายว่า ศิลปะเป็นการรู้จักและเข้าใจถ่ายทอดธรรมชาติที่มองเห็นด้วยจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ โดยการเข้าใจเลือกวัสดุที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดเป็นรูปทรงใหม่ ความรู้สึกครั้งแรกที่มนุษย์ได้รับจากการเห็นผลงานศิลปะนั้นคือความแปลกใหม่ของรูปทรง ต่อไปจึงรู้สึกสนใจว่ารูปทรงนั้นทำด้วยอะไร มีเรื่องอะไร ทำเพื่อใคร ซึ่งความรู้สึกเหล่านี้เป็นเหมือนแรงกระตุ้นให้บังเกิดความนิยมชมชื่นในศิลปะนั้นได้

จากข้อความที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ศิลปะนั้นเป็นสิ่งที่เด็กได้แสดงออกถึงความคิด จินตนาการ ความเพ้อฝัน โดยถ่ายทอดความรู้สึกต่าง ๆ ที่อยู่ภายในของเด็กออกมาเป็นผลงานรูปภาพ หรือสิ่งของ เพื่อสื่อสารให้คนอื่นเข้าถึงความคิดความรู้สึกของตนเอง นอกจากนั้นศิลปะยังสามารถเป็นกิจกรรมที่ช่วยตอบสนองความรู้สึกของเด็กทุกเพศทุกวัย

2.2 ความหมายของกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (2546: 50) ให้ความหมายของกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาเด็กให้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การวาดภาพระบายสี การปั้น การฉีก - ตัด - ปะ การพิมพ์ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่นที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับการพัฒนาการ เช่น การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ การสร้างรูปจากกระดาษหนุมุด ฯลฯ และ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 35) ให้ความหมายของกิจกรรมสร้างสรรค์ว่า เป็นกิจกรรมเกี่ยวกับงานศิลปศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การวาดภาพระบายสี การปั้น การพิมพ์ภาพ การพับ การ

ฉีก - ตัด - ปะ และประดิษฐ์เศษวัสดุ ฯลฯ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการคิดสร้างสรรค์ การรับรู้เกี่ยวกับความงามและส่งเสริมกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนได้แสดงออกตามความรู้สึกและความสามารถของตัวเอง

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542: 36 – 38) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือ และสามารถให้สัมพันธ์กันเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการเขียน และมีโอกาสพัฒนาทักษะพื้นฐานในการอ่าน ดนุ จีระเดชากุล (2546: 101) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ คือ สิ่งที่จะช่วยเป็นแนวทางให้เด็กได้แสดงความสามารถ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาในรูปของกิจกรรมที่เด็กมีจินตนาการกิจกรรมเหล่านั้นอาจจะอยู่ในรูปของวัตถุสิ่งของหรือรูปภาพ ซึ่งเด็กจะใช้ศิลปะเป็นสื่ออธิบายในสิ่งที่เขากระทำหรือประดิษฐ์ขึ้น เด็กรู้จักค้นคว้า ทดลองและสื่อความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ

ปีเตอร์สัน (Peterson . 1958: 101) กล่าวว่า เด็กทุกคนต้องการที่แสดงออก ทางด้านความคิดและความรู้สึกต่าง ๆ ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งในการแสดงออกของเด็ก ซึ่งต้องการโอกาสที่จะได้แสดงออก อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดความรู้สึกและความเข้าใจ รวมทั้งบุคลิกภาพและความเป็นอิสระของเด็กออกมาได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ถ่ายทอดมาจากประสบการณ์ และจินตนาการของเด็กแต่ละคนนั่นเอง

มานพ ถนอมศรี (2534: 2) กล่าวถึง การแสดงออกทางศิลปะศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นเครื่องมืออันเหมาะสมกับวัยและธรรมชาติของเด็กมากที่สุดกิจกรรมหนึ่งการส่งเสริมให้เด็ก ๆ ได้แสดงออกด้วยการวาดรูป ร้องเพลง เต้นรำ ต่อเติมเสริมแต่ง ประดิษฐ์ หรือเล่นสนุกกับกิจกรรมต่าง ๆ ล้วนเป็นกระบวนการที่เรียกว่า ศิลปะศึกษาทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ หมายถึง กิจกรรมที่เด็กได้มีโอกาสทดลอง ได้ปฏิบัติจริงอย่างอิสระ เป็นการแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความนึกคิด ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการผ่านกิจกรรมต่าง ๆ นอกจากนั้นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ยังเป็นกิจกรรมที่สร้างความสุข ความประทับใจให้กับเด็ก เด็กเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง อีกทั้งยังส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุก ๆ ด้านด้วย

2.3 ความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531: 6-15) สรุปความสำคัญของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. เด็กแสดงออกอย่างอิสระ ส่งเสริมอิสระภาพในการทำงานครุควรวางวัสดุอุปกรณ์ในพื้นที่ ที่เด็กจะหยิบมาใช้ได้ และมีโอกาสเลือกหยิบได้ตามความพอใจ ในขณะที่เดียวกันเด็กจะสามารถแลกเปลี่ยนแนวคิดของตนกับเพื่อน ๆ ได้

2. เด็กมีสุนทรียภาพต่อสิ่งแวดล้อม เด็กจะรู้จักชื่นชมและมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ เป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนา ซึ่งผู้ใหญ่ควรทำตัวอย่าง โดยการยอมรับและชื่นชมในผลงานของเด็ก โดยฝึกให้เด็กเห็นว่าทุก ๆ อย่างมีความสำคัญสำหรับตัวเขา ส่งเสริมให้เด็กรู้จักสังเกตสิ่งที่ผิดแปลกในสิ่งธรรมดาสามัญ ให้ได้ยินในสิ่งที่ไม่เคยได้ยินและฝึกให้เขาสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

3. เด็กเกิดความพอใจและสนุกสนานในขณะที่เด็กทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ เด็กควรทำตามความพอใจและมีความสนุกสนาน การพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนเป็นโอกาสที่เด็กจะแสดงออกซึ่งความคิดของเขาและเป็นการพัฒนาทางภาษาไปด้วย การเปิดโอกาสให้เด็กแสดงความสามารถทางสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กตระหนักถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ช่วยส่งเสริมให้เขามีกำลังใจ เข้าใจตนเองว่ามีความคิดที่ดีและมีความสามารถหลายอย่าง องค์ประกอบที่จะช่วยให้เด็กเกิดความพอใจ สนุกสนานในขณะที่ทำกิจกรรม คือ เวลาและสถานที่ เด็กต้องการเวลาทำงานมากพอที่เขาจะทำได้ทำเสร็จตามความพอใจและต้องการเนื้อที่กว้างขวางพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสนุกสนาน

4. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยลดความตึงเครียดทางอารมณ์ การทำงานสร้างสรรค์เป็นการผ่อนคลายทางอารมณ์ ลดความกดดัน ความคับข้องใจและความก้าวร้าวลง ซึ่งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จะช่วยให้เด็กแสดงออกและผ่อนคลายอารมณ์ได้ดีที่สุด

5. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยสร้างลักษณะนิสัยการทำงานที่ดี ในขณะที่เด็กทำงานต่าง ๆ ครูควรสอนระเบียบและนิสัยในการทำงานควบคู่กันไปด้วย เช่น เก็บของเป็นที่ ล้างมือเมื่อทำงานเสร็จแล้ว

6. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อจากการตัดกระดาษ ประดิษฐ์ภาพวาดภาพด้วยนิ้วมือ การต่อภาพ ฯลฯ กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะส่งเสริมให้เด็กแสดงความคิดสร้างสรรค์และความสัมพันธ์ระหว่างมือกับสายตาควบคู่กันไปด้วย

7. กิจกรรมสร้างสรรค์ช่วยให้เด็กรู้จักสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง เด็กจะชอบทำกิจกรรมและใช้วัสดุต่าง ๆ ซ้ำ ๆ กันเพื่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นโอกาสที่จะใช้ความคิดริเริ่มและจินตนาการของเขาจากการค้นคว้าสำรวจฝึกฝนสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นจากการใช้วัสดุซ้ำ ๆ กัน

วิรุณ ตั้งเจริญ (2532: 237) กล่าวว่า ในขณะที่เด็กสร้างสรรค์ศิลปะนั้นเขาจะจัดระบบความคิดอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ในอันที่จะควบคุมการแสดงออกให้เป็นอย่างที่เขาคิดคำนึง งานศิลปะของเด็กจึงเปลี่ยนไปตามแง่มุมความคิดต่าง ๆ นั้น ซึ่งความคิดทั้งหมดย่อมมีความหมายสำหรับเขา การคิดและการมีความหมายสำหรับเขาจึงเป็นวิธีการเรียนรู้ทางหนึ่ง และด้วยประสบการณ์เช่นนี้ย่อมเป็นผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการคิด

ภรณ์ี คุรุรัตน์ (2535: 67) อธิบายถึง กิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะว่า เป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถและสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างดี กิจกรรมสร้างสรรค์จึงไม่เป็นเพียงแต่ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อ – ตา และการผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ที่อาจมีเท่านั้นแต่ยังเป็นการส่งเสริมความคิดอิสระ ความคิดจินตนาการ ฝึกการรู้จักทำงานด้วยตนเอง และฝึกการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ทั้งทางความคิดและการกระทำ ซึ่งถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานทางศิลปะและยังนำไปสู่การเรียนรู้เขียน อ่าน อย่างสร้างสรรค์ต่อไป

โสภาส บุญครองสุข (2535: 89) กล่าวถึง ความสำคัญในการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ทางศิลปะให้กับเด็ก คือ การพัฒนาให้เกิดความงอกงามทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ซึ่งในการจัดกิจกรรมศิลปะนั้นควรเน้นการพัฒนาประสาทสัมผัสทั้ง 5 และควรเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กได้คิด ตลอดจนการลงมือปฏิบัติ

พีระพงษ์ กุลพิศาล (2545: 36) กล่าวถึง ความสำคัญของศิลปะสร้างสรรค์ว่า การเรียนรู้โลกภายนอกด้วยประสาทสัมผัส (Senses Perception) เป็นธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กอยู่แล้ว และกิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่ฝึกให้เด็กรู้จักนำเอาธรรมชาติของตนเองที่มีอยู่ มาใช้เก็บเกี่ยวความรู้ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวโดยเฉพาะความรู้อันจะเป็นพื้นฐานพัฒนาคุณภาพทางสุนทรียภาพให้แก่ตน นอกจากนั้น ยังเป็นประสบการณ์หรือความรู้ทางอ้อมที่ได้จากงานศิลปะ ได้แก่ ประสบการณ์สังคม ประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือต่าง ๆ รู้จักวัสดุต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งมีส่วนช่วยพัฒนาการเจริญเติบโตทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมของเด็ก

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นั้นเป็นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถของเด็กในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เกิดประโยชน์กับตัวเด็กทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นการคิด จินตนาการที่จะสร้างผลงานของตนเอง ถ่ายทอดความรู้สึกผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ ลดความกดดัน ความคับข้องใจและลดความก้าวร้าว เคลื่อนไหวร่างกายส่วนต่าง ๆ มีทักษะในการทำงานร่วมกับเพื่อนโดยการแบ่งปันสิ่งของให้กับเพื่อน และมอบหมายหน้าที่ต่าง ๆ ในด้านการดูแลความสะอาดอุปกรณ์ นอกจากนั้นกิจกรรมศิลปะจะช่วยฝึกในด้านการคิดแล้วยังเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วย

2.4 ประเภทของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่สำคัญควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ โดยการเรียนรู้โลกภายนอกด้วยประสาทสัมผัส (Senses Perception) เป็นธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กอยู่แล้วและ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมหนึ่ง ที่ฝึกให้เด็กรู้จักนำเอาธรรมชาติของตนเองที่มีอยู่ มาใช้เก็บเกี่ยวความรู้ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ซึ่งช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ตลอดจนพัฒนาการของกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย ในระหว่างการทำกิจกรรมการ

เคลื่อนไหวและการมองของร่างกายจะประสานงานกันตลอดเวลา เด็กจะต้องควบคุมลำตัว แขน นิ้วมือ และส่วนอื่นๆจนกลายเป็นความชำนาญ หรือทักษะเฉพาะตัวไปในที่สุด (พีระพงษ์ กุลพิศาล. 2545: 31 - 36) สิ่งที่น่าสนใจในกิจกรรมควรมีหลายลักษณะแตกต่างกันไป มีความเข้าใจ ตรงตามความต้องการไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินความสามารถของเด็ก โดยเสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสี รูปทรงซึ่งจะเป็นพื้นฐานต่อการเตรียมความพร้อมในการอ่านและยังได้มีโอกาสพัฒนาการทางสังคม การแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หมุนเวียนกันรับผิดชอบในการใช้และเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ

แฮมมอนด์ (Hammond. 1967: 275 – 282) สรุปกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ควรจัดให้กับเด็กเอาไว้ดังนี้

1. การปั้น
2. การประดิษฐ์
3. การฉีก - ตัด - ปะ
4. การระบายสี
5. การวาดภาพด้วยนิ้วมือ
6. การเล่นบล็อก
7. การวาดภาพด้วยทราย
8. การวาดภาพด้วยฟองสบู่

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526: 29 - 31) กล่าวถึง กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เป็นงานประดิษฐ์และงานร้อยที่จัดให้กับเด็ก ดังนี้

1. การประดิษฐ์ภาพและเครื่องห้อยแขวนจากวัสดุต่างๆ
2. การประดิษฐ์ของเล่นและของใช้ต่างๆ จากเศษวัสดุ
3. การร้อยดอกไม้ ลูกบิดหรือวัสดุต่างๆด้วยก้านธูป ก้านมะพร้าว ลวดหรือด้าย
4. การใช้กระดาษ ใบบตอง ใบมะพร้าว สานหรือประดิษฐ์ของเล่น
5. การเย็บหรือร้อยตามรอยปรุของรูปภาพ ผ้าเนื้อหยาบหรือกระสอบด้วยเข็มใหญ่

ปลายๆ

ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล (2533: 51) ได้แบ่งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กเป็น 5 สาขาใหญ่ ๆ คือ

1. กิจกรรมวาดเส้น (Drawing) การวาดเส้นเป็นภาพที่เกิดจากการขีดเขียนวัสดุบางชนิดลงบนกระดาษ
2. กิจกรรมระบายสี (Painting) ควรอธิบายวิธีการใช้สี การถือพู่กัน การจุ่มสี การระบายสี การล้างสีทำความสะอาดอุปกรณ์

3. กิจกรรมภาพพิมพ์ (Print making) กรรมวิธีทางภาพพิมพ์มีหลายวิธี แต่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กๆ คือ การพิมพ์จากแม่พิมพ์นูน ใช้สีทาด้านหลังของเศษวัสดุแล้วนำมาประทับลงบนกระดาษ จะได้ภาพพิมพ์เกิดขึ้น

4. กิจกรรมประติมากรรม (Sculpture) ที่เหมาะสมกับเด็กเล็กๆ ก็คงจะเป็นงานดินเท่านั้น เช่น การปั้นดิน การกดวัสดุต่างๆลงบนแผ่นดิน

5. กิจกรรมประดิษฐ์ตกแต่ง (Crafts) เป็นกิจกรรมที่ครอบคลุมกว้างขวางมาก เช่น การทำภาพประติมากรรม การทำหน้ากาก หุ่นจากถุง การฉีกกระดาษ การประกอบเศษวัสดุ การถักทอไหมพรมด้วยนิ้วมืออย่างง่าย ๆ

พีระพงษ์ กุลพิศาล (2545: 38 - 39) กล่าวถึง การจัดประเภทกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จึงควรแบ่งตามลักษณะของผลงานที่จะให้เด็กสร้างสรรค์เป็นหลัก ดังนี้

1. กิจกรรมศิลปะสองมิติ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งให้เด็กสร้างสรรค์ภาพบนระนาบวัสดุที่แบนๆ เช่น กระดาษ กระจก กระดาษ ผ้า ผนัง ปูน พื้นทราย พื้นดิน ฯลฯ โดยใช้กลวิธีวาดเส้น ระบายสี พิมพ์ หรือ กดประทับให้เป็นสี ประติดด้วยกระดาษสี เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมประเภทนี้ได้แก่ การวาดภาพด้วยนิ้วมือหรือมือ การพิมพ์ภาพด้วยเศษวัสดุต่างๆ การวาดภาพเส้นด้วยดินสอ สีเทียน ระบายสีด้วยสีเทียน สีฝุ่น สีโปสเตอร์ สีน้ำ เป็นต้น ผลงานศิลปะประเภทนี้ดูแล้วแบนราบมีเฉพาะมิติของความกว้าง - ยาว

2. กิจกรรมศิลปะสามมิติ หมายถึง กิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กสร้างสรรค์ภาพให้มีลักษณะลอยตัวสูงหรือเว้าลงไปในพื้นที่โดยใช้วัสดุและกลวิธีต่างๆ ที่เหมาะสมกับวัสดุนั้น เช่น การปั้นทราย ดินเหนียว ดินน้ำมัน กระดาษ แป้ง โดยประกอบวัสดุต่างๆ เข้าด้วยกันกลวิธีที่จะให้เด็กทำกิจกรรมประเภทนี้ไม่ควรมีขั้นตอนที่ซับซ้อน ต้องสามารถทำได้อย่างรวดเร็ว ง่ายและไม่เสี่ยงต่ออันตราย เช่น วัสดุที่จะนำมาประกอบด้วยกันนั้น ควรเป็นวัสดุประเภทกล่องกระดาษ เมล็ดพืชลูกบิด เศษไม้ ใบบัว โดยใช้กาวที่ติดง่าย เป็นต้น

3. กิจกรรมศิลปะผสมผสานสองมิติ สามมิติ หมายถึง กิจกรรมที่ให้เด็กสร้างสรรค์ภาพโดยใช้วัสดุและกลวิธีทางกิจกรรมศิลปะ สองมิติและสามมิติเข้าด้วยกัน เช่น ใช้สีโปสเตอร์ระบายบนรูปปั้นดินเหนียวหรือแป้งโดที่แห้งแล้ว หรือให้เด็กระบายสี ผนังกระดาษสี (ที่ฉีกหรือตัดเป็นรูปต่างๆ) ตกแต่งกล่องกระดาษ เป็นต้น

ปริยานุช จุลพรหม (2547: 38) สรุปกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่เป็นกิจกรรมประดิษฐ์สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ วัสดุที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ใบบัว ดอกไม้ กิ่งไม้ เมล็ดพืช เปลือกหอย ฯลฯ และวัสดุที่เป็นของเหลือใช้ เช่น กล่องยาสีฟัน เศษผ้า ผาขวดน้ำอัดลม ฯลฯ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าประเภทของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ได้แก่ กิจกรรมวาดเส้น กิจกรรมประดิษฐ์ตกแต่ง กิจกรรมประติมากรรม กิจกรรมภาพพิมพ์ กิจกรรมระบายสี โดยเฉพาะ

กิจกรรมศิลปะประดิษฐ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น เน้นให้เด็กได้สัมผัสกับสื่อ วัสดุที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก มีหลากหลายกิจกรรม และการร้อยดอกไม้ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ช่วยพัฒนาด้านกล้ามเนื้อเล็ก การใช้มือ และนิ้วมือ ให้ประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา ซึ่งจะช่วยการแสดงออกทางความคิดและสร้างสรรค์งานได้เป็นอย่างดี เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสี รูปทรงโดยการนำสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมาเป็นอุปกรณ์ในการประดิษฐ์ เช่น ดอกไม้ ใบไม้ เป็นต้น

2.5 คุณค่าของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

มีนักการศึกษาได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณค่าของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ดังนี้

วิรุณ ตั้งเจริญ (2539: 26,32-34) มีทัศนะเกี่ยวกับกิจกรรมด้านศิลปะเด็กกว่า กิจกรรมศิลปะเด็กสามารถช่วยส่งเสริมประสบการณ์ที่มีผลต่อการเรียนรู้ได้กว้างขวางหลายด้าน คือ

1. ประสบการณ์ในการสำรวจตรวจสอบ เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้เผชิญกับความจริงเกี่ยวกับสัตว์พืช คน สถานที่และเหตุผลต่าง ๆ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กสำรวจตรวจสอบ สอบถาม สอบสวนเกี่ยวกับสิ่งต่างๆสัมผัสความจริง ประสบการณ์ในการสำรวจตรวจสอบสภาพแวดล้อมเช่นนี้ย่อมมีคุณค่าต่อการที่เด็กจะนำมาเป็นพื้นฐานการแสดงออกทางศิลปะเป็นอย่างมากและเมื่อการแสดงออกเกิดจากประสบการณ์ตรง การแสดงออกก็ย่อมพร้อมด้วยอารมณ์ ความรู้สึกเป็นอย่างดี

2. ประสบการณ์ด้านวัสดุอุปกรณ์ ประสบการณ์ทางด้านนี้เป็นการย้ำทางด้านการทดลองค้นคว้าและสอบสวนทางวัสดุอุปกรณ์ เมื่อกิจกรรมศิลปะค่อย ๆ ขยายวงกว้างจากวัสดุอุปกรณ์ที่มีมากมายหลายอย่าง เด็กก็มีประสบการณ์กับวัสดุอุปกรณ์มากขึ้น เท่ากับเป็นประสบการณ์พื้นฐานในด้านการเรียนรู้ถึงวัสดุต่าง ๆ และการทำงานด้วยวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ และมีผลดีต่อประสาทสัมผัสและการทำงานต่อไป

3. ประสบการณ์ทางด้านความรู้สึกสัมผัส เป็นประสบการณ์ที่เน้นถึงการรับรู้หรือความรู้สึกสัมผัสที่เด็กมีต่อสภาพแวดล้อมรอบตัว ทั้งในด้านรูป รส กลิ่น เสียง การสัมผัสวัตถุ ความรู้สึกจากการเห็น การได้แยกแยะและชื่นชมกับเสียง การได้รับรู้กลิ่นของสิ่งนั้น กระบวนการเช่นนี้เป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการเรียนรู้สภาพแวดล้อมของเด็กปฐมวัยทั้งสิ้น

นอกจากนั้นได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า กิจกรรมศิลปะมีคุณค่าในเชิงเสริมสร้างลักษณะนิสัยด้วย คือ

1. ลักษณะนิสัยทางการแสดงออก การแสดงออกทางด้านศิลปะเป็นกระบวนการที่ต้องตัดสินใจเสนอความคิด ตัดสินใจที่จะกระทำ และแสดงออกมาตามความคิดคำนึงหรือเหตุผลของแต่ละคนกระบวนการเช่นนี้มีผลต่อลักษณะนิสัยโดยตรง และย่อมเป็นกระบวนการพื้นฐานที่จะกระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออกในทุก ๆ ด้านด้วย

2. ลักษณะนิสัยทางด้านจินตนาการ จินตนาการของคนเราต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมมีเหตุผลหรือความจริงเป็นพื้นฐาน จินตนาการจึงเป็นเรื่องของการคาดคิด ความหวัง หรือความปรารถนาที่จะให้เกิดสิ่งที่ตั้งตามขึ้น

3. ลักษณะนิสัยทางด้านสุนทรียภาพ สุนทรียภาพเป็นเรื่องของความรู้สึกส่วนบุคคล เป็น

ความรู้สึกอันละเอียดอ่อน และฉับไวเมื่อสัมผัสกับสภาพแวดล้อม และรู้สึกสัมผัสในความงาม ความประณีตและคุณค่าของสิ่งนั้น ๆ ไม่ว่าจะป็นธรรมชาติ ศิลปะ หรือรูปแบบของความคิดต่าง ๆ ซึ่งศิลปะเป็นสิ่งสำคัญสิ่งแรกที่ยอมรับกันว่าเป็นตัวกระตุ้นความรู้สึกสัมผัสด้านนี้

4. ลักษณะนิสัยทางด้านความประณีต การทำงานศิลปะต้องอาศัยความตั้งใจ ใช้ความพยายาม การสังเกต และความประณีตเรียบร้อยอยู่ตลอดเวลา

5. ลักษณะนิสัยด้านการทำงาน การสร้างสรรค์ศิลปะนับเป็นพื้นฐานการรักงานของเด็กปฐมวัยได้อย่างดีเยี่ยม ซึ่งส่งเสริมลักษณะนิสัยรักการทำงาน ส่งเสริมให้ขยันหมั่นเพียร และเด็กทุกคนจะภาคภูมิใจกับงานของเขา

6. ลักษณะนิสัยด้านการทำงานร่วมกัน กิจกรรมศิลปะในโรงเรียนสามารถช่วยสร้างลักษณะนิสัยการทำงานร่วมกันได้อย่างดี เพราะการสร้างสรรค์งานศิลปะต้องมีการพูดคุยปรึกษาหารือ แบ่งปันสิ่งต่าง ๆ ต่อกันและต้องคิด ต้องวางแผน แบ่งงานกัน และส่งเสริมให้เด็กสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพตั้งแต่ระดับพื้นฐานหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (2540: 106) กล่าวถึง คุณค่าของกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ว่า กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กได้หลายด้าน เช่น ทางด้านกล้ามเนื้อ ซึ่งจะช่วยให้อวัยวะของเด็กพร้อมที่จะจับดินสอเขียนหนังสือได้ เมื่อไปเรียนในชั้นประถมศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยในการพัฒนาทางอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กจะมีโอกาสทำงานตามลำพังและทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักปรับตัวที่จะทำงานด้วยกัน และส่งเสริมจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ และสนองความสนใจความต้องการของเด็กวัยนี้ได้เป็นอย่างดี

เยาวยา เดชะคุปต์ (2542: 107) มีทัศนะที่สอดคล้องกันว่า ศิลปะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้แสดงความสามารถและความรู้สึกนึกคิดของตนออกมาในรูปของภาพหรือสิ่งของที่เด็กจะสามารถแลเห็นได้ เด็กจะใช้ศิลปะเพื่อเป็นสื่ออธิบายสิ่งที่เขาทำ เห็น รู้สึก และคิดออกมาเป็นผลงานการจัดประสบการณ์ทางศิลปะให้แก่ เด็กช่วยให้เด็กมีโอกาสค้นคว้า ทดลอง และสื่อสารความคิดความรู้สึกของตน ให้ผู้อื่นและโลกที่อยู่รอบตัวเขาเข้าใจได้ นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถในการคิด และการใช้จินตนาการ การสังเกตและเพิ่มพูนการรับรู้ที่มีต่อตนเองและผู้อื่น และพัฒนาความเชื่อมั่นเกี่ยวกับตนเองในการเลือกใช้วัสดุต่าง ๆ ส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมือ

ความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับรูปร่าง สี และมีโอกาสพัฒนาทักษะพื้นฐานในการอ่าน พัฒนาทักษะทางสังคมจากการแบ่งปันอุปกรณ์ที่ใช้ แบ่งหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลทำความสะอาดอุปกรณ์เหล่านั้น

เบญจา แสงมลิ (2545: 62-63) กล่าวว่า กิจกรรมศิลปะสามารถส่งเสริมการเจริญเติบโตทางด้านสังคมของเด็กเลือกกิจกรรมที่พอใจและรวมกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ ตามความสนใจในการร่วมทำกิจกรรมศิลปะ เด็กจะรู้จักการแบ่งปันเครื่องมือเครื่องใช้ ความคิดเห็น การตัดสินใจ และการให้การยอมรับ นอกจากนี้ยังเรียนรู้สิทธิความเป็นเจ้าของ ข้อคิดเห็นและความรู้สึกของผู้อื่น เด็กจะมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เรียนรู้การเป็นผู้นำผู้ตาม การร่วมมือกัน การควบคุมตนเอง และส่งเสริมความเจริญเติบโตทางด้านสติปัญญา เด็กจะคิดประดิษฐ์สิ่งของและปรับปรุงวิธีที่เคยใช้ให้ใหม่ขึ้น โดยเริ่มจากการทำงานจนซึมซาบในวิธีการทำ เด็กเรียนรู้ คำพูดที่เหมาะสมเพื่อพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กทำ ให้ผู้อื่นเข้าใจ ความคิดรวบยอดพัฒนาขึ้นเมื่อเด็กสำรวจคุณลักษณะของวัสดุ และเรียนรู้คำใหม่ ๆ วัสดุมีมากเท่าไรก็ยิ่งส่งเสริมความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะแสดงออกมากมายนั่นและเมื่อเด็กเรียนรู้การแก้ปัญหาตั้งแต่ง่าย ๆ จนถึงปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้นความสามารถเชิงสร้างสรรค์ก็จะเจริญเติบโตขึ้นตามกัน อีกทั้งยังส่งเสริมความเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย การประสานสัมพันธ์ทางมือและตา ในขณะที่เด็กใช้มือละเลงสี วาดรูประบายสี การเล่นดิน การประดิษฐ์ กิจกรรมเหล่านี้สร้างเสริมการควบคุมกล้ามเนื้อ ซึ่งจะนำไปใช้ในการเขียนลายมือ การเลือกรูปทรง การเลือกสี และพิจารณาขนาด

สรุปได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าต่อเด็กหลายด้าน นับว่าเป็นแนวทางที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างอิสระตามความสนใจและจินตนาการของเด็กอย่างเป็นธรรมชาติ นอกจากนี้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ยังมีผลต่อการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กเป็นอย่างดี และยังเป็นพื้นฐานที่จะส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในวัยต่อไป

2.6 หลักการในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

กรมวิชาการ (2540: 23-25) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเด็กในวัยแรกเกิดถึง 6 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็กเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้นการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา จึงควรยึดหลักการดังนี้

1. กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรให้มีกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ

2. กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่让孩子ทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมที่จัดควรมีความสมดุล คือ มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่เด็กริเริ่มและครูริเริ่ม

4. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 8 นาที

วัย 4 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 12 นาที

วัย 5 ขวบ มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 15 นาที

5. กิจกรรมที่ควรจะเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลองแก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น ๆ และผู้ใหญ่

เบญญา แสงมลิ (2545: 63-67) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงข้อเสนอนี้ ดังนี้

1. ความสนใจของแต่ละบุคคล ครูควรช่วยเหลือให้เด็กได้ประสบการณ์ที่เป็นผลสำเร็จตามความต้องการของเด็ก สร้างเสริมเจตคติที่ดีต่อการผิดพลาดและการรู้จักรับผิดชอบในการดูแลรักษาวัสดุ พร้อมทั้งสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ โดยปล่อยให้เด็กมีอิสระในการคิด จินตนาการ เลือกและตัดสินใจ ครูมีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำเด็กเมื่อเด็กต้องการ ใช้คำถามกระตุ้นความคิดและให้ความเห็นพ้องในความพยายามที่แท้จริงของเด็กนอกจากนั้นครูควรมีความเป็นกันเอง จริงใจ และมีความเข้าใจในตัวเด็กด้วย

2. การจัดสถานที่ เวลา และวัสดุให้พอเพียงเหมาะสม เพื่อให้เด็กได้เคลื่อนไหวอย่างอิสระเมื่อทำงานคนเดียวหรือทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ บนพื้น บนโต๊ะ ภายในและภายนอกอาคารเรียน มอบความไว้วางใจแก่เด็กให้เด็กดูแลรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุด้วยตนเอง เวลาที่ให้เด็กไม่ควรน้อยเกินไปจนเด็กต้องรีบร้อนในการกระทำกิจกรรม การสำรวจ การวางแผน การเก็บทำความสะอาด หลังจากการทำงานเสร็จ วัสดุที่ใช้ต้องเตรียมไว้หลากหลายชนิดให้เด็กเลือกตามความพอใจ และเหมาะสมกับอายุของเด็ก เก็บรักษาง่ายและให้โอกาสเด็กมีประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส

3. การแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ เด็กต้องการประสบการณ์ที่สมบูรณ์ เพื่อช่วยกระตุ้นการแสดงออกสร้างสรรค์ ประสบการณ์นี้เริ่มจากการเล่นของเด็กในชีวิตประจำวัน การพูด การสนทนา

ความรู้สึกในสิ่งที่เด็กเห็น ช่วยให้ได้ก่อกำเนิดถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ครูควรสนับสนุนการพูดของเด็ก การแสดงออกทางการกระทำและการแสดงออกโดยการใช้อุปกรณ์วัสดุเครื่องใช้ทางศิลปะ การทัศนศึกษา เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างเสริมการแสดงออกแบบสร้างสรรค์

4. เจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อการแสดงออกสร้างสรรค์ของเด็ก ครูต้องทำหน้าที่เป็นผู้ทำให้ผู้ปกครองเด็กเข้าใจผลงานของเด็ก และสามารถเสนอแนะผู้ปกครองในการเลือกวัสดุที่เหมาะสมให้เด็กเมื่ออยู่บ้าน

5. ครูใช้วิธีการสร้างสรรค์สนับสนุนเด็กให้เลือกกิจกรรมศิลปะด้วยวิธีซึ่งเด็กจะแสดงออกหรือกระทำได้ และจะรวบรวมความคิดหรือวัสดุ วิธีนี้ไม่ได้หมายความว่าเด็กจะกระทำกิจกรรมโดยปราศจากการแนะนำ แต่หมายความว่าเด็กจะตัดสินใจและเลือกด้วยตนเอง กิจกรรมศิลปะควรมีหลายชนิดให้เด็กได้มีโอกาสเลือกในแต่ละวัน

6. ครูวางแผนจัดเตรียมกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี เด็กมีอิสระในการค้นหา สำรวจ และทดลองและเมื่อเด็กรู้สึกสภาพแวดล้อม เด็กจะถ่ายทอดสิ่งที่ตนเองรู้ให้ผู้อื่นเข้าใจ กล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ของมือและตาจะพัฒนาขึ้น มโนภาพเรื่องรูปทรง สี เจริญเติบโตขึ้น การที่เด็กได้เล่นร่วมกับเพื่อน พูดสนทนา แลกเปลี่ยนสิ่งของ รับผิดชอบร่วมกัน การรอคอย ตามลำดับช่วยเสริมสร้างความพร้อมทางอารมณ์และสังคมแก่เด็ก

7. ครูต้องรวบรวมหลักฐานเพื่อจุดมุ่งหมายในการวัดผล สรุปได้ว่า หลักการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยควรจะต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญจัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัย ความสนใจ เพราะเด็กแต่ละคนแต่ละวัยมีพัฒนาการแตกต่างกัน ควรจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้าน เด็กได้ทำกิจกรรมแล้วสนุกสนานชอบและสนใจทำกิจกรรม สร้างความสำเร็จและภาคภูมิใจในผลงานของตัวเอง ตลอดจนส่งเสริมความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

เยาวยวา เดชะคุปต์ (2542: 108) กล่าวว่า การเตรียมกิจกรรมทางศิลปะที่เหมาะสมให้กับเด็กควรคำนึงว่าจะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเป็นอิสระในการทดลอง ค้นคว้าและสามารถสื่อสารสิ่งที่เขาทดลองกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก สร้างความสัมพันธ์ระหว่างมือและตา เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรูปทรงและสี ซึ่งจะพื้นฐานต่อการเตรียมความพร้อมในการอ่าน และยังได้มีโอกาสพัฒนาทางสังคมจากการแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์หมุนเวียนกัน รับผิดชอบในการใช้และเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ

สรุปได้ว่า หลักในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีความสำคัญเปรียบเสมือนหัวใจของการจัดกิจกรรมที่ครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง จะนำไปปรับใช้กับเด็กในการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก จึงต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ และจัดให้เหมาะสม สอดคล้องกับวัยความ

สนใจ และควรเปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการคิด การแสดงออก ได้ทดลอง ค้นคว้า ได้ลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเองผ่านการเล่น และมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อวัสดุที่หลากหลายและเหมาะสมกับเด็กหรืออาจเป็น วัสดุที่ได้จากธรรมชาติ เช่น ใบไม้ เปลือกไม้ เปลือกหอย เมล็ดพืชชนิดต่างๆ เป็นต้น

2.7 กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยสามารถจัดได้ดังนี้

แฮมมอนด์ (เขาวพา เดชะคุปต์. 2542: 108 ; อ้างอิงจาก Hammond. 1967: 275 - 282)

ได้สรุปกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ควรจัดให้กับเด็กเอาไว้ดังนี้

1. การปั้น
2. การประดิษฐ์
3. การฉีก-ตัด-ปะ
4. การระบายสี
5. การวาดภาพด้วยนิ้วมือ
6. การเล่นบล็อก
7. การวาดภาพด้วยทราย
8. การวาดภาพด้วยฟองสบู่

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531: 36) กล่าวถึง กิจกรรมศิลปะ สร้่างสรรค์ที่ควรจัดให้กับเด็ก ดังนี้

1. การวาดภาพและระบายสี
 - 1.1 การวาดภาพด้วยสีเทียน สีไม้
 - 1.2 วาดภาพด้วยสีน้ำ เช่น พู่กัน ฟองน้ำ
 - 1.3 การละเลงสีด้วยนิ้วมือ
2. การเล่นกับสีน้ำ
 - 2.1 การเป่าสี
 - 2.2 การหยดสี
 - 2.3 การเทสี
3. การพิมพ์ภาพ
 - 3.1 การพิมพ์ภาพด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
 - 3.2 การพิมพ์ภาพด้วยวัสดุ พืช ผัก ต่าง ๆ
4. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโด ฯลฯ
5. การพับ ฉีก ตัด ปะ

5.1 การพับอย่างง่าย ๆ

5.2 การฉีกปะ

5.3 การตัดปะ

6. การประดิษฐ์

6.1 ประดิษฐ์เศษวัสดุต่าง ๆ

6.2 การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย

6.3 การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ไบอะพรีว ฯลฯ

วิรุณ ตั้งเจริญ (2526: 29-31) กล่าวถึง เนื้อหาศิลปะชั้นอนุบาล ไว้ดังนี้

1. การปูพื้นฐานให้เด็กมองเห็นความสวยงามทางศิลปะ ได้แก่ ฝึกให้เด็กสังเกต และสัมผัสสิ่งรอบตัวที่มีรูปร่างเหมือนกันหรือแตกต่างกัน ให้เด็กช่วยกันจัดแจกัน จัดมุมห้องหรือนำสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปมาตกแต่งห้องเรียน เป็นต้น

2. การวาดภาพระบายสี ได้แก่ การวาดภาพโดยเสรี ด้วยดินสอ สีเทียน ดินสอดำ หรือน้ำตาลไอซิ่ง การป้ายสีด้วยฟู่กัน การระบายสีเทียนในวิธีต่าง ๆ หรือระบายสีตามรูปทรงเรื่องราวที่กำหนด

3. การทดลองเกี่ยวกับสี ได้แก่ การละเลงสี หยดสี ทาสี เป่าสี ผสมสี โรยสี และการกลิ้งสี

4. การพิมพ์ภาพ ได้แก่ พิมพ์ภาพด้วยวัสดุ แม่พิมพ์ตรายาง หรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกายและการพิมพ์ภาพลายนิ้ว โดย用地ดินสอหรือดินสอดสี เป็นต้น

5. การปั้น ได้แก่ การปั้นด้วยแป้ง ดินเหนียว ดินน้ำมัน ให้เป็นรูปทรง ปั้นเป็นเรื่องราว ปั้นตามใจชอบ

6. การพับ ฉีก ตัด ปะ ได้แก่ การฉีกหรือตัดและปะ เป็นเรื่องราวต่าง ๆ การพับหรือม้วนกระดาษเป็นรูปทรงต่าง ๆ แล้วนำมาประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ และการพับผ้าเช็ดหน้า ใบตอง ตามชอบใจ

7. การประดิษฐ์ ได้แก่ การประดิษฐ์ภาพเครื่องห้อยแขวน ประดิษฐ์ของเล่น ของใช้ การร้อยวัสดุต่าง ๆ การเย็บหรือสาน

8. การเขียนภาพผนัง โดยใช้กระดาษต่อกันเป็นแผ่นใหญ่และให้เด็กช่วยเขียนภาพตามความมุ่งหมาย

ชัยณรงค์ เจริญพานิชกุล (2532: 7) กล่าวว่า กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนแบ่งแยกออกเป็น 5 สาขาใหญ่ ๆ คือ

1. กิจกรรมวาดเส้น (Drawing)

2. กิจกรรมระบายสี (Painting)
3. กิจกรรมภาพพิมพ์ (Print making)
4. กิจกรรมประติมากรรม (Sculpture)
5. กิจกรรมประดิษฐ์ตกแต่ง (Crafts)

สัตยา สายเชื้อ (2541: 43) มีทัศนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับกิจกรรมศิลปะที่เหมาะสมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนว่าอาจแบ่งได้ออกเป็น 7 สาขาใหญ่ ๆ คือ

1. กิจกรรมวาดเส้นและระบายสี
2. กิจกรรมศิลปะด้วยสีธรรมชาติ
3. กิจกรรมภาพพิมพ์
4. กิจกรรมประติมากรรม
5. กิจกรรมกระดาษ
6. กิจกรรมประดิษฐ์ตกแต่ง
7. กิจกรรมการจัดนิทรรศการ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่สามารถจัดให้กับเด็กนั้นมีหลากหลายกิจกรรมล้วนเป็นกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ เด็กได้แสดงออกตามความสนใจ ตามความคิด และจินตนาการ นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ซึ่งกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ ติดเศษวัสดุนับเป็นกิจกรรมหนึ่ง que เด็กได้มีโอกาสใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กได้เป็นอย่างดี อันจะนำไปสู่ทักษะการเขียนที่ดีในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป

2.8 กิจกรรมสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547: 103) ได้กล่าวถึง กิจกรรมการฉีกกระดาษ การตัด การปะติดกระดาษบนภาพ โดยเน้นความสามารถของการจับ การถือและการกะประมาณ โดยแตกต่างกัน ดังนี้

เด็กอายุ 4 - 5 ปี

- แปะกระดาษตามรูปรอยได้
- ตัดกระดาษตามรูปรอยได้

เด็กอายุ 5 - 6 ปี

- ใช้กรรไกรได้คล่อง ตัดกระดาษตามรอยพับต่างๆได้ ปะติดตกแต่งภาพใน

กรอบได้

ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวถือเป็นกิจกรรมที่พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อฝึกการทำงานประสานสัมพันธ์ระหว่างตากับมือแล้ว ยังเป็นการพัฒนาทักษะการใช้มือ เนื่องจากการกระตุ้นจากปลายกล้ามเนื้อเล็กจะส่งผลต่อไปยังใยประสาททำให้เพิ่มความเจริญงอกงามของใยประสาท

เบญญา แสงมลิ (2545: 72-74) ได้กล่าวถึง กิจกรรมการฉีก ปะกระดาษ กิจกรรมประเภทนี้ นิยมให้เด็กวัยปฐมวัยทำ เพราะปลอดภัย เด็กจะฉีกกระดาษเป็นชิ้นเล็กชิ้นน้อย หรือพยายามฉีกตามรูปภาพในกระดาษ แล้วทากาวหรือแปะเปียกปะลงบนกระดาษขาว กิจกรรมนี้ ช่วยฝึกการบังคับนิ้วมือ และควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้เป็นอย่างดี และกิจกรรมการตัดกระดาษ การตัดกระดาษจะเริ่มสอนได้ดี เด็กควรจะมีอายุ 5 ขวบขึ้นไป เพราะต้องใช้สายตามาก การที่เด็กตัดกระดาษได้แสดงว่า เด็กควบคุมการใช้นิ้วมือได้ดี สิ่งที่สำคัญคือ กรรไกรที่让孩子ใช้ต้องเป็นกรรไกรหัวป้าน

เกศินี นิสสัยเจริญ (2527: 5) ได้กล่าวว่า. กิจกรรมการฉีก ปะ และติดกระดาษ เป็นกิจกรรมที่ใช้กระดาษต่างๆมาฉีก ตัดและนำมาติดบนกระดาษทำให้เป็นภาพ กระดาษที่นำมาใช้ ได้แก่ กระดาษหนังสือพิมพ์ กระดาษวารสาร กระดาษห่อของขวัญ กระดาษสีน้ำมัน

สรุปได้ว่า กิจกรรมสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ เป็นกิจกรรมการนำเศษวัสดุต่างๆ มาปะติด ตกแต่งให้เกิดเป็นภาพ เป็นชิ้นงาน ซึ่งเป็นการฝึกให้เด็กได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ กิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ นั้นเป็นกิจกรรมที่พัฒนาความสามารถของเด็กในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เกิดประโยชน์กับตัวเด็กทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นความคิด จินตนาการที่จะสร้างผลงานของตนเอง ถ่ายทอดความรู้สึกผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ ลดความกดดัน ความคับข้องใจและลดความก้าวร้าว เคลื่อนไหวร่างกายส่วนต่าง ๆ มีทักษะในการทำงานร่วมกับเพื่อนโดยการแบ่งปัน สิ่งของให้กับเพื่อน และมอบหมายหน้าที่ต่าง ๆ ในด้านการดูแลความสะอาดอุปกรณ์ นอกจากกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ จะช่วยฝึกในด้านการคิดแล้วยังเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงด้วย

2.9 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์

ทฤษฎีที่นิยมใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์และได้นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการฉีก ตัด ปะ ติดเศษวัสดุ มีดังนี้

1. ทฤษฎีขั้นพัฒนาการทางความคิดและอายุ (Age – Based Concepts)

ทฤษฎีนี้หมายความว่า ความเจริญงอกงามของเด็กจะพัฒนาไปตามลำดับขั้นอายุซึ่งหมายถึง ความพร้อมด้านวุฒิภาวะ คือ ทั้งร่างกายและการกระทำเป็นไปตามลำดับขั้นของวัยอันควร เช่น การวิจัยการพัฒนาทางศิลปะตามขั้นระดับอายุของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์

2. ทฤษฎีแห่งปัญญา (Intellectual Theory)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่านักเรียนเขียนตามที่ตนรู้ เหมาะแก่การสอนทุกระดับ เป็นทฤษฎีที่ให้นักเรียน ได้แสดงความรู้ความสามารถที่ตนเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนแบบนี้เป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และการแสดงออกของเด็กโดยตรง เด็กสามารถจะแสดงรายละเอียดที่ตนรู้แตกต่างกันตามความคิดรวบยอดของตนเอง

3. ทฤษฎีพัฒนาการรับรู้ (Perceptual Development Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นของเกสตัลท์ (Gestalt) ซึ่งมีความเชื่อว่าเด็กเขียนตามที่ตนเห็น ตามความเป็นจริง เด็กจะเห็นแต่เค้าโครงและเห็นส่วนรวมมากกว่า ไม่สนใจรายละเอียด ทฤษฎีนี้เหมาะกับการสอนเด็กระดับอนุบาล และประถมศึกษา เด็กจะถ่ายทอดความรู้สึกออกมาเป็นแบบง่ายๆ ส่วนความซับซ้อนจะเพิ่มขึ้นตามวัยของเด็กเอง

4. ทฤษฎีความรู้สึกละและการเห็น (The Haptic & Visual Child Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นความเชื่อของ วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์ (Viktor Lowenfeld) ซึ่งมีแนวความเชื่อว่า ความเข้าใจและการรับรู้จากสิ่งแวดล้อมของเด็กจะมีผลแก่อารมณ์ของเด็ก ซึ่งจะเป็นแรงผลักดัน ให้เด็กแสดงออกตามอารมณ์ของตน การวิจัยโลเวนเฟลด์ เชื่อว่า เด็กที่มีเสรีจะแสดงออกทางร่างกาย และอารมณ์อย่างเปิดเผย (Witkin and Linton) ได้วิจัยหาข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อนี้พบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเสรี ความเจริญของเด็กทำให้สามารถแสดงออกได้ดีกว่าเด็กที่ถูกเลี้ยงดูอย่างขาดเสรีภาพ การสร้างสรรค์จะแสดงออกจากอารมณ์ภายในของเด็ก ซึ่งขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมของเด็กเอง

5. ทฤษฎีเหมือนจริง (Naïve Realism)

ทฤษฎีนี้เชื่อว่า เด็กสามารถเห็นได้เหมือนผู้ใหญ่ การเรียน คือ การให้นักเรียนฝึกทักษะตามที่ครูต้องการ กล่าวคือ ครูจะเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนทำตาม ซึ่งไม่เหมาะสมกับการสอนศิลปะระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งมีแนวโน้มการเรียนเพื่อมุ่งรักษาถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิม เช่น วิชาจิตรกรรมไทย หรือวาดภาพเหมือน เป็นต้น เป็นทฤษฎีที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เข้าใจวิธีการและมีแบบแผน เป็นการเรียนเพื่อฝึกทักษะและความรู้โดยตรง เป็นทฤษฎีที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เข้าใจวิธีการ และมีแบบแผน เป็นการเรียนเพื่อฝึกทักษะและความรู้โดยตรง เป็นการดำรงไว้เพื่อการอนุรักษ์โดยแท้จริง

จากทฤษฎีดังกล่าวสรุปได้ว่าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีหลายทฤษฎีด้วยกัน ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ โดยครูสามารถนำแนวคิดในแต่ละทฤษฎีมาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้ โดยจัดให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลและระดับความสามารถของเด็กปฐมวัย

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฝึก ตัด ปะเศษวัสดุ งานวิจัยต่างประเทศ

วิลเลียม (กรรณิการ์ โยธารินทร์. 2543: 24 ; อ้างอิงจาก William. 197: 352 – 358) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่มกับคะแนนของวิชาการหมวดคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์สังคมศึกษา ศิลปะศึกษา ดนตรีและศิลปะ ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดริเริ่มคะแนนรวมหมวดศิลปภาษา วิชาดนตรีและวิชาศิลปะมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

เคลลี่ (กรรณิการ์ โยธารินทร์. 2543; อ้างอิงจาก Kelley. 1986: 32 – A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลการฝึกตามแบบแผนเสริมสร้างประสบการณ์ทางศิลปะ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะเป็นเวลา 10 สัปดาห์ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่าความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กที่เข้าร่วมตามแผนกับเด็กที่ไม่ได้เข้าร่วมตามแผนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แสตปปี้ (วราภรณ์ นาคะศิริ. 2546: 30 ; อ้างอิงจาก Stapp. 1964: 5258-4) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญาของนักเรียนที่เรียนศิลปะและไม่เรียนศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่นักเรียนที่เรียนศิลปะได้คะแนนแนวความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าพวกที่ไม่เรียนศิลปะ

ครอลล์ (วราภรณ์ นาคะศิริ. 2546: 30 ; อ้างอิงจาก Krall. 1982: 1101-A) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยใช้วิชาศิลปะของครูในโรงเรียนคริสต์ศาสนาในการจัดประสบการณ์ภาคปฏิบัติพบว่า ครูสามารถช่วยเด็กให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ได้ดีขึ้นโดยใช้สื่อทางศิลปะและความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สรุปได้ว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ปฏิบัติจริง ใช้สื่อวัสดุต่างๆ ที่มาจากธรรมชาติ เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ช่วยส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กให้แข็งแรงพร้อมใช้งานได้เป็นอย่างดี

งานวิจัยในประเทศ

รวีวรรณ สุวรรณเจริญ (2554: 47) ได้ศึกษาการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยแป้งโด กับลูกกิ้งหอยหลายลาย พบว่า การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยแป้งโดกับลูกกิ้งหอยหลายลายสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลังการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยแป้งโดกับลูกกิ้งหอยหลายลายมีการเปลี่ยนแปลงสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

โดยด้านการอุปมาอุปไมยเป็นอันดับแรก ด้านรองลงมา ด้านการจัดประเภท ด้านอนุกรมและด้านการจำแนกเป็นด้านสุดท้าย

สมศรี เมฆไพบุลย์พัฒนา (2551: 56) ได้ศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ร้อยดอกไม้ พบว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ร้อยดอกไม้ มีความสามารถในการใช้ กล้ามเนื้อมัดเล็กหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปักติ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ร้อยดอกไม้ ไม่มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ปักติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐชุตตา สาครเจริญ (2548: 88) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาระบบการวิทยาศาสตร์พื้นฐานของเด็กปฐมวัยโดยการใช้รูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ พบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลองมีการพัฒนาระบบการวิทยาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอยู่ในระดับดีทุกทักษะโดยเฉลี่ยสูงกว่าการทดลองเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์กิจกรรมรูปแบบศิลปะสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้ส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีทักษะระบบการวิทยาศาสตร์สูงขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ พบว่า กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์นั้นเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งกิจกรรมหนึ่ง ที่ควรจัดให้กับเด็ก เพราะเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยในการพัฒนาเด็กทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นการฝึกฝนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงโดยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ตลอดจนเป็นการปูพื้นฐานให้กับ การเรียนรู้ของเด็กต่อไปในอนาคต

เพ็ญทิพา อ่วมมณี (2547: 64) ได้ศึกษาระดับความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยและเปรียบเทียบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทำกิจกรรมที่ใช้ลวดกำมะหยี่สีในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

วราภรณ์ นาคะศิริ (2546: 47) ได้ศึกษาการคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทรายสี ผลการวิจัยพบว่า การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยหลังการ

ทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทรายสีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์โดยใช้ทรายสีส่งผลให้เด็กมีการคิดเชิงเหตุผลสูงขึ้น

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สรุปได้ว่ากิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริง ใช้สื่อวัสดุต่างๆ ที่มาจากธรรมชาติ เรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง ช่วยส่งเสริมกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กให้แข็งแรงพร้อมใช้งานได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ขวบ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขื่อนกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี รวม 9 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ขวบ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนบ้านพุบ่องป่าขี้ ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 13 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก แบ่งออกเป็น 2 ชุด
ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน
ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น

ขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ประเศษวัสดุ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ของ วราภรณ์ นาคะศิริ (2546) เสาวนีย์ ชุ่มประเสริฐสุข (2548) ปัทมา แจ่มจำรัส (2548) รัตนา นิสมกุล (2550) สมศรี เมฆไพบุญย์วัฒนา (2551) พิจิตรา เกษประดิษฐ์ (2552) รวีวรรณ สุวรรณเจริญ (2554)

1.2 กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ของเยาวพา เดชะคุปต์ (2542)

1.3 ศิลปศึกษา ของวิรุณ ตั้งเจริญ (2526)

1.4 กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ของสัตยา สายเชื้อ (2541)

2. สร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ประเศษวัสดุ จำนวน 25 แผน
ซึ่งมีกรอบของรายละเอียดดังนี้

2.1 ชื่อกิจกรรม

2.2 จุดประสงค์

2.3 วัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรม

2.4 เนื้อหา

2.5 การดำเนินกิจกรรม

2.6 การประเมินผล

3. นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ประเศษวัสดุ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของกิจกรรมและจุดมุ่งหมาย
คัดเลือกไว้ 25 แผน โดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญดังนี้

3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญญาพร คุณากุล อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิต(ฝ่าย-
อนุบาล)มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ

3.2 รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ข้าราชการบำนาญ คณะ

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ

3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์เต็มศิริ เนาวรังสี อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย

ราชภัฏสวนดุสิต

4. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ประเศษวัสดุ ให้

เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คือ ปรับแก้ชื่อกิจกรรม เพิ่มเติมเศษวัสดุของจริง และเพิ่มเนื้อหาให้ชัดเจนมากขึ้น เพิ่มรายละเอียดขั้นนำ และปรับขั้นตอนกิจกรรมให้ชัดเจนมากขึ้น

1. นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ที่ปรับปรุงเหมาะสมแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบกล้ามเนื้อมัดเล็ก ดังนี้

1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของกรวิภา สรรพกิจจำนง (2532) รัชณี รัตนา (2533) กรุณา ญาณวินิจชัย (2545) ปทุมทิพย์ ไพศาล (2547) วรณีย์ อยู่คง (2547) สมศรี เมฆไพบุลย์วัฒนา (2551)

1.2 ความสามารถของกล้ามเนื้อเล็กของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติหน่วยศึกษานิตเทศก์ (2526)

1.3 ตารางแสดงพัฒนาการเด็กของ Gesell แปลโดย ดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์ (2535)

1.4 ความสามารถของกล้ามเนื้อเล็กของเอ็อพร สัมมาทิพย์ (2537)

1.5 การวัดและประเมินความพร้อมสำหรับเด็กอนุบาลด้านร่างกายของวาโร เพ็งสวัสดิ์(2540)

1.6 แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของกรุณา ญาณวินิจชัย (2545)

1.7 แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของสมใจ ตั้งนิกร (2531)

2. นำข้อมูลที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยมาสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย แบ่งออกเป็น 2 ชุด ใน 1 ชุด จะมี 5 ข้อ รวมทั้งหมด 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน

ให้คะแนน 3 คะแนน กรณีเด็กฉีก ตัดได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. x $1\frac{1}{2}$ ซม. ติดรูปภาพไม่ออกนอกกรอบที่กำหนด และทำเสร็จภายในเวลา 40 นาที

ให้คะแนน 2 คะแนน กรณีเด็กฉีก ตัดได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. x $1\frac{1}{2}$ ซม. ติดรูปภาพไม่ออกนอกกรอบที่กำหนดหรือออกนอกกรอบเล็กน้อย และทำได้เกินครึ่งหนึ่ง

ให้คะแนน 1 คะแนน กรณีเด็กชีก ตัดได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. x $1\frac{1}{2}$ ซม. ตัด
รูปภาพไม่ออกนอกกรอบที่กำหนดหรือออกนอกกรอบเล็กน้อย และทำได้เกิน $\frac{1}{4}$

ให้คะแนน 0 คะแนน กรณีเด็กทำได้ไม่ถึง $\frac{1}{4}$ ภายในเวลา 40 นาที หรือเด็ก
ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ชุดที่ 2 แบบทดสอบการชีก ตัด ปะ ตัดเศษวัสดุตามรอยเส้น

ให้คะแนน 3 คะแนน กรณีเด็กทำได้ครบตามที่กำหนดและเสร็จภายในเวลา
ที่กำหนดให้

ให้คะแนน 2 คะแนน กรณีเด็กทำได้เกินครึ่งหนึ่งของเกณฑ์ที่กำหนดแต่ไม่
ครบตามที่กำหนดหรือไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนดให้

ให้คะแนน 1 คะแนน กรณีเด็กทำได้ตั้งแต่ $\frac{1}{4}$ ขึ้นไปแต่ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของ
เกณฑ์ที่กำหนด และไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนดให้

ให้คะแนน 0 คะแนน กรณีเด็กไม่ให้ความร่วมมือหรือทำไม่ได้เลย
เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

1. เกณฑ์การแปลความหมายแต่ละชุด

0 – 2.49 แปลว่า มีความสามารถในการใช้ก้ำมเนื้อมัดเล็กอยู่ใน
ระดับไม่ดี

2.50 – 7.49 แปลว่า มีความสามารถในการใช้ก้ำมเนื้อมัดเล็กอยู่ใน
ระดับค่อนข้างไม่ดี

7.50 – 12.49 แปลว่า มีความสามารถในการใช้ก้ำมเนื้อมัดเล็กอยู่ใน
ระดับค่อนข้างดี

12.50 – 15.00 แปลว่า มีความสามารถในการใช้ก้ำมเนื้อมัดเล็กอยู่ใน
ระดับดี

2. เกณฑ์การแปลความหมายโดยรวม

0 – 4.99 แปลว่า มีความสามารถในการใช้ก้ำมเนื้อมัดเล็กอยู่ใน
ระดับไม่ดี

5.00 – 14.99 แปลว่า มีความสามารถในการใช้ก้ำมเนื้อมัดเล็กอยู่ใน
ระดับค่อนข้างไม่ดี

15.00 – 24.99 แปลว่า มีความสามารถในการใช้ก้ำมเนื้อมัดเล็กอยู่ใน

ระดับค่อนข้างดี

25.00 – 30.00 แปลว่า มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กอยู่ใน

ระดับดี

3. สร้างคู่มือในการดำเนินการทดสอบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย

4. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยและคู่มือดำเนินการทดสอบที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยและด้านการวัดผลการศึกษาเป็นผู้ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์ 2 ใน 3 และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านดังนี้

4.1 อาจารย์ ดร.มิ่ง เทพครเมือง อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิต(ฝ่ายอนุบาล)มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.2 อาจารย์ธัญรัศมี นิกุลธีระภัทร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนจากรุวรรณ

4.3 อาจารย์ยุพภรณ์ ชูสาย รองผู้อำนวยการโรงเรียนวัดภูเขาดิน

5. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยและคู่มือดำเนินการทดสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ คือ ปรับเกณฑ์การให้คะแนนและปรับแก้เรื่องระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมแต่ละข้อ

6. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงเหมาะสมแล้วไปจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยอาศัยการวิจัยแบบ One Group Pretest – Posttest Design (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538: 249) มีลักษณะการทดลอง ดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
ทดลอง	T1	X	T2

ความหมายของสัญลักษณ์

T_1	แทน	การทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ก่อนการทดลอง (Pretest)
X	แทน	การจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ (Treatment)
T_2	แทน	การทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก หลังการทดลอง (Posttest)

วิธีดำเนินการทดลอง

การทดลองในครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 40 นาที ระยะเวลา 10.00 - 10.40 น. รวม 25 ครั้ง ในกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างและทดลองการทำกิจกรรมเป็นเวลา 1 วัน
2. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาทดสอบก่อนการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง

ตาราง 2 การดำเนินกิจกรรม

สัปดาห์	วัน	กิจกรรมฝึก ตัด ปะ	เศษวัสดุ
สัปดาห์ที่ 1 หน่วย ผลไม้	วันจันทร์	มะม่วงทองคำ	กิ่งไม้,หนังสือผลไม้
	วันอังคาร	แอปเปิ้ลเขียวได้	แผ่นพับ
	วันพุธ	กล้วยบิน	สมุดเขียนแล้ว
	วันพฤหัสบดี	สตอเบอรี่ที่รัก	แผ่นพับ,ไหมพรม
	วันศุกร์	ส้มแสนอร่อย	กระดาษโปสเตอร์,เศษกระดาษชาร์ทสี
สัปดาห์ที่ 2 หน่วย ของใช้	วันจันทร์	กระดาษต้นไม้ของฉันทัน	ขวดเปล่า น้ำอัดลม, แผ่นพับ
	วันอังคาร	กระปุกออมสินที่รัก	กระป๋องแบ่ง,กระดาษนิตยสาร
	วันพุธ	ล้างผ้ามหัศจรรย์	ลังกระดาษ,ใบไม้, เปลือกไม้,เศษกระดาษชาร์ทสี
	วันพฤหัสบดี	กล่องดินสอวิเศษ	แกนกระดาษทิชชู,แผ่นพับ,ถุงขนม,ลังกระดาษ เศษวัสดุ
	วันศุกร์	กล่องสีแสนชวน	ขวดน้ำเปล่า,ไส้สีไม้,ใบไม้,หนังสือพิมพ์
สัปดาห์ที่ 3 หน่วย สี (โลกสวย ด้วยสีส้น)	วันจันทร์	ป.ปลา ว่ายน้	ไม้ไอศกรีม,เศษกระดาษชาร์ทสี
	วันอังคาร	ปูจ๋าปู	ถ้วยกระดาษ,ปกหนังสือนิตยสาร
	วันพุธ	ต.เต่า	ใบไม้
	วันพฤหัสบดี	แมงเหมียว	ถุงกระดาษ,ปกกระดาษหนังสือเรียน
	วันศุกร์	ผีเสื้อแสนสวย	ลังกระดาษ,เชือกฟาง
สัปดาห์ที่ 4 หน่วย ของ	วันจันทร์	หน้ายิ้ม	จานกระดาษ,ไม้ไอศกรีม,เศษกระดาษชาร์ทสี
	วันอังคาร	แก้วน้ำหลากสี	แก้วน้ำกระดาษ,ไหมพรม,เศษกระดาษชาร์ทสี

ตาราง 2 การดำเนินกิจกรรม (ต่อ)

สัปดาห์	วัน	กิจกรรมฝึก ตัด ปะ	เศษวัสดุ
เล่น	วันพุธ	ไขกลมกลม	เปลือกไข่, เศษไม้, เศษดินสอ, เศษกระดาษชาร์ตสี
	วันพฤหัสบดี	ฟูของฉันทัน	เชือกฟาง
	วันศุกร์	กระเป๋าสแนสวอย	หนังสือพิมพ์, เชือกฟาง, เศษไม้, แผ่นพับ
สัปดาห์ที่ 5 หน่วย รูปทรง หลากสี	วันจันทร์	หัวสัตว์จากแผ่นซีดี	แผ่นซีดี, หนังสือวารสาร
	วันอังคาร	จิ๊กซอร์จากไม้ ไอศกรีม	ไม้ไอศกรีม, หนังสือนิยายสาร
	วันพุธ	ตุ๊กตาหิมะ	ขวดเปล่า น้ำผลไม้, เศษผ้า
	วันพฤหัสบดี	หมวกกระดาษ	ใบไม้, กลีบดอกไม้, เชือกฟาง, เศษกระดาษชาร์ตสี
	วันศุกร์	หัววงจากเปลือก ถั่วลิสง	เปลือกถั่วลิสง, กระดาษ A4

4. เมื่อครบ 5 สัปดาห์แล้วทำการทดสอบทักษะด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก หลังการทดลองด้วยแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

การทดลองในครั้งนี้ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 40 นาที ระยะเวลา 10.00 - 10.40 น. รวม 25 ครั้ง ในกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์การฝึก ตัด ปะเศษวัสดุ

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2538: 59 – 73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนเด็กระดับปฐมวัย

1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538: 79) ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของกำลังสองของคะแนนนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านกล้ำเนื้อมัดเล็ก

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา(Content Validity) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2539: 250) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบคะแนนความสามารถทางด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กก่อนการทดลองและหลังการทดลองโดยใช้ t – test แบบ Dependent Samples (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 104)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

โดย	df	=	N – 1	
เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา ใน t – distribution	
	N	แทน	จำนวนคนตัวอย่าง	
	D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่	
	$\sum D$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง	
	$(\sum D)^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดกำลังสองของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง	

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนระดับปฐมวัย
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
\bar{D}	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนก่อนทดลองและหลังทดลอง (Meandifference)
t	แทน	ค่าที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงที (t – distribution)
p - value	แทน	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ผลการศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ผลปรากฏดังตาราง 3

ตาราง 3 การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก	ก่อนการทดลอง			หลังการทดลอง		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุลงบนใบงาน	10.08	1.44	ค่อนข้างดี	13.92	1.26	ดี
ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุตามรอยเส้น	10.54	1.33	ค่อนข้างดี	13.46	1.71	ดี
โดยรวม	20.62	2.33	ค่อนข้างดี	27.38	2.74	ดี

จากตาราง 3 พบว่าความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน ก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.08 คะแนน อยู่ในระดับค่อนข้างดี และหลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.92 คะแนน อยู่ในระดับดี มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนทดลองและหลังทดลอง มีคะแนน 1.44 คะแนน และ 1.26 คะแนน ตามลำดับ ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น ก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.54 คะแนน อยู่ในระดับค่อนข้างดี และหลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.46 คะแนน อยู่ในระดับดี มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนทดลองและหลังทดลอง มีคะแนน 1.33 คะแนน และ 1.71 คะแนน ตามลำดับ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยรวม ก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.62 คะแนน อยู่ในระดับค่อนข้างดี และหลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.38 คะแนน อยู่ในระดับดี มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนทดลองและหลังทดลอง มีคะแนน 2.33 คะแนน และ 2.74 คะแนน ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลัง การได้รับการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ผลปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการ
ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก	การทดลอง	\bar{X}	S.D.	\bar{D}	t	p - value
ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุลงบนใบงาน	ก่อนทดลอง	10.08	1.44	3.84	11.42**	.000
	หลังทดลอง	13.92	1.26			
ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุตามรอยเส้น	ก่อนทดลอง	10.54	1.33	2.92	7.63**	.000
	หลังทดลอง	13.46	1.71			
โดยรวม	ก่อนทดลอง	20.62	2.33	6.76	7.58**	.000
	หลังทดลอง	27.38	2.74			

จากตาราง 4 พบว่า หลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การ
ฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กโดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาในแต่ละชุดพบว่า ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษ
วัสดุลงบนใบงาน หลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษ
วัสดุ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น หลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับ
การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูง
กว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุป อภิปรายผล และมีข้อเสนอแนะดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

สมมุติฐานของการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ จะมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กได้ดีขึ้น

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
2. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้ดูแลเด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัยในการนำกิจกรรมไปใช้ในการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กและการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ขวบ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนในสหวิทยาเขตเขื่อนกระเสียว อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี รวม 9 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชาย – หญิง อายุระหว่าง 4 – 5 ขวบ ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 ของโรงเรียนบ้านพุดองป่าซี้ ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 13 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก แบ่งออกเป็น 2 ชุด
ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน
ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น

การดำเนินการทดลอง

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมา ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยทำการดำเนินการทดลองในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 40 นาที รวม 25 ครั้ง ระหว่างเวลา 10.00 - 10.40 น. ซึ่งในแต่ละวันจะเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ต่างๆ ตามแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
3. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 5 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย หลังการทดลอง (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบที่ใช้ก่อนการทดลอง
4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลองนำมาหาค่าสถิติพื้นฐาน โดยนำข้อมูลไปหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการทดลองกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ โดยใช้สถิติ t – test สำหรับ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน ก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.08 คะแนน อยู่ในระดับค่อนข้างดี และหลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.92 คะแนน อยู่ในระดับดี มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนทดลองและหลังทดลอง มีคะแนน 1.44 คะแนน และ 1.26 คะแนน ตามลำดับ ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น ก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.54 คะแนน อยู่ในระดับค่อนข้างดี และหลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.46 คะแนน อยู่ในระดับดี มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนทดลองและหลังทดลอง มีคะแนน 1.33 คะแนน และ 1.71 คะแนน ตามลำดับ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยโดยรวม ก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.62 คะแนน อยู่ในระดับค่อนข้างดี และหลังทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.38 คะแนน อยู่ในระดับดี มีความเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนทดลองและหลังทดลอง มีคะแนน 2.33 คะแนน และ 2.74 คะแนน ตามลำดับ
2. หลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กโดยรวมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาในแต่ละชุดพบว่า ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน หลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น หลังการทดลองเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ผลการวิจัย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ มีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กหลังการทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่า การใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก

1. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการลงมือกระทำและปฏิบัติจริงกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ โดยผ่านการใช้ประสาทสัมผัสจากการมองเห็น การฟัง การดมกลิ่น สัมผัส ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัยที่เป็นวัยของการสำรวจ ค้นคว้า มีความอยากรู้อยากเห็นและสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว การได้ลงมือกระทำ การจับต้องสัมผัส ทำให้เด็กเข้าใจ และรวบรวมประสบการณ์ ทั้งหมดเข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นประสบการณ์สำคัญ สำหรับการเรียนรู้ของเด็กเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ ดิวอี้ (Dewey) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากการกระทำ (Learning by doing) และสอดคล้องกับ เพียเจต์ และเฮลเดอร์ (วรวรรณ เหมชะญาติ. 2536: 31 -33 ; อ้างอิงจาก Piaget ; & Inhelder) ที่กล่าวว่า เด็กเข้าใจสิ่งต่างๆ และความสัมพันธ์ ระหว่างตนเองกับวัตถุ ด้วยโดยการลงมือกระทำ กับวัตถุโดยตรงเป็นสำคัญ และกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือกระทำกับสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ โดยตรง เช่น ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ มีการสนทนากับ เกี่ยวกับ เศษวัสดุที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ รูปร่าง ลักษณะ สี ขนาด จำนวน และการนำไปใช้ในการประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ซึ่งทำให้เด็กได้สังเกต รู้จัก การเปรียบเทียบประโยชน์ของเศษวัสดุที่ใช้ ความเหมือน ความต่าง ของเศษวัสดุเมื่อนำประดิษฐ์เป็นชิ้นงานใหม่ ซึ่งในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อและการทำงานที่ประสานสัมพันธ์กันระหว่างมือกับตา ซึ่งสอดคล้องกับเพียเจต์ ที่กล่าวว่า เด็กเรียนรู้จากการกระทำกับสื่อวัสดุด้วยตนเอง และใช้ทุกส่วนของร่างกายในการทำกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ พัฒนา ชัชพงศ์ (2541: 122) กล่าวว่า การพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง เด็กก็พร้อมที่จะลากเส้นลีลามือ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเขียน และสอดคล้องกับ เต็มสิริ เนาวรัตน์ (2544: คำนำ) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆทำให้เกิดการเรียนรู้โดยง่ายและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก การเรียนในระดับปฐมวัยเป็นการเรียนเพื่อเสริมสร้างความสามารถของเด็กโดยเฉพาะ ความสามารถในการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ และนิ้วมือในการทำกิจกรรมต่างๆโดยสัมพันธ์กับการใช้สาย ตา ซึ่งยังสอดคล้องกับ กุลยา ตันติผลชีวะ (2547: 100) ที่กล่าวว่า การส่งเสริมพัฒนากาแรกกล้ามเนื้อเล็ก

เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อนิ้วมือที่มีความสำคัญต่อเด็กมาก เพราะเด็กต้องใช้มือในการทำกิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การเขียนหนังสือ การจัดการกระทำหยิบจับ บั่นแต่งสิ่งต่างๆ และยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2539: 9) ซึ่งกล่าวถึง ความสำคัญของความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก ไว้ดังนี้ มือของคนเราคือฐานของสมองผู้ที่ได้รับการบริหารมือมาตั้งแต่เด็กๆจะเป็นผู้ที่มีสมองดี มีความคิดฉับไว การฝึกฝนความคล่องแคล่วว่องไวของการใช้กล้ามเนื้อนิ้วมือมีความสัมพันธ์ อย่างมากกับความคิดอันฉับไวของเด็กและในทางตรงกันข้ามเด็กที่ไม่มีความสามารถเคลื่อนไหวนิ้วมือได้คล่องแคล่วมักจะคิดอะไรช้าไปด้วย

2. กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ จัดให้เด็กได้เรียนรู้ตลอดระยะเวลา 5 สัปดาห์ของการทดลอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ จึงทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ดังที่ ดิวอี้ (พัฒนา ชัชพงศ์. 2540: 15 ; อ้างอิงจาก Dewey. n.d.) กล่าวว่า เด็กเกิดการเรียนรู้โดยการกระทำ การจัดกิจกรรมอย่างหลากหลาย ตามความสนใจ ให้เด็กได้เรียนรู้ ลงมือกระทำด้วยตนเอง ช้าแล้วช้า เล่าย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ธอร์นไดค์ (Thorndike) ที่เชื่อว่า การเรียนรู้จะได้ผลต้องอาศัยการได้ฝึกหรือทำซ้ำเสมอให้เด็กมีโอกาสฝึกปฏิบัติหรือฝึกหัดบ่อย ๆ จนทำได้อย่างคล่องแคล่ว และเกิดแรงจูงใจ มีความสนใจสามารถเข้าใจถึงเป้าหมายและคุณค่าของสิ่งที่ทำ ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยนี้ต้องการได้รับการฝึกฝนให้เกิดทักษะเด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีจากประสบการณ์ซ้ำแล้วซ้ำอีก เนื่องจากเด็กปฐมวัยมักจะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดซ้ำๆ มักแสวงหาหนทางให้กับการกระทำของตนเอง และหาทางพัฒนาสิ่งที่เขาทำ (เขาวพา เดชะคุปต์. 2542: 70 ; อ้างอิงจาก Landreth. 1972) จะเห็นได้ว่า ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ นั้น ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกทักษะการสังเกต การเปรียบเทียบคุณสมบัติของเศษวัสดุเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง สี ขนาด การประดิษฐ์ การวัด การมองเห็น การเปรียบเทียบ การแปลง ซึ่งนับเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้เกี่ยวกับมิติสัมพันธ์ของเด็กเป็นอย่างดีและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุยังเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ได้ปฏิบัติกิจกรรมทุกวัน คือ เด็กได้ลงมือประดิษฐ์ชิ้นงานต่างๆ จากเศษวัสดุที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละวัน และได้ใช้ความคิดในการที่จะนำเศษวัสดุต่างๆ มาตกแต่งประดิษฐ์ชิ้นงานของตนเองให้สวยงาม ซึ่งในช่วงแรกๆ ที่ทำการทดลองเด็กบางคนยังไม่ค่อยเข้าใจถึงวิธีการปฏิบัติงาน ยังไม่มีทักษะ วิธีการทำชิ้นงานของตนเองเพื่อให้ชิ้นงานของตนเองออกมาสวยงาม แต่พอเด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุประมาณ 3 - 4 วันเด็กก็เกิดทักษะ รู้และเข้าใจถึงวิธีการนำเศษวัสดุต่างๆ มาประดิษฐ์ตกแต่งเพื่อให้ออกมาเป็นชิ้นงานที่ดีและสวยงาม จึงเห็นได้ว่าการที่เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมซ้ำๆ อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีการพัฒนาทักษะในการทำงานของตนเองได้ดีขึ้น ซึ่งการที่เด็กได้ทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ทำให้เด็กได้รับการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา สอดคล้องกับ

พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ (2529: 24) กล่าวว่า กิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดี กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะ เพราะเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถอีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการพัฒนาการของเด็กทั้งยังช่วยฝึกกล้ามเนื้อมือและตาสัมพันธ์กัน ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ เขียนอ่าน สอดคล้องกับ ราตี ทองสวัสดิ์ (2529: 103 -104) ที่กล่าวว่า กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะสำหรับเด็ก มิได้มีจุดมุ่งหมายให้เด็กทำงานเพื่อความสวยงาม แต่ต้องการช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือให้แข็งแรง การฝึกประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาซึ่งเป็นพื้นฐานการเขียนที่ดีในระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. เด็กมีความสนใจ มีความสนุกสนาน กระตือรือร้น และตื่นตัวในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ เป็นอย่างดี และมีความสนใจซักถามถึงชิ้นงานที่จะทำในวันต่อไปว่า วันพรุ่งนี้เด็กๆ จะได้ทำประดิษฐ์อะไรอีก และเด็กจะนำเศษวัสดุอะไรที่บ้านมาในวันต่อไปบ้าง กิจกรรมที่ทำในแต่ละวันเป็นกิจกรรมใหม่ ไม่ซ้ำกัน จึงทำให้เด็กสนใจและมีความสนุกสนานกับการทำกิจกรรม และเมื่อสิ้นสุดการทดลอง เด็กยังคงมีความสนใจและถามทุกวันว่าไม่มีกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ อีกแล้วหรือ เมื่อไหร่จะทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุอีก เด็กอยากทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ทุกๆ วัน

2. ในขณะที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุอย่างอิสระด้วยตนเองเด็กเกิดการเรียนรู้ เทคนิค และวิธีการสร้างผลงาน เพื่อให้ได้ผลงานออกมาสวยงามตามความต้องการ เช่น การทำหัวสัตว์จากแผ่นซีดี เด็กจะต้องตัด ปะเศษวัสดุตกแต่งแผ่นซีดีอย่างไรให้เป็นรูปหน้าสัตว์ที่มีรูปหน้าตรงสวยงาม หรือในการทำกิจกรรมแก้วน้ำหลากสีเด็กต้องฉีกเศษวัสดุอย่างไรไปปะติดตกแต่งบนแก้วกระดาษเพื่อให้แก้วกระดาษของตนเองออกมาสวยงามและเด็กจะวาดรูป ตกแต่งแก้วกระดาษด้วยสีเมจิกอย่างไรจึงจะสวยงาม เป็นต้น

3. จากการที่เด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุทำให้เด็กมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น มีการสนทนาโต้ตอบกันเองภายในโต๊ะเดียวกันและระหว่างโต๊ะ ซึ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จากการพูดคุยกัน รู้จักการแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

4. ขณะที่เด็กกำลังนำเสนอผลงาน หรือการที่เด็กได้เล่าเรื่องจากชิ้นงานของตนเป็นการให้เด็กได้ทบทวนการทำงานของตนพร้อมกับสะท้อนความรู้สึกนึกคิดของตนให้ผู้อื่นได้ฟัง โดยครูได้แสดงการชื่นชม พยักหน้าตั้งใจฟัง และเพื่อนๆ ให้เสียงปรบมือทำให้เด็กรู้สึกว่าการที่ตนกำลังนำเสนอมีความสำคัญ เป็นที่น่าสนใจสำหรับคนอื่น คำชมเชยเป็นสิ่งที่เด็กวัยนี้ต้องการมากที่สุด เพราะต้องการให้ผู้อื่นเห็นความสำคัญของตนเอง เป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กเกิดการตอบสนองที่ดี ส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กให้พัฒนาสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ครูควรมีบทบาทในการดูแลให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำเมื่อเด็กต้องการ กระตุ้นเด็ก โดยให้เด็กได้ทดลองทำตามความคิดของตนเอง ให้แรงเสริมกล่าวคำชมเชยในผลงานของเด็ก ทำให้เด็กมีความมั่นใจและตั้งใจในการทำกิจกรรม

2. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ สามารถที่จะพัฒนาทักษะในด้านอื่นๆ ได้ด้วย เช่น ทักษะทางภาษา ทักษะทางสังคม ทักษะทางอารมณ์ ทักษะทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น

3. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ควรจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม โดยจัดสถานที่สำหรับทำกิจกรรมให้มีการหยิบใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์ได้อย่างสะดวกเพียงพอกับความต้องการของเด็ก ไม่มีเสียงดังจากภายนอกเข้ามารบกวนเด็ก ไม่ให้มีสิ่งรบกวนสมาธิของเด็ก

4. เมื่อทำกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้วครูผู้สอนควรแนะนำให้นักเรียนทำความสะอาด เก็บกวาดบริเวณพื้นที่กลุ่มของตนเอง และเก็บวัสดุอุปกรณ์ที่ทำกิจกรรมเข้าที่ให้เรียบร้อยทุกครั้ง

5. เมื่อเสร็จสิ้นการทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง ควรมีการสนทนาร่วมกัน สรุปถึงการทำกิจกรรมในแต่ละวันว่าเป็นอย่างไร ตลอดจนการสนทนาชิ้นงานของตน (ทีละคน) ในช่วงเวลาส่งงาน เพื่อฝึกให้เด็กได้ใช้ความคิดที่ได้จากประสบการณ์ในการทำงาน รวมถึงเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองจากการทำกิจกรรม

6. ผลงานที่เด็กทำ อาจจัดวางไว้ในมุมต่าง ๆ ของห้องเรียน ติดบอร์ดแสดงผลงานของเด็ก หรือแขวนโชว์ตามหน้าต่าง ประตู และอาจมีการถ่ายภาพผลงานเด็กเพื่อจัดเก็บในแฟ้มสะสมงานหรือนำแสดงติดบอร์ด เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการแสดงออกทางศิลปะของเด็ก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสามารถด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยว่า เด็กปฐมวัยในช่วงอายุไหนมีพัฒนาการเป็นอย่างไร แล้วจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย

2. ควรมีการศึกษาความสามารถด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับกิจกรรมสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุในสังกัดอื่น ๆ เช่น โรงเรียนที่สังกัดในหน่วยงานของเอกชน โรงเรียนที่สังกัดในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุที่มีต่อความสามารถด้านอื่น ๆ เช่น ความสามารถทางการคิด การให้ความร่วมมือ ความเชื่อมั่น พฤติกรรมการช่วยเหลือ ความสามารถทางคณิตศาสตร์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2546). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- ภรตนา ญาณวิจิตร. (2545). *การศึกษาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ชั้นปฐมวัยที่ฝึกโดยการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภรรณิการ์ โยธารินทร์. (2545). *พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่ม*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภรรณิการ์ วิจิตรสุคนธ์. (2529). *คู่มืออบรมและเลี้ยงดูเด็กเล็ก*. กรุงเทพฯ: เทพรัตน์การพิมพ์
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2539). *เรียนๆเล่นๆที่อนุบาลอมาตยกุล*. กรุงเทพฯ: ที พี พรินท์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3 – 5 ขวบ*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- _____. (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.
- ภรรณิการ์ สรรพกิจจำนง. (2532). *ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์แบบชี้แนะและแบบอิสระ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เกศินี นิสสัยเจริญ. (2527). *การสอนศิลปะสำหรับเด็ก*, เอกสารการอบรมผู้ดูแลเด็ก รุ่น 2. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2531). *แผนการจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็ก เล่ม 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: รุ่งศิลป์การพิมพ์.
- _____. (2536). *แนวทางการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2540). *ทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด: ต้นแบบการเรียนรู้ทางด้านหลักทฤษฎีและแนวปฏิบัติ / (โครงการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ศูนย์พัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- จันทร์เพ็ญ ศรีมันตะ. (2531). *คู่มือดูแลลูกรัก*. กรุงเทพฯ: แปลนพับลิชชิง
จรัล คำภารัตน์. (2541). *การสอนศิลปะเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ระดับประถมศึกษา*.
กรุงเทพฯ: เวลด์มีเดีย.
- จารุณี เนตรบุตร. (2534). *การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางศิลปะด้านการวาดภาพระบายสี
ระหว่างอายุ 9-12 ปี ที่มีภูมิหลังแตกต่างกันโดยทฤษฎีของวิกเตอร์โลเวนเฟลด์*. ปรินญา
นิพนธ์ กศ.ม. (ศิลปศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- ชนกพร อีระกุล. (2541). *ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม
ศิลปสร้างสรรค์แบบเน้นกระบวนการ*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยณรงค์ เจริญพานิชย์กุล. (2533). *กิจกรรมศิลปะเด็กอนุบาล*. กรุงเทพฯ: แปลนพับลิชชิง.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2521). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษากับการสอนระดับอนุบาล*.
กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ณัฐชуда สาครเจริญ. (2548). *การพัฒนากระบวนการวิทยาศาสตร์พื้นฐานของเด็กปฐมวัย โดยการใช้
รูปแบบกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์เพื่อการเรียนรู้*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. (2535). *การเปรียบเทียบทฤษฎีพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
จิตวิทยา. คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เต็มสิริ เนาวรังสี. (2544). *ครูปฐมวัยกับศิลปะเด็ก*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการอนุบาลศึกษา
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2540). *การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- เบญจา แสงมลิ. (2545). *การพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เมธีทีปส์.
- ประมวญ ดิคนันต์. (2524). *จิตวัฒนา : จิตวิทยาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปัทมา แจ่มจรัส. (2548). *ความสามารถด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมปั้นแป้งโดชนิด
แข็ง*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปริยานุช จุลพรหม. (2547). *การพัฒนาความสามารถด้านการคิดวิจารณ์ของเด็ปฐมวัย
ด้วยการจัดกิจกรรมศิลปะประดิษฐ์*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ปทุมทิพย์ ไพศาล. (2547). ผลการใช้กิจกรรมเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนวัดหลักสี่ (ทองใบทิวารีวิทยา) เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรมารินทร์ สุทธิจิตตะ. (2529). การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนการสร้างภาพโดยการใช้และไม่ใช้รูปเรขาคณิตเป็นสื่อ. วิทยานิพนธ์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พรรณี ช.เจนจิต. (2528). จิตวิทยาการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
- พัฒนา ชัชพงศ. (2541). ทฤษฎีและปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิจิตรา เกษประดิษฐ์. (2552). ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยขนมอบ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. (2545). สมอกลูกพัฒนาได้ด้วยศิลปะ. กรุงเทพฯ: ธารอักษร.
- พูนสุข บุญยสวัสดิ์. (2544). เมื่อหนูน้อยหัดเขียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญทิพา ช่อมณี. (2547). ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ใช้ลวดกำมะหยี่สีในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์. กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2535). การเล่นของเด็ก. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2543). พัฒนาการเด็กและการเลี้ยงดู. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มานพ ถนอมศรี. (2534). ชุมทองแห่งการสร้างสรรค์ลูก. กรุงเทพฯ: แสงศิลป์การพิมพ์.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2528). กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- _____. (2542). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.
- รวิวรรณ สุวรรณเจริญ. (2554). ความคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยแป้งโดว์ลูกกลิ้งหลายลาย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัชณี รัตนา. (2533). ผลของการใช้กิจกรรมจากชุดให้ความรู้แก่ผู้ปกครองที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:

- บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา นิสมกุล. (2550). *การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วย
น้ำตาสไลซิ่ง*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ราศี ทองสวัสดิ์. (2523). *หลักการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
ถ่ายเอกสาร.
- ลลิตพรรณ ทองงาม. (2539). *วิชาประถม 422 ศิลปะสำหรับครูประถม*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตร
และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.
- วรรณีย์ อยู่คง. (2547). *ความสามารถของกล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการกิจกรรมการปั้น*.
ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรวรรณ เหมชะญาติ. (2536). *ผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดของกาเย่ ที่มีต่อ
ความสามารถในการรับรู้ทางมิติสัมพันธ์ของเด็กก่อนวัยเรียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ นาคะศิริ. (2546). *การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
โดยใช้ทรายสี*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2540). “การวัดและประเมินความพร้อมสำหรับเด็กอนุบาลด้านร่างกายและด้าน
สังคม”, *การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 3 (1): 13 – 17.
- วิชาการอนุบาลลูกรัก. (2534). *เรียนรู้ผ่านร่างกาย*. กรุงเทพฯ: แปลนพับลิชชิง.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2526). *ศิลปะศึกษา*. กรุงเทพฯ: วิมวอลอาร์ต.
- ส. ศิษย์คณศ. (2522). *ศิลปะเข้าใจง่าย*. กรุงเทพฯ: พิชเนศ.
- สมศรี เมฆไพบูลย์วัฒนา. (2551). *ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการ
จัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ร้อยดอกไม้*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. (2525). *พัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: วิบูลย์กิจ.
- สมใจ ตั้งนิกร. (2531). *ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยในโครงการอนุบาล
ชนบทที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์แตกต่างกัน*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษา

- ปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
 สัตยา สายเชื้อ. (2541). *กิจกรรมศิลปะสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2526). *การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน*. เอกสาร
 การนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 255 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ กรมการฝึกหัดครู.
 _____. (2538). *การศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้
 กล้ามเนื้อเล็กของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา*. *วิจัยสนเทศ*. 15 (176 - 177): 32.
 สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯสหประชาชาติ. กระทรวงศึกษาธิการ.
 (2529). *6 ปีแรกของชีวิต*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์การพิมพ์.
 สิริพรรณ ต้นศิริตันไพศาล. (2545). *ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
 สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). *การวัดและประเมินแนวใหม่ : เด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
 หลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 สุชา จันทร์อม. (2543). *จิตวิทยาเด็ก*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
 สุมณา พานิช. (2531). *การเตรียมความพร้อมเด็กเล็ก*. ราชบุรี: โรงเรียนชุมชนเมืองราชบุรี.
 สุวิมล ตั้งสัจจพจน์. (2540). “กิจกรรมทักษะการทรงตัวสำหรับเด็กปฐมวัย” *การศึกษาปฐมวัย*.
 1(1): 27.
 เสาวณีย์ อุ่นประเสริฐ. (2548). *การคิดเชิงเหตุผลของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมแบบ เดินเรื่อง*.
 ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
 อธิษฐาน พูลศิลป์ศักดิ์กุล. (2546). *กระตุ้นกล้ามเนื้อมัดเล็กเสริมสร้างสติปัญญา*. *บันทึกคุณแม่*.
 9(118): 110 – 114.
 อารี สุทธิพันธ์. (2528). *ศิลปนิยม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ลาดพร้าว.
 อ่ำไพพรรณ ปัญญาโรจน์. (2545). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาศาสตร์
 และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
 เอื้อพร สัมมาทิพย์. (2537). “แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อพัฒนาทักษะกลไกกล้ามเนื้อ
 เล็กสำหรับเด็กปฐมวัย” ใน *ปฐมวัยศึกษา : กิจกรรม และสื่อการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ
 พัฒนาการและการเรียนรู้*. บรรณาธิการโดยพรสวรรค์ เหลืองสุวรรณ หน้า 220 – 225.
 กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 โอภาส บุญครองสุข. (2535). *เราจะสอนวิชาศิลปะศึกษาให้เด็กมีสุนทรียภาพตามแนวปรัชญาใด
 ศิลปะศึกษา – ศิลปะศึกษา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

York: Macmillian Publishing Co. Inc., 1979.

Awareness, S. (2003). *Fine Motor Development*. (Online). Available: <http://www.tsbvi.edu/Outreach/>

ch/seehear/spring99/finemotor.htm. Retrieved January 25, 2006.

Dewey, J. (1962). *School of Tomorrow*. New York: Dutton.

Fisher, J. and Terry, A. (1997). *Children's Language and the Language Arts*.

Massachusetts: Allyn & Bacon A Simon & Schuster.

Forman, E. and Fleet, H. (1980). *Constructive Play : Applying Piaget in the Preschool*.

Monterey, Calif.: Brooks Cole.

Hammond, S.L. and others. (1967). *Good Schools for Young Children*. New York:

Macmillian.

Hilgard, E.R. (1962). *Introduction of Psychology*. New York: Harcourt Brace & World.

Landers, C. (2006). *Early Childhood Development from Two to Six Years of Age*. (Online)

. Available: <http://www.talkingpage.org/artic012.html>. Retrieved January 25, 2006.

Neuman, B. (1978). *Experiences in Science for Young Children*. New York: A Division of

Litton Education, 1978.

Peterson, H.T. (1958). *Kindergarten : The Key to Child Growth*. New York: Exposition

Press.

Shelden, L. L. (1998, February). *"The Effect of Position on the Fine Motor Accuracy and*

Compensatory Behaviors Observed During Fine Motor Tasks of Students with

Cerebral Palsy Who are Nonambulatory (Motor Disabilities Writing,

Communication)." Dissertation Abstracts International. 58 (8): 3089.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
- ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

คู่มือการใช้แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

หลักการและเหตุผล

พัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมากในการเตรียมความพร้อมด้านการเขียนให้กับเด็กปฐมวัย เพราะการเตรียมความพร้อมที่ดีย่อมทำให้เด็กมีพัฒนาการด้านการเขียนที่ดีตาม การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ถือเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อ และความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือให้เด็กได้เป็นอย่างดี การที่เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อได้ดีนั้นก็ต้องมีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ถือเป็นอีกกิจกรรมที่มีความสำคัญและเหมาะสมกับการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้กับเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะพัฒนาให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การขีด เขียน ในการเรียนระดับที่สูงขึ้นไปได้เป็นอย่างดี

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

เนื้อหา

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุเป็นกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ให้แก่เด็กปฐมวัยได้ลงมือทำกิจกรรม ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็ก และความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือให้เด็กได้เป็นอย่างดี การที่เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กได้ดีนั้นก็ต้องมีการส่งเสริมด้วยกิจกรรมต่างๆ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุถือเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญและเหมาะสมกับการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กให้กับเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี สำหรับกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุนี้จะให้ความสำคัญการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือ และความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ

การดำเนินกิจกรรม

1. การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 40 นาที ระหว่างเวลา 10.00 - 10.40 น. รวม 25 ครั้ง ในกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

2. จัดเตรียมใบงาน ชิ้นงาน วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุตามที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละวัน จำนวนวันละ 1 ชุด
3. กำหนดข้อตกลงในการทำกิจกรรมก่อนการลงมือทำกิจกรรมร่วมกันทุกครั้ง
 - ให้ทุกคนเขียนกันออกมารับใบงาน ชิ้นงาน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ในการใช้ทำกิจกรรม
 - ตกลงสัญญาก่อนหมดเวลา โดยการใช้เสียงนกหวีด 1 ครั้ง คือ เตือนก่อนหมดเวลา 5 นาที และเสียงนกหวีด 3 ครั้ง คือ หมดเวลาให้เตรียมส่งใบงานของตนเอง
 - เมื่อทำกิจกรรมเสร็จให้ช่วยกันเก็บอุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย และล้างมือให้สะอาด
4. เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรม และใช้วัสดุต่างๆ ตามขั้นตอนการทำกิจกรรม โดยศึกษาจากการ ทำกิจกรรมในแต่ละวัน
5. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุ
 - วันที่ 1 - 5 สร้างความคุ้นเคยกับเด็กก่อนการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ ตัด เศษวัสดุด้วยการร้องเพลง หลังจากนั้นทำการทดสอบความสามารถด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็ก ด้วยการ ให้เด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุ หน่วย ผลไม้
 - วันที่ 6 - 10 ทดสอบความสามารถด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็ก ด้วยการให้เด็กทำ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุ หน่วย ของใช้
 - วันที่ 11 - 15 ทดสอบความสามารถด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็ก ด้วยการให้เด็กทำ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุ หน่วย สัตว์
 - วันที่ 16 - 20 ทดสอบความสามารถด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็ก ด้วยการให้เด็กทำ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุ หน่วย ของเล่น
 - วันที่ 21 - 25 ทดสอบความสามารถด้านกล้ามเนื้อเล็กของเด็ก ด้วยการให้เด็กทำ กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุ หน่วย รูปทรง

บทบาทของครู

1. จัดเตรียมสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ ตัด เศษ วัสดุในแต่ละวัน
2. กำหนดข้อตกลงร่วมกับเด็กในการทำกิจกรรมในแต่ละวัน
3. ให้คำแนะนำ และกระตุ้นเด็กในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ เศษวัสดุ ให้ เด็กในแต่ละกลุ่มได้มีโอกาสในการหยิบวัสดุ อุปกรณ์ในการทำกิจกรรมทุกคน
4. ส่งเสริมและให้คำแนะนำกับเด็กในขณะการทำกิจกรรม

บทบาทของเด็ก

1. เด็กศึกษาวิธีการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ตามวิธีที่ครูได้อธิบายในแต่ละกิจกรรม
2. เด็กลงมือทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ ตามที่เด็กและครูได้วางแผนไว้ในแต่ละวัน และปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันในขณะทำกิจกรรม
3. เด็กฝึกการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ และนำเสนอผลงานของตนเองต่อเพื่อนและครู

การประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตผลงานของเด็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ในการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ สามารถเปลี่ยนจากกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุมาเป็นกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์อย่างอื่นได้
2. ครูควรให้กำลังใจและกระตุ้นเด็กให้เกิดความคิดจินตนาการ มีการวางแผนสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง พร้อมทั้งสามารถแก้ปัญหาในขณะที่ทำกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม
3. มีการจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสม พร้อมทั้งจัดสภาพแวดล้อมที่ดีเอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ และไม่ควรเน้นความสวยงามของผลงานแต่ควรให้ความสำคัญในกระบวนการทำงานที่ส่งผลต่อการพัฒนากล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็ก

ตารางการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
(ระยะเวลาการจัดกิจกรรม 5 สัปดาห์ (25 วัน))

สัปดาห์	วัน	กิจกรรมฉีก ตัด ปะ	เศษวัสดุ
สัปดาห์ที่ 1 หน่วย ผลไม้	วันจันทร์	มะม่วงทองคำ	กิ่งไม้,หนังสือผลไม้
	วันอังคาร	แอปเปิ้ลเขียวได้	แผ่นพับ
	วันพุธ	กล้วยบิน	สมุดเขียนแล้ว
	วันพฤหัสบดี	โมบายสตรอเบอรี่	แผ่นพับ,ไหมพรม
	วันศุกร์	ส้มแสนอร่อย	กระดาษโปสเตอร์,เศษกระดาษชาร์ทสี
สัปดาห์ที่ 2 หน่วย ของใช้	วันจันทร์	กระดาษต้นไม้ของฉัน	ขวดเปล่า น้ำอัดลม,แผ่นพับ
	วันอังคาร	กระปุกออมสินที่รัก	กระป๋องแป้ง,กระดาษนิตยสาร
	วันพุธ	ล้างผ้าหัดจรรยา	ลังกระดาษ,ใบไม้, เปลือกไม้,เศษกระดาษชาร์ทสี
	วันพฤหัสบดี	กล่องดินสอวิเศษ	แกนกระดาษทิชชู,แผ่นพับ,ถุงขนม
	วันศุกร์	กล่องสีแสนชน	ขวดน้ำเปล่า,ไส้สีไม้,ใบไม้,หนังสือพิมพ์
สัปดาห์ที่ 3 หน่วย สัตว์	วันจันทร์	ป.ปลา ว่ายน้ำ	ไม้ไอศกรีม,เศษกระดาษชาร์ทสี
	วันอังคาร	ปูจ๋าปู	ถ้วยโฟม,ปกหนังสือนิตยสาร
	วันพุธ	ต.เต่า	ใบไม้
	วันพฤหัสบดี	แมวเหมียว	ถุงกระดาษ,กระดาษหนังสือเรียน
	วันศุกร์	ผีเสื้อแสนสวย	ลังกระดาษ,เชือกฟาง
สัปดาห์ที่ 4 หน่วย ของเล่น	วันจันทร์	หน้ายิ้ม	จานกระดาษ,ไม้ไอศกรีม,เศษกระดาษชาร์ทสี
	วันอังคาร	แก้วน้ำหลากสี	แก้วน้ำกระดาษ,ไหมพรม,เศษกระดาษชาร์ทสี
	วันพุธ	ไข่กลมกลม	เปลือกไข่,เศษไส้สีไม้,เศษไส้ดินสอ,เศษกระดาษชาร์ทสี
	วันพฤหัสบดี	พู่ของฉัน	เชือกฟาง
	วันศุกร์	กระเป๋าสแสนสวย	หนังสือพิมพ์,เชือกฟาง,เศษไส้สีไม้,แผ่นพับ

ตารางการจัดกิจกรรมศิลปสร้างสรรค์การจัก ตัด ปะเศษวัสดุ (ต่อ)
(ระยะเวลาการจัดกิจกรรม 5 สัปดาห์ (25 วัน))

สัปดาห์	วัน	กิจกรรมจัก ตัด ปะ	เศษวัสดุ
สัปดาห์ที่ 5 หน่วย รูปทรง	วันจันทร์	หัวสัตว์จากแผ่นซีดี	แผ่นซีดี,หนังสือวารสาร
	วันอังคาร	จิกซอร์จากไม้ไอศกรีม	ไม้ไอศกรีม,หนังสือนิตยสาร
	วันพุธ	ตุ๊กตาทิมะ	ขวดเป่าน้ำอัดลม,เศษผ้า
	วันพฤหัสบดี	หมวกกระดาษ	ใบไม้,กรีบดอกไม้,เชือกฟาง,เศษกระดาษ ชาร์ทสี
	วันศุกร์	หัววงจากเปลือกถั่ว ลิสง	เปลือกถั่วลิสง,กระดาษหนังสือเรียน

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ หน่วย ผลไม้

ชื่อกิจกรรม มะม่วงทองคำ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้รู้จักวิธีการฉีก ปะกระดาษ
2. เพื่อให้เด็กได้เข้าใจวิธีการฉีก ปะกระดาษอย่างมีลำดับขั้นตอน และมีกระบวนการ
3. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กจากการทำกิจกรรม

ศิลปะสร้างสรรค์ การฉีก ปะกระดาษ

4. เพื่อให้เด็กได้ฝึกการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือในการฉีก ปะกระดาษขณะทำกิจกรรม

5. เพื่อส่งเสริมการคิดวางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
6. เพื่อฝึกสมาธิ
7. เพื่อฝึกการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
8. เพื่อฝึกความรับผิดชอบ

วัสดุ – อุปกรณ์

1. มะม่วงของจริง, รูปภาพมะม่วงจากหนังสือผลไม้, ต้นไม้
2. กาว
3. พู่กัน
4. กระดาษรองวางอุปกรณ์ต่างๆ

เนื้อหา ฉีกตามรอยรูปมะม่วง แล้วนำไปปะติดกับต้นไม้ จะได้ต้นไม้ที่มีรูปมะม่วงอยู่บนต้นไม้

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กและครูสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับมะม่วง วัสดุ - อุปกรณ์ที่ครูนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมฉีก ปะเศษวัสดุ และสนทนาถึงงานศิลปะที่จะทำ
2. เด็กและครูสนทนาสร้างข้อตกลงร่วมกันในการทำกิจกรรมคือ ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม ไม่ลุกจากที่นั่งขณะทำกิจกรรม และเมื่อมีปัญหาในการทำกิจกรรมให้ยกมือขึ้นแล้วเรียกครู

ขั้นตอนกิจกรรม

1. เด็กแบ่งกลุ่มและลงมือทำกิจกรรมอย่างอิสระ
2. เด็กเลือกภาพมะม่วงคนละ 1 ภาพ แล้วฉีกตามรอยรูปภาพมะม่วงที่ตนเองเลือก
3. นำมะม่วงที่ฉีกเรียบร้อยแล้วไปติดที่ต้นไม้ที่ครูเตรียมไว้ตามความคิดและจินตนาการของ

ตนเอง

ขั้นสรุป

1. เมื่อเด็กทำงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จให้นำชิ้นงานติดไว้สถานที่ที่จัดไว้และเล่าถึงชิ้นงานของตนเอง
2. ให้เด็กร่วมกันรับผิดชอบเก็บอุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย

บทบาทครู

1. ในขณะที่ทำกิจกรรมครูสังเกตการแก้ปัญหาและจัดบรรยากาศให้สงบในการทำกิจกรรม
2. ขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมครูให้กำลังใจ และยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
3. ครูเตือนเด็กล่วงหน้าก่อนหมดเวลา 5 นาที เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมเสร็จให้ทันเวลาที่กำหนด

ประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตผลงานของเด็ก

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ หน่วย ของใช้

ชื่อกิจกรรม กระดาษต้นไม้ของฉันทัน

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้รู้จักวิธีการตัด ฉีก ปะเศษวัสดุ
2. เพื่อให้เด็กได้เข้าใจวิธีการตัด ฉีก ปะเศษวัสดุอย่างมีลำดับขั้นตอน และมีกระบวนการ
3. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กจากการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

4. เพื่อให้เด็กได้ฝึกการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือในการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุขณะทำ

กิจกรรม

5. เพื่อส่งเสริมการคิดวางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
6. เพื่อฝึกสมาธิ
7. เพื่อฝึกการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
8. เพื่อฝึกความรับผิดชอบ

วัสดุ – อุปกรณ์

1. ขวดเปล่าน้ำอัดลม, แผ่นพับ, ต้นพลุต่าง, น้ำเปล่า
2. กาว
3. พู่กัน
4. คัตเตอร์
5. กรรไกร
6. กระดาษรองวางอุปกรณ์ต่างๆ

เนื้อหา ตัดแบ่งครึ่งขวดเปล่าน้ำอัดลมให้เป็นกระดาษต้นไม้ ฉีกแผ่นพับ ปะ ติดตกแต่งกระดาษต้นไม้ให้สวยงาม เติมน้ำแล้วใส่ต้นพลุต่างลงไปกระดาษ

การดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

1. เด็กและครูสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับกระดาษต้นไม้ วัสดุ-อุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมตัด ฉีก ปะ ตัดกระดาษต้นไม้ และสนทนาถึงกระดาษต้นไม้ที่จะทำ
2. เด็กและครูสนทนาสร้างข้อตกลงร่วมกันในการทำกิจกรรมคือ ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม ไม่ลุกจากที่ในขณะที่ทำกิจกรรม และเมื่อมีปัญหาในการทำกิจกรรมให้ยกมือขึ้นแล้วเรียกครู

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. เด็กแบ่งกลุ่มและลงมือทำกิจกรรมอย่างอิสระ
2. ครูใช้คัตเตอร์ตัดแบ่งครึ่งขวดน้ำอัดลมเพื่อทำเป็นนกระดาษต้นไม้สำหรับปลูกต้นพุด่าง
3. เด็กฉีกแผ่นพับปะ ตัด ตกแต่งบนขวดเปล่า น้ำอัดลมตามความคิดสร้างสรรค์และ

จินตนาการของตนเอง

4. เด็กเติมน้ำลงไปบนขวดเปล่า น้ำอัดลมประมาณครึ่งขวด เสร็จแล้วใส่ต้นพุด่างลงไปตกแต่ง

ให้สวยงาม

ขั้นสรุป

1. เมื่อเด็กทำงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จให้นำชิ้นงานวางไว้สถานที่ที่จัดไว้และเล่าถึงชิ้นงานของตนเอง
2. ให้เด็กร่วมกันรับผิดชอบเก็บอุปกรณ์ต่างๆเข้าที่ให้เรียบร้อย

บทบาทครู

1. ในขณะที่ทำกิจกรรมครูสังเกตการแก้ปัญหาและจัดบรรยากาศให้สงบในการทำกิจกรรม
2. ขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมครูให้กำลังใจ และยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
3. ครูเตือนเด็กล่วงหน้าก่อนหมดเวลา 5 นาที เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมเสร็จให้ทันเวลาที่กำหนด

ประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตผลงานของเด็ก

แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ หน่วย สัตว์

ชื่อกิจกรรม ป.ปลาว่ายน้ำ

จุดประสงค์

1. เพื่อให้เด็กได้รู้จักวิธีการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ
2. เพื่อให้เด็กได้เข้าใจวิธีการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุอย่างมีลำดับขั้นตอน และมีกระบวนการ
3. เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความสามารถด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กจากการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

4. เพื่อให้เด็กได้ฝึกการใช้ความสัมพันธ์ระหว่างตากับมือในการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุขณะทำ

กิจกรรม

5. เพื่อส่งเสริมการคิดวางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหา
6. เพื่อฝึกสมาธิ
7. เพื่อฝึกการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย
8. เพื่อฝึกความรับผิดชอบ

วัสดุ – อุปกรณ์

1. ไม้ไอศกรีม, เศษกระดาษชาร์ทสี, ภาพปลา
2. กาว
3. พู่กัน
4. กรรไกรปลายมน
5. กระดาษรองวางอุปกรณ์ต่างๆ

เนื้อหา เด็กนำไม้ไอศกรีมมาทากาวติดวางซ้อนสลับเฉียงกัน แล้วฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตกแต่งไม้ไอศกรีมทำเป็นรูปปลา

การดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

1. เด็กและครูสนทนาร่วมกันเกี่ยวกับปลา รูปร่าง ลักษณะของปลา ไม้ไอศกรีม เศษวัสดุ-อุปกรณ์ที่ครูนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมฉีก ตัด ปะไม้ไอศกรีมให้เป็นปลา

2. เด็กและครูสนทนาสร้างข้อตกลงร่วมกันในการทำกิจกรรมคือ ไม่ส่งเสียงดังในขณะที่ทำกิจกรรม ไม่ลุกจากที่นั่งในขณะที่ทำกิจกรรม และเมื่อมีปัญหาในการทำกิจกรรมให้ยกมือขึ้นแล้วเรียกครู
ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. เด็กแบ่งกลุ่มและลงมือทำกิจกรรมอย่างอิสระ
2. เด็กทากาวไม้ไอศกรีมแล้วนำมาวางเรียงซ้อนสลับเฉียงกันให้เป็นรูปปลา
3. ฉีก ตัดเศษวัสดุปะ ติดตกแต่งทำตา ปาก เกล็ดปลาตามความคิดและจินตนาการของ

ตนเอง

ขั้นสรุป

1. เมื่อเด็กทำงานตามที่ได้รับมอบหมายเสร็จให้นำชิ้นงานวางไว้สถานที่ที่จัดไว้และเล่าถึงชิ้นงานของตนเอง

2. ให้เด็กร่วมกันรับผิดชอบเก็บอุปกรณ์ต่างๆ เข้าที่ให้เรียบร้อย

บทบาทครู

1. ในขณะที่ทำกิจกรรมครูสังเกตการแก้ปัญหาและจัดบรรยากาศให้สงบในการทำกิจกรรม
2. ขณะที่เด็กปฏิบัติกิจกรรมครูให้กำลังใจ และยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
3. ครูเตือนเด็กล่วงหน้าก่อนหมดเวลา 5 นาที เพื่อให้เด็กทำกิจกรรมเสร็จให้ทันเวลาที่

กำหนด

ประเมินผล

1. สังเกตการทำกิจกรรม
2. สังเกตผลงานของเด็ก

ภาคผนวก ข

- คู่มือดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย
ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน
- ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย
ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน
- คู่มือดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย
ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น
- ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย
ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น
- แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของ
เด็กปฐมวัย

คู่มือดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน

ลักษณะทั่วไปของแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย การปฏิบัติเน้นการใช้มือ นิ้วมือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา

ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน

2. แบบทดสอบนี้แบ่งเป็น 5 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 สัมผัสแนวรอย

ข้อที่ 2 กลัวยแนวหวาน

ข้อที่ 3 ไข่ต้มมีประโยชน์

ข้อที่ 4 แอปเปิ้ลกรอบกรอบ

ข้อที่ 5 มะม่วงสีทอง

3. การดำเนินการทดสอบ มีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง

เวลาที่ใช้ในการทดสอบ

การทดสอบใช้เวลาแบบทดสอบละ 40 นาที

เกณฑ์การให้คะแนน

ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องบันทึกคะแนนที่ตรงกับความสามารถของเด็ก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน 3 คะแนน (อยู่ในระดับมาก = 12.50 - 15.00) กรณีเด็กฉีก ตัดได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. X $1\frac{1}{2}$ ซม. ดีรูปภาพไม่ออกนอกกรอบที่กำหนด และทำเสร็จภายในเวลา 40 นาที

ให้คะแนน 2 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างมาก = 7.50 - 12.49) กรณีเด็กฉีก ตัดได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. X $1\frac{1}{2}$ ซม. ดีรูปภาพไม่ออกนอกกรอบที่กำหนดหรือออกนอกกรอบเล็กน้อย และทำได้เกินครึ่งหนึ่ง

ให้คะแนน 1 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย = 2.50 - 7.49) กรณีเด็กฉีก ตัดได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. \times $1\frac{1}{2}$ ซม. ตีรูปภาพไม่ออกนอกกรอบที่กำหนดหรือออกนอกกรอบเล็กน้อย และทำได้เกิน $\frac{1}{4}$

ให้คะแนน 0 คะแนน (อยู่ในระดับน้อย = 0.00 - 2.49) กรณีเด็กทำได้ไม่ถึง $\frac{1}{4}$ ภายในเวลา 40 นาที หรือเด็กไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

การเตรียมการทดสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบ

ผู้ดำเนินการทดสอบต้องศึกษาแบบทดสอบ และคู่มือให้เข้าใจกระบวนการทั้งหมด ใช้ภาษาที่ชัดเจน และเป็นธรรมชาติในการออกคำสั่ง รวมทั้งมีวิธีการจูงใจ ใจดีให้สนใจ และตั้งใจทำการสอบ

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ

การทดสอบปฏิบัติ มีอุปกรณ์ดังนี้

2.1 แบบบันทึกคะแนนวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย โดยการตรวจสอบความเรียบร้อยแล้ว เขียนชื่อ - นามสกุล ชั้น วันที่ทำการทดสอบของผู้รับการทดสอบไว้พร้อมเท่ากับจำนวนผู้รับการทดสอบ

2.2 คู่มือดำเนินการทดสอบ

2.3 นาฬิกาสำหรับจับเวลา 1 เรือน

2.5 อุปกรณ์ที่กำหนดไว้ในแบบทดสอบแต่ละแบบให้พร้อม

3. สถานที่ทดสอบ

การทดสอบนี้ควรจัดโต๊ะเก้าอี้ให้มีขนาดพอเหมาะกับวัยของผู้รับการทดสอบ และจัดให้แต่ละที่นั่งอยู่ห่างกันพอสมควร เว้นระยะให้ผู้ทำการทดสอบเดินผ่านไปดูแลได้

4. ผู้รับการทดสอบ

ก่อนเริ่มทำการสอบให้ผู้รับการทดสอบได้ทำธุระส่วนตัวให้เรียบร้อย เช่น เข้าห้องน้ำ ดื่มน้ำ เมื่อเข้ามาในห้องสอบผู้ดำเนินการสอบสนทนาทำความคุ้นเคยแล้วจึงทำการทดสอบ

การดำเนินการทดสอบ

ในการทดสอบ ผู้ดำเนินการทดสอบปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

ผู้ดำเนินการทดสอบ : “สวัสดีค่ะเด็กๆ วันนี้ครูมีสิ่งน่าสนใจมาให้เด็กๆลองทำดู” (ครูยก

อุปกรณ์ในการทดสอบให้เด็กดู) “และก่อนที่จะลงมือทำ ครูมี
ข้อตกลงกับเด็กเมื่อครูบอกให้ทำอะไรขอให้ตั้งใจฟังแล้วทำตามที่ครู
บอกนะคะ”

เด็ก : ลงมือปฏิบัติ

ผู้ดำเนินการทดสอบ : จับเวลาตามรายการที่ทดสอบและจดบันทึกคะแนน

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน

สั่มแสนอร่อย

วิธีทดสอบ

ผู้ดำเนินการทดสอบ : ให้เด็กๆ ฉีกเศษกระดาษชาร์ทสีสองหน้าสีส้มและสีเขียวปะบนใบงานรูปส้มให้เสร็จภายในเวลา 40 นาที

เด็กปฏิบัติ : เด็กๆ ฉีกเศษกระดาษชาร์ทสีสองหน้าสีส้มและสีเขียวปะบนใบงานรูปส้มเสร็จภายในเวลา 40 นาที

อุปกรณ์

1. ใบงานรูปส้ม
2. เศษกระดาษชาร์ทสีสองหน้าสีส้มและสีเขียว
3. กาว
4. พู่กัน

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้คะแนน 3 คะแนน (อยู่ในระดับมาก = 12.50 - 15.00) กรณีเด็กฉีกกระดาษได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. \times $1\frac{1}{2}$ ซม. ปะรูปภาพมะม่วงไม่ออกนอกกรอบที่กำหนด และทำเสร็จภายในเวลา 40 นาที

ให้คะแนน 2 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างมาก = 7.50 - 12.49) กรณีเด็กฉีกกระดาษได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. \times $1\frac{1}{2}$ ซม. ปะรูปภาพมะม่วงไม่ออกนอกกรอบที่กำหนดหรือออกนอกกรอบเล็กน้อยและทำได้เกินครึ่งหนึ่ง ภายในเวลา 40 นาที

ให้คะแนน 1 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย = 2.50 - 7.49) กรณีเด็กฉีกกระดาษได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. \times $1\frac{1}{2}$ ซม. ปะรูปภาพมะม่วงไม่ออกนอกกรอบที่กำหนดหรือออกนอกกรอบเล็กน้อยและทำได้เกิน $\frac{1}{4}$ แต่ไม่ถึงครึ่งหนึ่งภายในเวลา 40 นาที

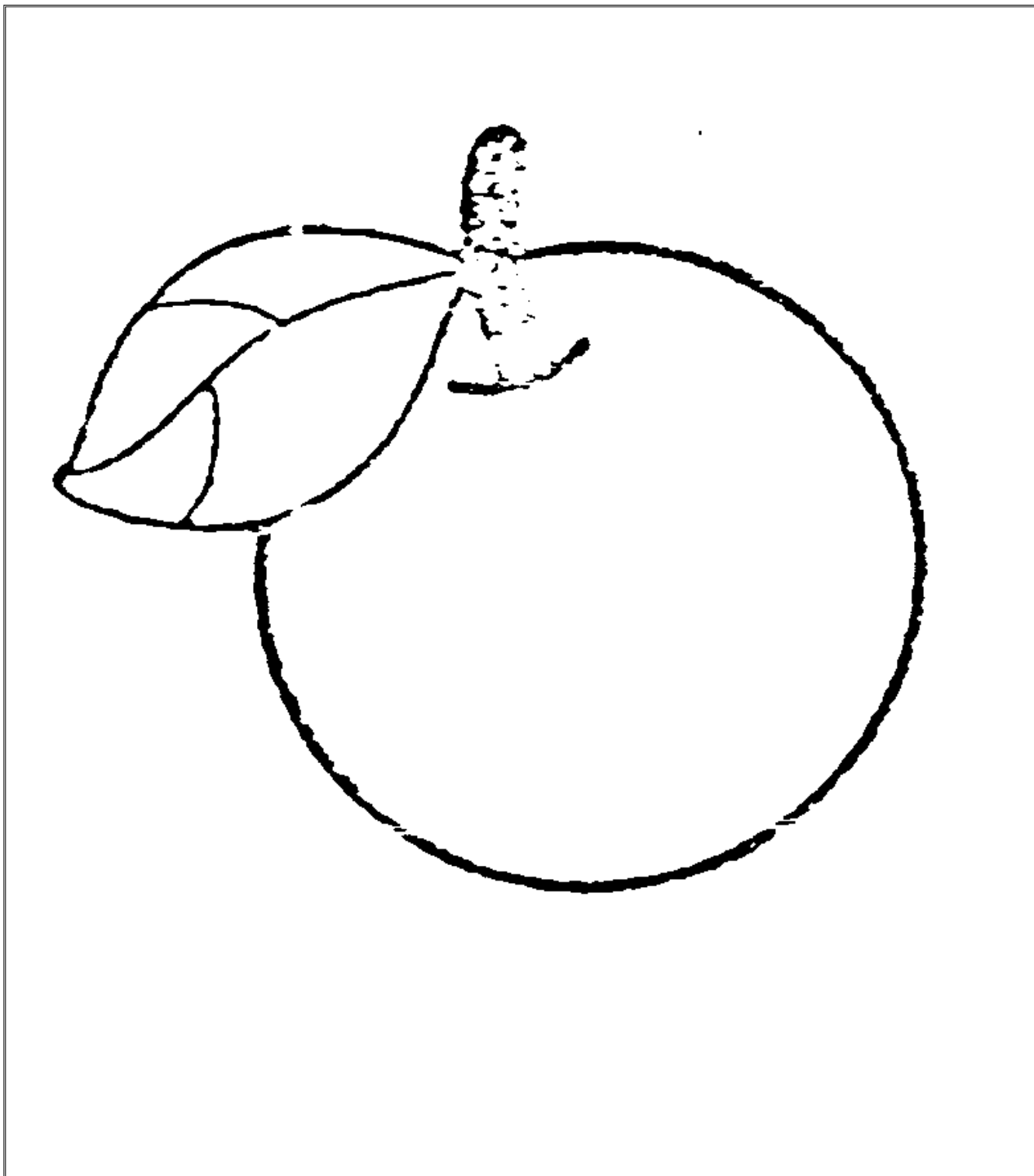
ให้คะแนน 0 คะแนน (อยู่ในระดับน้อย = 0.00 - 2.49) กรณีเด็กทำได้ไม่ถึง $\frac{1}{4}$ ของรูปภาพมะม่วงภายในเวลา 40 นาที หรือเด็กไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

ส้มแสนอร่อย

ชื่อ.....ชั้น.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนคนเก่งมาช่วยกันคิด ปะกระดาษชาร์ตสีสองหน้าสีส้มและสีเขียวตกแต่งภาพให้

สวยงามนะคะ

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย
ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน

แอปเปิ้ลกรอบกรอบ

วิธีทดสอบ

ผู้ดำเนินการทดสอบ : ให้เด็กๆ ตัดกระดาษนิตยสารปะใบงานรูปแอปเปิ้ลให้เสร็จภายในเวลา 40 นาที

เด็กปฏิบัติ : เด็กๆ ตัดกระดาษนิตยสารปะใบงานรูปแอปเปิ้ลเสร็จภายในเวลา 40 นาที

อุปกรณ์

1. ใบงานรูปแอปเปิ้ล
2. กระดาษนิตยสาร
3. กาว
4. ฟู่กัน

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้คะแนน 3 คะแนน (อยู่ในระดับมาก = 12.50 - 15.00) กรณีเด็กตัดกระดาษได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. X $1\frac{1}{2}$ ซม. ปะรูปภาพแอปเปิ้ลไม่ออกนอกกรอบที่กำหนด และทำเสร็จภายในเวลา 40 นาที

ให้คะแนน 2 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างมาก = 7.50 - 12.49) กรณีเด็กตัดกระดาษได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. X $1\frac{1}{2}$ ซม. ปะรูปภาพแอปเปิ้ลไม่ออกนอกกรอบที่กำหนดหรือออกนอกกรอบเล็กน้อย และทำได้เกินครึ่งหนึ่ง ภายในเวลา 40 นาที

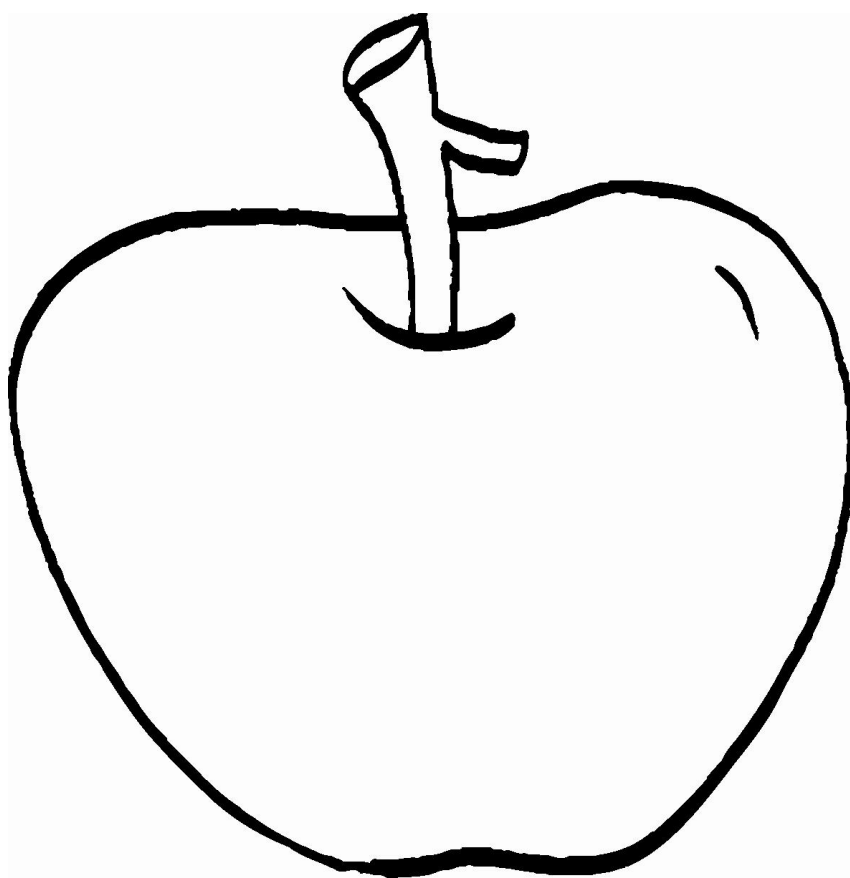
ให้คะแนน 1 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย = 2.50 - 7.49) กรณีเด็กตัดกระดาษได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. X $1\frac{1}{2}$ ซม. ปะรูปภาพแอปเปิ้ลไม่ออกนอกกรอบที่กำหนดหรือออกนอกกรอบเล็กน้อย และทำได้เกิน $\frac{1}{4}$ ของรูปภาพแอปเปิ้ล แต่ไม่ถึงครึ่งหนึ่งภายในเวลา 40 นาที

ให้คะแนน 0 คะแนน (อยู่ในระดับน้อย = 0.00 - 2.49) กรณีเด็กทำได้ไม่ถึง $\frac{1}{4}$ ของรูปภาพแอปเปิ้ล ภายในเวลา 40 นาที หรือเด็กไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

แอปเปิ้ลกรอบกรอบ

ชื่อ.....ชั้น.....วันที่.....

คำชี้แจง หนูน้อยคนเก่งมาช่วยกันตัด ปะกระดาศษณิตยสารตคแต่งภาพให้สวยงามนะคะ

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย
ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบนใบงาน

มะม่วงสีทอง

วิธีทดสอบ

ผู้ดำเนินการทดสอบ : ให้เด็กๆ ฉีกใบไม้แห้งปะใบงานรูปมะม่วงให้เสร็จภายในเวลา 40 นาที

เด็กปฏิบัติ : เด็กๆ ฉีกใบไม้แห้งปะ ตัดใบงานรูปมะม่วงเสร็จภายในเวลา 40 นาที

อุปกรณ์

1. ใบงานรูปมะม่วง
2. ใบไม้แห้ง
3. กาว
4. ฟู่กัน

เกณฑ์การให้คะแนน

ให้คะแนน 3 คะแนน (อยู่ในระดับมาก = 12.50 - 15.00) กรณีเด็กฉีกใบไม้ได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. \times $1\frac{1}{2}$ ซม. ปะรูปภาพมะม่วงไม่ออกนอกกรอบที่กำหนด และทำเสร็จภายในเวลา 40 นาที

ให้คะแนน 2 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างมาก = 7.50 - 12.49) กรณีเด็กฉีกใบไม้ได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. \times $1\frac{1}{2}$ ซม. ปะรูปภาพมะม่วงไม่ออกนอกกรอบที่กำหนดหรือออกนอกกรอบเล็กน้อย และทำได้เกินครึ่งหนึ่ง ภายในเวลา 40 นาที

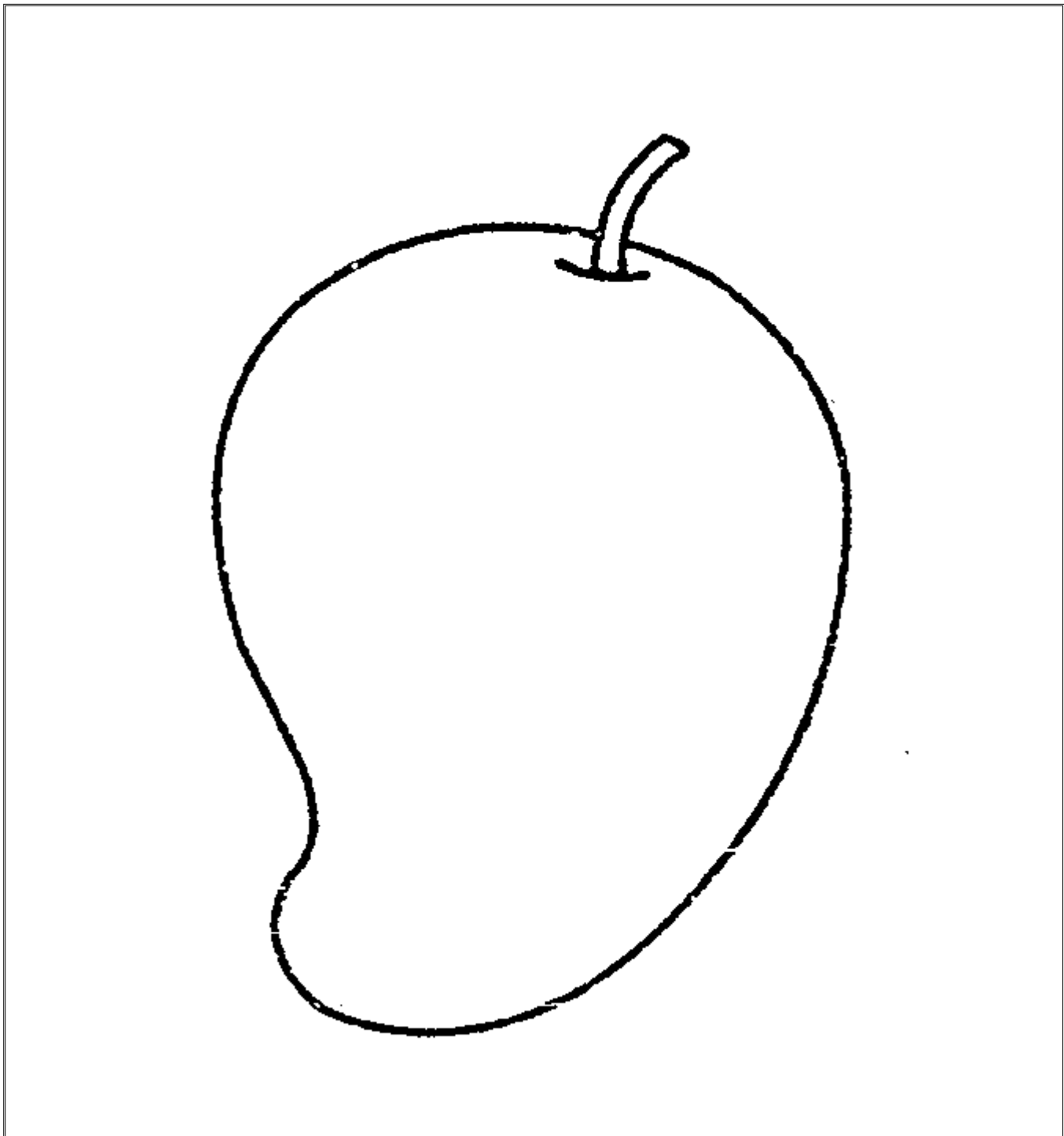
ให้คะแนน 1 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย = 2.50 - 7.49) กรณีเด็กฉีกใบไม้ได้ชิ้นละไม่เกิน $1\frac{1}{2}$ ซม. \times $1\frac{1}{2}$ ซม. ปะรูปภาพมะม่วงไม่ออกนอกกรอบที่กำหนดหรือออกนอกกรอบเล็กน้อย และทำได้เกิน $\frac{1}{4}$ แต่ไม่ถึงครึ่งหนึ่งภายในเวลา 40 นาที

ให้คะแนน 0 คะแนน (อยู่ในระดับน้อย = 0.00 - 2.49) กรณีเด็กทำได้ไม่ถึง $\frac{1}{4}$ ภายในเวลา 40 นาที หรือเด็กไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

มะม่วงสีทอง

ชื่อ.....ชั้น.....วันที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนคนเก่งมาช่วยกันฝึก ปะไปไม้แห้งตกแต่งภาพให้สวยงามนะคะ

คู่มือดำเนินการทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น

ลักษณะทั่วไปของแบบทดสอบ

1. แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตามรอยเส้น
2. แบบทดสอบนี้แบ่งเป็น 5 ข้อ ดังนี้
 - ข้อที่ 1 ตัดกระดาษตามรอยเส้นตรง
 - ข้อที่ 2 ฉีกกระดาษตามรอยเส้นรูปวงกลม
 - ข้อที่ 3 พับกระดาษตามแนวเส้นประ และรีดกระดาษให้เรียบตามรอยพับแล้วฉีกกระดาษออกจากกัน
 - ข้อที่ 4 ตัดกระดาษตามรอยรูปภาพกระป๋องแบ่งจากหนังสือวารสาร
 - ข้อที่ 5 ฉีกกระดาษตามรอยเส้นรูปสี่เหลี่ยมจากหนังสือพิมพ์
3. การดำเนินการทดสอบ มีผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง

เวลาที่ใช้ในการทดสอบ

การทดสอบใช้เวลาแบบทดสอบละ 5 นาที

เกณฑ์การให้คะแนน

ใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องบันทึกคะแนนที่ตรงกับความสามารถของเด็ก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน 3 คะแนน (อยู่ในระดับมาก = 12.50 - 15.00) กรณีเด็กทำได้ครบตามที่กำหนด และเสร็จภายในเวลาที่กำหนดให้

ให้คะแนน 2 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างมาก = 7.50 - 12.49) กรณีเด็กทำได้เกินครึ่งหนึ่งของเกณฑ์ที่กำหนดแต่ไม่ครบตามที่กำหนดหรือไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนดให้

ให้คะแนน 1 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย = 2.50 - 7.49) กรณีเด็กทำได้ตั้งแต่ $\frac{1}{4}$ ขึ้นไป แต่ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของเกณฑ์ที่กำหนด และไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนดให้

ให้คะแนน 0 คะแนน (อยู่ในระดับน้อย = 0.00 - 2.49) กรณีเด็กไม่ให้ความร่วมมือหรือทำไม่ได้เลย

การเตรียมการทดสอบ

1. ผู้ดำเนินการทดสอบ

ผู้ดำเนินการทดสอบต้องศึกษาแบบทดสอบ และคู่มือให้เข้าใจกระบวนการทั้งหมด ใช้ภาษาที่ชัดเจน และเป็นธรรมชาติในการออกคำสั่ง รวมทั้งมีวิธีการจูงใจ เร้าใจ เด็กให้สนใจ และตั้งใจทำการสอบ

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ

การทดสอบปฏิบัติ มีอุปกรณ์ดังนี้

2.1 แบบบันทึกคะแนนวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย โดยการตรวจสอบความเรียบร้อยแล้ว เขียนชื่อ - นามสกุล ชั้น วันที่ทำการทดสอบของผู้รับการทดสอบไว้พร้อมเท่ากับจำนวนผู้รับการทดสอบ

2.2 คู่มือดำเนินการทดสอบ

2.3 นาฬิกาสำหรับจับเวลา 1 เรือน

2.5 อุปกรณ์ที่กำหนดไว้ในแบบทดสอบแต่ละแบบให้พร้อม

3. สถานที่ทดสอบ

การทดสอบนี้ควรจัดโต๊ะเก้าอี้ให้มีขนาดพอเหมาะกับวัยของผู้รับการทดสอบ และจัดให้แต่ละที่นั่งอยู่ห่างกันพอสมควร เว้นระยะให้ผู้ทำการทดสอบเดินผ่านไปดูแลได้

4. ผู้รับการทดสอบ

ก่อนเริ่มทำการสอบให้ผู้รับการทดสอบได้ทำธุระส่วนตัวให้เรียบร้อย เช่น เข้าห้องน้ำ ดื่มน้ำ เมื่อเข้ามาในห้องสอบผู้ดำเนินการสอบสนทนาทำความคุ้นเคยแล้วจึงทำการทดสอบ

การดำเนินการทดสอบ

ในการทดสอบ ผู้ดำเนินการทดสอบปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

ผู้ดำเนินการทดสอบ : “สวัสดีค่ะเด็กๆ วันนี้ครูมีสิ่งน่าสนใจมาให้เด็กๆ ลองทำดู” (ครูยกอุปกรณ์ในการทดสอบให้เด็กดู) “และก่อนที่จะลงมือทำ ครูมีข้อตกลงกับเด็ก เมื่อครูบอกให้ทำอะไรขอให้ตั้งใจฟังแล้วทำตามที่ครูบอกนะคะ”

เด็ก : ลงมือปฏิบัติ

ผู้ดำเนินการทดสอบ : จับเวลาตามรายการที่ทดสอบและจดบันทึกคะแนน

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัย
ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ประเศษวัสดุตามรอยเส้น

ฉีกกระดาษตามรอยเส้นรูปวงกลม

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบนำกระดาษขนาด 10 เซนติเมตร ที่มีรูปวงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 8.5 เซนติเมตร จำนวน 1 รูป โดยที่ผู้ทดสอบทำการทดสอบฉีกกระดาษตามรอยเส้นรูปวงกลมเพื่อเป็นตัวอย่างให้เด็กดู และให้เด็กฉีกกระดาษตามรอยเส้นรูปวงกลมให้ได้ 1 รูป

อุปกรณ์

1. กระดาษขนาด 10 เซนติเมตร ที่มีรูปวงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 8.5 เซนติเมตร จำนวน 1 รูป

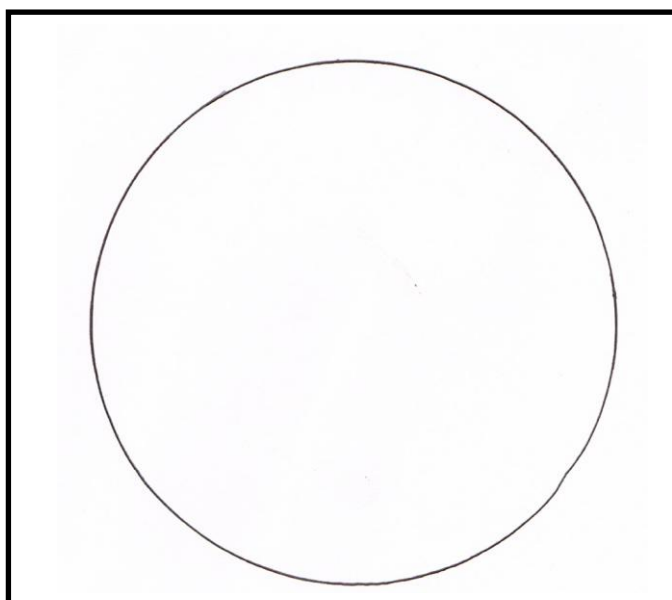
เกณฑ์การให้คะแนน

ให้คะแนน 3 คะแนน (อยู่ในระดับมาก = 12.50 - 15.00) กรณีเด็กฉีกตรงตามรอยเส้นรูปวงกลมทั้งวงที่กำหนด และเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

ให้คะแนน 2 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างมาก = 7.50 - 12.49) กรณีเด็กฉีกตรงตามรอยเส้นรูปวงกลมได้เกินครึ่งหนึ่งของรูปวงกลมที่กำหนด

ให้คะแนน 1 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย = 2.50 - 7.49) กรณีเด็กฉีกตรงตามรอยเส้นรูปวงกลมได้ตั้งแต่ $\frac{1}{4}$ แต่ไม่ถึงครึ่งหนึ่งของรูปวงกลมที่กำหนด

ให้คะแนน 0 คะแนน (อยู่ในระดับน้อย = 0.00 - 2.49) กรณีเด็กไม่ให้ความร่วมมือหรือทำไม่ได้เลย

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ประเศษวัสดุตามรอยเส้น

พับกระดาษตามแนวเส้นประ และรีดกระดาษให้เรียบตามรอยพับแล้ว
ฉีกกระดาษตามรอยพับออกจากกัน

วิธีทดสอบ

ผู้ทดสอบใช้กระดาษขนาด 15 X 20 เซนติเมตร จำนวน 1 แผ่น ที่มีขีดเส้นรอยประตรงกลางไว้ โดยผู้ทดสอบพับกระดาษตามแนวรอยประแล้วใช้มือรีดกระดาษตามรอยพับหลังจากนั้นฉีกกระดาษให้ขาดออกจากกันเพื่อให้เด็กดูเป็นตัวอย่าง หลังจากนั้นผู้ทดสอบแจกกระดาษที่ขีดเส้นรอยประขนาดเท่ากันกับผู้ทดสอบให้เด็กพับ และใช้มือรีดให้เรียบตามรอยพับแล้วฉีกกระดาษให้ขาดออกจากกัน เด็กจะได้กระดาษคนละ 2 แผ่น

อุปกรณ์

1. กระดาษขนาด 15 X 20 เซนติเมตร ที่มีขีดเส้นรอยประตรงกลาง จำนวน 1 แผ่น

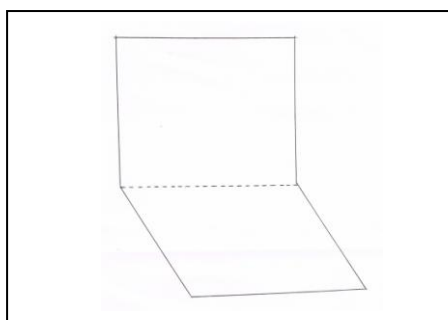
เกณฑ์การให้คะแนน

ให้คะแนน 3 คะแนน (อยู่ในระดับมาก = 12.50 - 15.00) กรณีเด็กพับได้ตรงตามรอยประที่กำหนดรีดรอยพับเรียบร้อยและฉีกกระดาษตามรอยพับออกจากกันโดยเสร็จภายในเวลาที่กำหนด

ให้คะแนน 2 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างมาก = 7.50 - 12.49) กรณีเด็กพับได้ตรงตามรอยประที่กำหนดรีดรอยพับเรียบร้อยแต่ฉีกกระดาษไม่ตรงตามรอยประที่กำหนด

ให้คะแนน 1 คะแนน (อยู่ในระดับค่อนข้างน้อย = 2.50 - 7.49) กรณีเด็กพับไม่ตรงตามรอยประที่กำหนดรีดตามรอยพับและฉีกกระดาษไม่ตรงตามรอยประที่กำหนด

ให้คะแนน 0 คะแนน (อยู่ในระดับน้อย = 0.00 - 2.49) กรณีเด็กไม่ให้ความร่วมมือหรือทำไม่ได้เลย

**แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของ
เด็กปฐมวัย**

ชื่อ ด.ช / ด.ญ.....นามสกุล.....
 อายุ.....ชั้นอนุบาล.....โรงเรียน.....
 วันที่ทำการทดสอบ.....

ใส่เครื่องหมาย ในช่องบันทึกคะแนนที่ตรงกับความสามารถของเด็ก

รายการ	ระดับคะแนน				หมายเหตุ
	0	1	2	3	
ชุดที่ 1 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุลงบน ใบงาน					
ข้อที่ 1 สัมผัสเส้นอ้อย					
ข้อที่ 2 กัด้วยเส้นหวาน					
ข้อที่ 3 ไข่ดีมีประโยชน์					
ข้อที่ 4 แอปเปิ้ลกร๊อบกรอบ					
ข้อที่ 5 มะม่วงสีทอง					
ชุดที่ 2 แบบทดสอบการฉีก ตัด ปะเศษวัสดุตาม รอยเส้น					
ข้อที่ 1 ตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงขนาด 7X15 เซนติเมตร จำนวน 6 เส้น					
ข้อที่ 2 ฉีกกระดาษตามรอยเส้นรูปวงกลม					
ข้อที่ 3 พับกระดาษตามแนวเส้นประ และรีดกระดาษให้ เรียบตามรอยพับแล้วฉีกกระดาษออกจากกัน					
ข้อที่ 4 ตัดกระดาษตามรอยรูปภาพกระป๋องแบ่งจาก หนังสือวารสาร					
ข้อที่ 5 ฉีกกระดาษตามรอยเส้นรูปสี่เหลี่ยมจาก หนังสือพิมพ์					
รวมคะแนน					

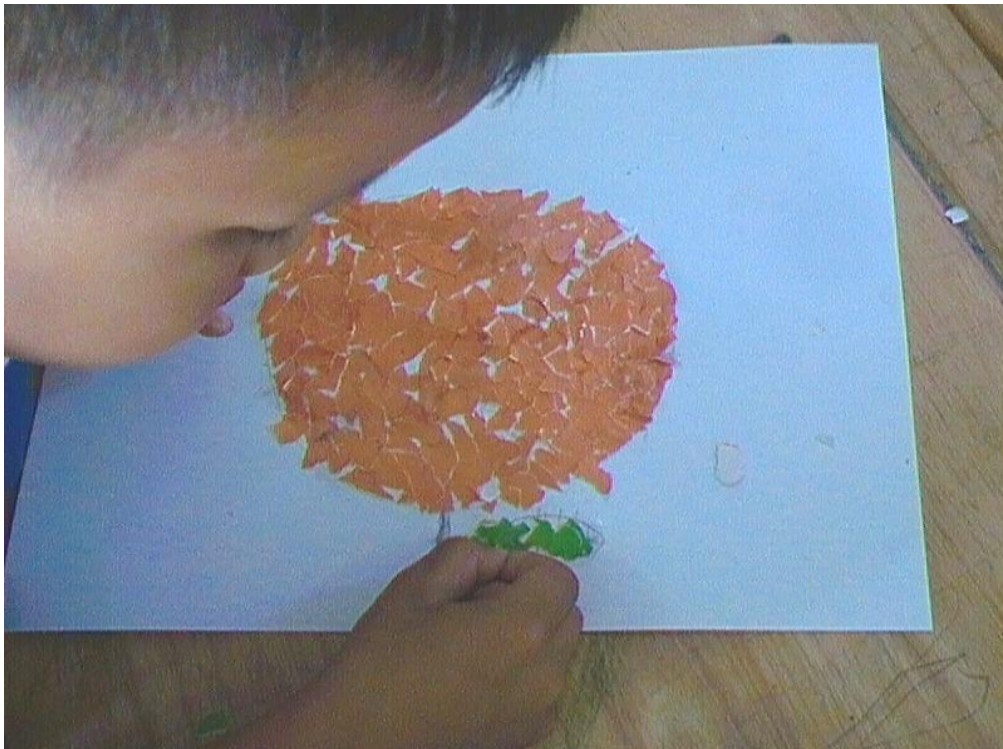
ภาคผนวก ค

- ตัวอย่างภาพเด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ภาพเด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ภาพเด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ภาพเด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ภาพเด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ภาพเด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ภาพเด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ภาพเด็กทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาววิพร ผาด่าน
วัน เดือน ปีเกิด	18 ธันวาคม 2523
สถานที่เกิด	สุโขทัย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	67/45 หมู่ 6 ถนนเสมาฟ้าคราม ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านพุบองป่าซี ตำบลห้วยขมิ้น อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี 12130 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2544	จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านแก่งวิทยา
พ.ศ.2548	ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
พ.ศ.2557	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร